Festa Major

Dies: 24-25-26 i

27 d'Agost

1989

MIRA ULTIMAS PAGINAS

NETEJA POBLE

SANT HILARI

SACALM

2n Premi del Concurs de Cartells, obra de J. Mª Vila

Salutació

En aquests moments no puc pas deixar de recordar que s'han acomplert deu anys d'aquelles primeres eleccions municipals, allà pel 3 d'abril de 1979. Durant aquests anys la vida municipal ha estat una eina fonamental per consolidar el procés de democratització del país. El fet de ser decisió de la voluntat popular, expressada a través de les urnes, ha donat lloc a una administració pública molt propera als ciutadans i per tant ha pogut donar una més ràpida resposta a diferents problemes i qüestions plantejats.

Cal tenir en compte que dintre la nostra història moderna aquests deu anys són el període més llarg d'Ajuntaments democràtics.

Durant aquest temps hem treballat per a què els hilariencs, i els que ens visiten, visquéssim millor. Cal tenir present que prendre decisions sempre és difícil, i a vegades problemàtic, perquè el que sembla bé per un no ho és per l'altre, però s'ha intentat aplicar solucions que representessin el bé col.lectiu.

Sant Hilari Sacalm ha estat un poble que ha crescut ràpidament en pocs anys i ha vist com les seves necessitats augmentaven considerablement. Hem intentat atendre aquelles mancances que en gran manera afectaren el nostre poble i honestament considero, amb la mà al cor, que hem fet moltes coses i cobert molts objectius.

No obstant, res no hauria estat possible si no haguéssim pogut comptar amb l'empenta i la força dels hilariencs que heu col.laborat en tot moment, essent conscients de la vostra capacitat de generar il.lusió i de donar l'impuls necessari per aconseguir fites importants que al principi semblaven utòpiques.

Però, òbviament, no sóc jo la persona més indicada per fer un balanç d'aquest període, sinó que heu d'ésser vosaltres.

Tampoc no puc deixar passar l'oportunitat de felicitar-nos per la resolució adoptada pel Consell Executiu de la Generalitat pel que respecta al traçat de l'Eix Transversal. S'ha escollit la solució "sud", la que passa per Sant Hilari perquè sembla ser la més indicada.

Aquest és un tema de trascendental importància pel nostre municipi que a la llarga ha de repercutir en el desenvolupament econòmic i social de la vila.

D'entrada, hilariencs, no podem pas amagar l'enorme satisfacció i alegria que tots plegats sentim, però no ens podem adormir a la palla.

Se'ns presenta un repte i cal saber-lo afrontar. Per un cantó caldrà aprofitar i treballar les oportunitats que la nova via por oferir i aportar, sense esperar que les coses ens vinguin per si soles i per l'altre, hem de preservar al màxim l'enorme potencial ecològic i riquesa paisatgística de les nostres Guilleries.

Convé recordar que no podem pensar que ja està tot ressolt i que sense esforç desapareixeran els problemes i mancances que encara tenim; hem de seguir treballant amb honestedat, coratge, imaginació i, en definitiva, amb encert.

Bé, estem a punt d'encetar una altra Festa Major, i aquesta no és solament un reguitzell d'actes, sinó una expressió de la nostra personalitat en els costums i tradicions vilatanes.

Que la nostra espontaneitat, afecte i simpatia serveixin per demostrar una vegada més l'encís de la gent de St. Hilari i que la generosa hospitalitat i cortesia, tan característica de nosaltres, aculli els familiars, estiuejants i visitants en general, que vénen a gaudir dels encants de Sant Hilari per a que tots junts amb companyonia i estimació puguem fruir i compartir amistosament d'aquesta, la nostra Festa Major.

En nom dels companys del Consistori i en el meu propi, us invitem a tots a participar massivament en els actes de la Festa Major, desitjant-vos que passeu uns dies plens de felicitat, joia i entusiasme.

De tot cor i a tothom, molt bona i feliç Festa Major.

L'Alcalde

F. XAVIER ROSSELL i TERRIS

9 a 10 COLA - 16 FOTO QUIMET TORRENT

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és des de fa temps una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.

Com que hi ha força participació, hi ha un Consell de

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col.laboració de totes les que ho han fet.

L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col.laboradors en aquest programa.

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DE L'ANY 88

Hi havia una vegada... A mi mateixa també em sona una mica estranya aquesta manera de començar un pregó. Té més el to suau i confidencial del conte que contaria l'àvia a la vora del foc de tardor, espellofant blat de moro, que el retruny de la trompeta de l'agutzil que és nunci de bones noves.

És per això que davant vostre voldria ser en Jaumet del Flabiol, aquell homenet, síntesi de barrufet i Hamelin, tan entranyable per vosaltres que sorgint de les fagedes daurades m'emportaria tota la mainada a Disneilàndia.

PILARIN BAYÈS fent el Pregó de Festes de l'any passat.

M'agradaria tenir el poder de convocatòria, el ''punch'' per dir-ho més clarament, del trabuc d'en Serrallonga per amb una trabucada fer callar el personal i explicar una veritat d'Alí-Babà transplantat a les cingleres majestuoses de Susqueda. La veritat seria repartir els diners del Sèsam de la Bono-Loto entre els contribuients per a que s'ho passin ''pipa'' a la festa.

No cal dir que de totes aquestes possibilitats, la que més feliç em faria seria la de ser pubilla del Mas Saleta i venir amb la carrossa, amb aquella fastuosa i fabulosa carrossa de la Ventafocs, aparcada davant de l'Ajuntament, i baixar amb la meva padrina, que amb la seva vareta màgica ens concediria felicitat en els dies de la Festa Major i no solament fins a les dotze de la nit, sinó fins que el rellotge de l'església toqués les petites, que és el que ''mola''.

Encara hi ha una altra possibilitat, una que jo no hagués gosat plantejar mai si no fos perquè avui anem de conte, anem de Festa Major.

M'agradaria ser l'Antoni Pladevall que és una mena de savi despistat i experimental, com el senyor Jepeto de la rellotgeria de Collodi, que va infondre vida i marxa a aquell tros de fusta; aquí de fusta almenys tenim la matèria prima a prop, que es va dir Pinotxo.

Fins aquí les meves elucubracions de quin hauria estat el millor pregoner oscilant entre la fantasis i la realitat.

Anem per feina.

Encetem la part seriosa del pregó i que em creixi el nas com a Pinotxo si la festa major, que ara tinc l'honor de pregonar, no és la millor festa major possible.

Tenim els ''Nois Alegres'' que tot seguit ens cantaran fins i tot una sardana dedicada a aquesta vila en festes. Demà hi ha una cercavila que riute'n de la hollyvoodiana campanya electoral nordamericana.

Abans, quan he parlat d'en Pladevall, comparant-lo amb el senyor Gepeto del Pinotxo, pretenia tirar per la via de la tabola la meva admiració per l'home que a Catalunya ha sabut ajuntar un rigor científic de primeríssima fila amb una tasca de divulgació tan amena i al servei de la gent del carrer, que un té la sensació de que t'enlaire a la seva alçada, de que et convida a treure el nas a la seva torre d'ivori. No tots els savis es poden permetre aquest luxe.

La presentació del seu llibre, del vostre llibre, sobre el General Moragues, a més d'honorar un heroi us honora als habitants de Sant Hilari que heu sabut reconduir un estiuejant de la seva condició de mandra i platxeri i fer-ne un fitxatge ben vostre de més crit i més fidelitat als vostres colors que els d'en Cruiff.

Val a dir que sense el llibre de l'Antoni i de l'Àngel jo hagués anat encara més peix sobre els vostres temes.

Tirar al plat està bé, ho recomanaria als matrimonis que tinguin temptacions de tirar-se'ls mutuament i ho recomanaria a aquells que ho fan sobre el colom de la Pau...

Això del submarinisme a una terra de tant prestigi balneari ho veig absolutament adequat, l'aigua s'ha de veure i beure de tots cantons.

Amb concerts meravellosos, ritmes diabòlics, amogues de molts decibelis i fins i tot sardanes genissenques balla-des àdhuc pels gegants, sou dels indrets més balladors de Catalunya.

Ball a desdir i Regina dos Santos a desdir, procureu no marejar-vos ja que els ritmes carioques són molt somoguts per segons quins esqueletes.

Cercavila amb gegants i capgrossos. Els gegants són els parents comuns a tot el poble, no queden malament amb ningú, no són xafarders i se'ls pot portar a tot arreu.

És fabulós que hagueu conservat la baixada de carretons, un dels pocs esports populars que tenen vigència a casa nostra.

I la xocolata espessa que faci bons bigotis a la quitxalla, així se'ls podran llepar de gust veient els titelles. I les havaneres melangioses i el cremat reconfortant per acomiadar la festa major.

Disfruteu-la molt, compartiu el carrer per la tabola, que ja anem adelerats cada dia amb els nostres treballs habituals, trepitgem l'església que cal un moment d'espiritualitat, saltem i brinquem que ja la ballem tot l'any.

Jo ara estava patint per si em creixia el nas, però comprovo que el tinc insignificant, més de cigronet que abans. No us he dit cap mentida.

Amb això ja estic contenta.

Visca la FESTA MAJOR!!!

Pilarin Bayés

EL TREBALL ARTESÀ DE LA FUSTA A SANT HILARI SACALM. LA TORNERIA

Amb aquestes pàgines voldríem donar una lleugera visió del que ha estat i és el treball artesanal de la fusta a un poble de les Guilleries, Sant Hilari Sacalm. No vol ser ni de bon tros una història de la torneria, sinó que només pretén donar-ne una pinzellada i ser punt de partida de posteriors treballs.

El recull d'informació ha estat relativament fàcil perquè encara hi ha torners vells, de les fornades de principi de segle. Ells, amb molt d'entusiasme, ens han fet arribar les vicissituds de l'ofici de torner al llarg dels anys. Els en donem les gràcies.

El treball l'hem dividit en dues parts. A la primera hi ha aspectes generals que permeten conèixer en què consisitia la tasca de tornejar la fusta i a la segona es vol oferir una perspectiva del que ha estat l'evolució de la torneria a Sant Hilari. Ho fem amb una divisió molt simple però a la vegada creiem que vàlida i significativa; una part agafa de final de segle XIX fins a la guerra civil i l'altra dels anys 40 fins avui. Potser podríem haver parlat de diferents períodes dintre aquests dos amples espais de temps, però hem considerat que els objectius previstos hi quedaven plenament definits.

Un tornero del año 1930, Joan Ripoll.

Aspectes generals del tornejat de la fusta.

La paraula llatina ''tornus'' deriva de la grega ''tornos'' que vol dir gir, volta. Aquest és el principi del torn, voltar.

El torn és una màquina simple que bàsicament consisteix en un cilindre col.locat de manera que pugui voltar entorn d'un eix, mitjançant l'acció de palanques o rodes i que actua sobre la resistència per una corda que s'hi va enrotllant. Aquesta podria ser una elemental definició del torn, que amb els temps ha tingut moltes i diferents innovacions fins arribar als moderns torns actuals.

És la més antiga de les màquines-eina i del seu origen només en sabem que era emprat per antigues civilitzacions i que devia sorgir a diferents llocs i en èpoques diverses. Avui la ciència i la tècnica els han perfeccionat en gran manera i es pot dir que els torns moderns solament guarden dels vells el principi de funcionament i prou.

El torn aplicat a la fusta, que és el que ens interessa, permet arrencar el material amb qualsevol eina de tall adequada, que orientarem en la direcció que vulguem per tal d'aconseguir la forma que l'operari desitgi.

El torner serà per tant aquella persona que treballa en un torn. Antigament eren els homes que elaboraven objectes de fusta amb l'ajuda d'un torn.

Era considerada una especialitat de l'ofici de fuster, del qual se'n separaria per a formar una pròpia corporació, i els torners fabricaven estris de fusta amb una finalitat utilitària i decorativa.

Els torners de Barcelona se separaren dels fusters l'any 1556 i crearen una confraria sota l'advocació de Sant Onofre, l'encara actual patró dels torners de la fusta. El 1600 s'uniren amb els capsers i reberen ordinacions, les quals, renovades el 1645, romangueren vigents fins el segle XIX.

A més del torn les eines que empraven els torners eren també senzilles, havien de tenir un bon tall i poder ser fàcilment dirigides per les hàbils mans de l'home.

Fonamentalment s'utilitzaven els enformadors, eines de tall de fulla dura i bon tremp. N'hi havia i n'hi ha de diverses amplades i formes i l'extrem tallant té un biaix toix, i a l'altre cap hi ha un mànec d'alzina o boix. El més enpleat era l'enformador de mitja canya o gúbia. Una eina complementària era el burí, que servia per a gravar, i també calien utensilis per a polir i esmolar. De fet, però, el torn-màquina era el que suposava una dificultat d'adquisició perquè no tothom arribava a poder-lo comprar, d'aquí que era molt freqüent l'ús d'un capçal de torn.

Preparació de la fusta per anar al torn

Es tallava la fusta a trossos amb una serra, de manera que se n'obtingués el màxim de rendiment i no se'n fes malbé gaire. Ja la feina de serrar era delicada perquè valia la pena tenir en compte la qualitat de la fusta a treballar, per les fibres i les possibles clivelles.

Un cop serrats els trossos s'havien d'arrodonir d'acord amb les peces que volíem aconseguir i per això calia utilitzar les eines adequades per a desbastar cada tipus de fusta. Ara ja la peça podia anar al torn i col.locar-la de forma adequada per evitar que es desequilibrés i sortís projectada; les gúbies ja li donarien la forma que calgués. Sortida la peça del torn calia polir-la per a treure les possibles rebaves i donar-li llustre; normalment es feia amb paper de vidre. Les peces tornejades i polides podien adquirir diferents tonalitats gràcies a l'ús de tinys de diversos colors. Amb tiny o sense, l'element decoratiu i protector per excel.lència era el vernís, que a més donava tonalitat a l'objecte realitzat; alguns artesans usaven també la cera per a fer aquesta funció. El cremat amb un tros de castanyer podia ser també un motiu de decoració, com també la pintura, que ben aviat en va ser un complement. La mà d'una dona era ideal per a que un pinzell hi fes un bell i delicat acabat.

Com és de suposar hi jugava molt la qualitat de la fusta a l'hora de valorar un objecte. La fusta de boix, per exemple, era molt bona per a tornejar, però si es volien aconseguir peces més boniques, era convenient que el tros a treballar estés en aigua uns dies. D'altres fustes volien ser bullides, però aquestes coses ja formaven part de les experiències i tècniques de cada torner.

Fustes que s'utilitzaven

Els boscos de les Guilleries ofereixen enormes possibilitats quant a matèries primes a utilitzar. Les que més es feien servir, però, eren el *boix*, fusta dura que era molt apreciada, el *bedoll*, de fàcil treballar i adequada per a coses senzilles, el *cirerer*, de fusta dura, l'*auró*, la *blada*, la *moixera*, l'*avet*, l'*olivera*, que oferia grans possibilitats per les seves aigües, i el *vern*, que a la llarga seria la fusta més utilitzada, perquè és una fusta excel.lent per a ser tornejada, és fàcil de treballar i s'adapta a tota classe de tinys i combinacions. En aquest llistat potser no hi són totes les fustes empleades, ja que a vegades cada torner feia el seu treball amb el material que li semblava més adhient, però sí que hi ha les més estimades.

La torneria i Sant Hilari

Sant Hilari, per la seva ubicació, ha tingut sempre més dificultats que d'altres pobles a l'hora de trobar recursos econòmics per a poder tirar endavant, i gairebé sempre s'ha recolzat i basat en els seus propis mitjans. Això ha motivat que la gent de les Guilleries hagi necessitat plantejar-se agudament la manera de sobreviure tot explotant les vies que el medi geogràfic li ofereix.

Sant Hilari es troba a més de 800 m. sobre el nivell del mar, amb una geografia accidentada i amb una climatologia marcada per un llarg i bastant fred hivern, fets que determinaran durant molt de temps l'economia de la zona. Sant Hilari, malgrat ser des del segle XVIII un centre important d'estiueig per les seves aigües picants curatives, era un nucli eminentment rural, amb tot el que aquest concepte suposa. Es passava del bullici i ambient de l'estiu a la solitud del llarg i cru hivern i la seva gent s'havia de guanyar el panís amb l'explotació del bosc i de la terra.

El bosc és l'element dominant del paisatge de les Guilleries i ha estat sempre generós amb la seva gent, d'aquí que se l'hagi mimat en molts aspectes. La rica, variada i espessa massa forestal que cobreix tots els racons de la zona, ha donat des de sempre llenya, carbó, caça, bolets, castanyes i sobretot fusta i feina. No fa pas moltes dècades, l'agricultura de consum que aquí es donava era l'element econòmic més important, encara que fos en un medi prenyat de dificultats per a donar un bon rendiment, per culpa del relleu, del clima i les penúries econòmiques; era sempre el bosc el que apuntalava de ferm els recursos de les famílies.

Els homes d'aquesta contrada es varen haver d'espavilar per a cercar maneres de poder subsistir, ja que era evident que ni l'agricultura ni el bosc podien donar feina y recursos a tots tot l'any. Fou imprescindible recórrer als elements naturals com ara la fusta, primera matèria assequible a tothom, per a desenvolupar la seva habilitat creadora i així poder augmentar els seus, ja de per si, minvats mitjans de vida.

L'home anirà a recollir fustes adequades als boscos dels voltants i arribarà a donar una forma agradable i bonica a un tros de fusta, encara que sigui amb eines prou rudimentàries.

D'aquesta forma s'iniciaria l'ofici de torner, branca de la fusteria que produiria petits objectes com, boles, tinters, canelobres, etc., amb una finalitat gairebé decorativa, ofici que tenim documentat a Sant Hilari des del segle XIV.

L'any 1374, segons un document de l'Arxiu parroquial, hi havia a Sant Hilari un mestre torner, un tal Francesc, fill de Bernat de Soler, pertanyent a la parròquia de Sta. M.ª de Mansolí. Aquest tenia al seu càrrec un aprenent que procedia de la veïna localitat d'Arbúcies, de nom Pere, fill de Dalmau de Ridecós.

Si ens atenem a un passat més recent, al segle XIV, tenim una família que capitalitza l'activitat de la torneria, la dels Ridaura, amb en Josep Ridaura Espona i en Ridaura Clos, com a continuadors i a la vegada pioners del que seria l'ofici de torner a la població. Aquests continuen una tradició pel que fa a sistemes de treball i a tipus d'objectes produïts. És possible però que el torner d'aquí centrés la seva tasca en l'obtenció de peces que tenien prioritàriament una finalitat utilitària, com podien ser els ous de mitja, cendrers o altres per l'estil. Com que Sant Hilari era un centre d'estiueig important, potser podríem cercar en aquest fet la decisió d'orientar la producció a una torneria que tendís a la decoració com a objectiu bàsic, o sigui elaborar aquelles peces que tendeixen a l'embelliment de cases de famílies pudents i que en última instància havien d'agradar a un públic variat. Podria ser que per aconseguir aquest canvi alguns torners anessin a la vila de Sant Pere de Torelló, nucli d'important tradició dins la torneria de fusta, a aprendre noves formes de treballar-la i així millorar la tècnica i la producció; d'aquesta manera s'obtindria un perfeccionament tècnic que s'afegiria a les formes tradicionals de treballar dels torners de les Guilleries.

El mateix taller uns anys abans, 1952.

Establim aquesta conclusió perquè trobem que els torners de la segona meitat del segle passat i principi d'aquest, anaren a perfeccionar l'ofici a la població abans esmentada. D'aquestes persones en sortiren les generacions de torners que al llarg de l'actual centúria han anat sorgint, en varen ser els mestres.

Els Ridaura, per tant, n'anaren a acabar d'aprendre'n a St. Pere de Torelló i es van establir al mateix lloc de residència. El primer allà on ara en diem a Can Pau Torner i l'altre a l'antic carrer de la Presó, avui J. Balmes. Ho feren amb un torn de ballesta, que s'accionava amb el peu i es treballava a pols. Més endavant utilitzaren un torn de ferro, que suposava ja un avenç considerable.

Normalment feien servir el boix, la moixera, la blada, el cirerer, l'auró, l'olivera, etc., que la família anava a buscar al bosc. N'elaboraven trompitxos, baldufes, mànecs de paraigües de sol i moltes altres coses degudament vernissades. Com a ornamentació o detalls decoratius es pintaven, es gravaven amb un burí o s'hi enganxava una calcomania.

Més endavant, per allà el 1912 en Pau Ridaura va electrificar el torn gràcies a Teresa Saleta, propietària de les ''màquines'' de fer electricitat. Aquests avenços permeteren i facilitaren el treball i també ampliar la gamma de productes.

A Can Torner nom adquirit pels Ridaura per l'ofici que desenvolupaven, tenien el taller i la botiga allà mateix, i el torn era l'atracció de l'aparador. Es treballava de cara al públic per interessar-lo més pels objectes que veia elaborar. En gran part les peces es feien durant l'hivern i s'oferien als molts estiuejants que venien a Sant Hilari a prendre les aigües, ja que la gent del poble no acostumava a comprar-les. També eren venudes i distribuïdes als centres de balneari com Caldes o Santa Coloma i a llocs com el Tibidabo o grans magatzems com ''El Siglo''. Els productes eren transportats amb tartanes.

Algunes indústries varen provar sort fent mobles d'aquest tipus abans de sortir el negre.

El taller d'en Joaquim Ripoll l'any 1955.

Pels volts de 1930 en Pau Ridaura, amb l'ajuda del seu gendre Conrad Miralpeix, va modernitzar tot el procés d'elaboració, ja que a més del torn elèctric, aplicà electricitat a la pedra d'esmolar, a una màquina de vernissar i fins es començaren a imitar peces d'altres productors.

Era freqüent veure a Can Torner peces que havien estat elaborades per pastors suïssos durant l'hivern al seu país. Es considerava que havien estat fetes a Sant Hilari, o sigui que es donava una importació d'artesania de Suïssa i es feia passar com si fos de Sant Hilari.

Amb la família Ridaura es pot dir que es produeix la modernització del treball de torner, dins les reduïdes possibilitats que hi havia en aquells moments.

A principi de l'actual centúria trobem també una altra família tornera, la dels Ripoll, amb en Josep Ripoll, pare del que seria J. Ripoll, àlias Pep Famades, un altre pioner de la torneria. Més endavant cal incloure-hi en Quico Clos, àlias Quico Vigatà, instal.lat definitivament a Sant Hilari com a torner l'any 1929. Perfeccionaren l'ofici a St. Pere de Torelló i foren els verdaders impulsors de la torneria a Sant Hilari.

Cal tenir en compte que la família Ridaura plegarà l'ofici amb la mort del gendre C. Miralpeix durant la guerra. Per tant, només quedaren els Ripoll i en Clos. Cada un d'ells farà el seu propi camí en el treball de la torneria. En aquests temps es venia tota la producció que es feia, aquesta tenia una gran qualitat i era fruit de les millors mans i de les fustes més adequades. L'ofici no donava per a viure molt bé, però amb dedicació i ganes de treballar un es podia guanyar la vida acceptablement. Pels estiuejants els objectes de torneria acostumaven a ser uns bonics records de la seva estada a la població-balneari de Sant Hilari Sacalm.

Joc de bitlles que es varen fer en èpoques de crisi de la torneria clàssica.

Després de la Guerra

La Guerra Civil suposa un parèntesi en la normal activitat col.lectiva i el món de la torneria no en va pas ser una excepció.

Acabat el conflicte es recupera la normalitat i es donen alguns canvis que seran significatius.

Per primera vegada es crearà una societat que vindrà a tenir un gran paper en el futur de la torneria de Sant Hilari. Estava integrada per en C. Ridadura, en F. Serras i en J. Ripoll, Pep Famades, i es dirà RISERI S.L., primera síl.laba dels cognoms dels socis.

Tindrà enorme transcendència perquè pretendrà una comercialització de la torneria del poble i perquè va servir de taller d'aprenentatge a d'altres torners, com en Quim Ripoll o en R. Brugarola. La societat tenia un petit taller al pati de Can Serras, més tard es traslladà al Carrer d'en Rocosa i ben aviat es va veure que la manca d'operaris seria una gran dificultat.

Al cap de poc temps en Quim Ripoll es compra un capçal de torn i fa el seu mini-taller amb feina de Riseri. Altres hi aniran ara a aprendre l'ofici, com en R. Brugarola, en Danés, en Xandri, en Llinares i uns quants més. El mestre de tots ells serà en Pep Famades, que per cert no durarà gaires anys a la societat. Se'n sortirà i muntarà un taller a casa seva per anar fent. Els ''Tauler'' en aquests moments seguiran amb l'elaboració de bastons de passeig, bellament gravats i decorats.

Era poca la gent dedicada a la torneria, i Riseri S. L. aviat tindrà problemes i s'haurà d'espavilar per a col.locar els seus productes. S'orientarà cap a la fabricació de joguines, principalment jocs de bitlles.

Canviarà d'ubicació i anirà a Can Serrano amb l'ampliació de socis nous com el Marquès de Montsolís i el mateix Serrano. Finalment, l'any 1954 un incendi destruirà la fàbrica i desapareixerà la societat.

Hem seguit una mica detingudament els passos de Riseri S.L., pionera en la torneria, perquè marcarà la pauta per altres petites indústries que s'aniran paulatinament.

Aquest seria el cas dels germans Ripoll i Brugarola i posteriorment d'en Pere Fauria, en Llinares, en R. Donadeu, AFMA, l'A. Ripoll, etc. En Quico Vigatà anirà fent el seu propi camí.

Durant aquests anys, 1950-60, la producció es va diversificar, però encara continuava centrada en les peces tornejades, polides i vernissades o tenyides, amb varietat de models dintre un camp tradicional.

Un aspecte haurà canviat, el de la gairebé exclusiva utilització del vern com a matèria prima. En J. Ripoll Soler, fuster de professió, en va impulsar el seu ús perquè era una fusta fàcil de treballar, poc utilitzada i que oferia moltes possibilitats.

En Quim Ripoll, que primer operava a casa seva, el 1953 s'instal.là allà on és ara i va tenir una xarxa de vendes més àmplia que les tradicionals de Barcelona i els balnearis. Coneixedor del francès per motius d'exili, es llançà a l'aventura de vendre torneria a un altre país, França, en moments econòmics molt difícils per a tot l'Estat degut al bloqueig econòmic.

El primer client el fa a Perpinyà el 1954 i havia de ser l'inici del que seria l'expansió de la indústria de la fusta a St. Hilari i el començament de l'exportació. L'any següent una altra firma comercial, aquesta vegada al difícil mercat suís. La porta cap a l'exportació quedava mig oberta.

El mateig camí seguiren els Brugarola, que aviat hagueren de traslladar la fàbrica de Can Jové al lloc actual, i també els qui arribarien a ser importants firmes en l'època bona de la torneria.

Prop dels anys 60 s'entra en un període de molta feina, donat tant per l'ampliació del mercat espanyol com per la demanda i venda a l'estranger. Pel juny de 1962 Joaquim Ripoll S.L. obra un estand, amb les peces de torneria tradicional que en aquells moments es feia, a la XXX Fira Inter-

nacional de Mostres de Barcelona, fet important en la posterior història. Allà s'entra en contacte amb el Sr. Meinecke, alemany, que a no tardar portarà la firma nord-americana ''American Bravo Company'' (''A.B.C.''), verdader motor del posterior ''boom'' de les indústries de torneria de Sant Hialri.

Abans, però, no tot havia de ser fàcil, perquè el sector passaria aviat dificultats. Els productes no sortien i s'apuntava cap a un futur no molt afalagador. Tothom s'hagué d'arreglar com va poder, i uns feien bisuteria, altres intentaven l'aventura del moble funcional i els Brugarola feien botons de fusta. Cada indústria s'agafava allà on podia per a salvar la seva situació i no hi havia opció d'escollir.

Precisament, aquests botons tornejats varen tenir molta acceptació i de l'intent de crear nous models que imitessin botons antiquats, en va sortir el que seria la fusta cremada. Els cremaven una mica per a que aparentessin un cert aire de rústic i vell; havia sortit el gran descobriment del ''negre'', que havia de llançar la torneria a una plena i espectacular industrialització.

Els Brugarola en foren els capdavanters i començaren a fer mostres de trossos cremats d'alzina. àdhuc mig esclivellats, per a simular peces antigues, però els resultats no foren massa alentadors. La idea era bona i calia treballar-la, d'aquí que s'anés a la fabricació de peces de fusta cremada ben fetes i amb fusta de qualitat però amb un caire de rústic.

Els Ripoll oferien encara una variada gamma de productes dins la línia més tradicional, però en el seu catàleg de vendes ja s'hi veien peces semi-cremades, que venia a ser un entremig del color natural de la fusta i el negre.

En general aquestes peces de fusta cremada i pulida van tenir una desigual acceptació, mentre a uns no els agradava, a d'altres els entusiasmava.

Als Brugarola a la fira de Francfurt els les prenien de les mans. El ''negre'' s'anà imposant, tant pel que suposava de novetat com per les grans possibilitats decoratives que oferia.

Ara és quan es produiran objectes de gran qualitat que arribaran als llocs més allunyats del món, des del Japó a Beirut passant pel Canadà. Les indústries de fusta es multiplicaran i s'arribarà a comptar amb una seixantena de tallers-indústria. El ''negre'' era de més fàcil elaborar, es podia aprofitar millor la fusta i no s'exigia ser gaire expert en l'art de tornejar; d'aquesta manera el concepte de torner-artesà restà una mica arraconat.

En aquests moments, la ''A.B.C.'', dirigida per la Sra. Jacob, va veure que a St. Hilari hi havia diner a guanyar i es vinculà amb les empreses punteres del sector, en especial amb els Ripoll i els Brugarola. L'esmentada Sra. Jacob aportava multitud d'idees que posteriorment els industrials intentaven plasmar en obres i peces concretes. Eren circumstàncies tan especials i espectaculars quan a demanda de productes, que gairebé es podria parlar d'abans i després de la ''A.B.C.''. Els seus directius venien un parell de vegades l'any i acaparaven gran part de la producció de diferents empreses: va ser l'època daurada.

Durant aquests anys el nom de Sant Hilari era conegut per la majoria dels estats d'USA. Alguna vegada s'havia arribat a fletar un avió a ''Los Angeles'' únicament amb mercaderia de St. Hilari. Aquesta febre industrial va activar altres sectors complementaris, com el del vidre i el ferro. En aquest darrer, les ferradures, la cadena i els claus foren elements decoratius de les moltes peces que es feien i d'aquí que sorgissin diferents tallers dedicats al ferro.

Res no va ser com abans. Les torneries, que fins aquells instants s'havien assortit de mà d'obra del mateix poble i dels molts masos de l'entorn, que a poc a poc s'anaren

Alguns dels productes que es feien allà pels anys 30.

Un dels models més fabricats durant el boom de la fusta negra.

La torneria de talla actual, d'A. Ripoll, S. A.

abandonant per la poca rendabilitat i la seguretat que donava el fet de tenir un sou fixe, precisaren encara de més personal. D'aquí se'n derivaria el clàssic procés d'emigració, l'arribada de mà d'obra no qualificada que vindrà a instal.lar-se a Sant Hilari. En la dècada dels seixanta arriba una gran quantitat de famílies d'Andalusia, principalment de nuclis com Ecija o Priego de Córdoba, que canviaren considerablement l'estructura poblacional del poble. Es passarà de 2700 habitants a més de 4000 en pocs anys i d'aquesta manera es produiran enormes modificacions demogràfiques i socio-econòmiques.

En aquesta època a Sant Hilari es pot dir que es dóna, malgrat que sigui amb força retard, una verdadera ''revolució industrial'', amb els canvis i transformacions de tot tipus que el fet comporta en una societat. La seva gent passarà de dependre de l'agricultura, del bosc i de l'estiueig, a ser un important nucli industrial. El poble tindrà un creixement econòmic tan considerable que no serà el mateix en molts aspectes.

Aquesta situació, però, no podia pas durar, perquè s'havia iniciat sense la deguda previsió de futur i s'havien superat massa de cop unes situacions que exigien una certa planificació i maduració. Al final dels anys setanta, es donaran un seguit de circumstàncies que provocaran la creu de l'anterior situació.

Dins la política internacional hi haurà una devallada del dòlar, amb el retrocés del mercat americà, centrat en l'A.B.C., amb l'obligada recerca, per part d'aquests últims, de països que oferissin qualitat semblant a baix preu. Altres factors serien la no disposició d'una coordinada acció i xarxa de vendes, la puja dels salaris, l'increment del preu dels combustibles, l'exclusiva dependència de determinades firmes comercials i la competència, entre els mateixos industrials de Sant Hilari per un cantó i la de països com Taiwan per un altre. També s'hi podria afegir la mort de la Sra. Jacob i el consegüent canvi d'orientació de la política comercial d'A.B.C., que cercarà nous proveedors.

L'antiga botiga de «CAN PAU TORNER», amb els típics basatons de passeig.

S'establirà una competència molt forta i les exigències dels americans principalment no seran fàcils d'atendre. La necessitat d'anar a preus molt baixos havia de repercutir forçosament i de manera greu en la qualitat de la mercaderia per a poder competir amb els productes procedents del sud d'Asia; amb tot i això els industrials gairebé no se'n sortien. Les vendes decauran de manera alarmant i la torneria de Sant Hilari viurà una profunda crisi.

Els industrials que treballaven molt per l'A.B.C. tingueren sèries dificultats i qui més qui menys s'hagué d'adaptar a una nova situació. La manca d'una acció unitària per part dels industrials en l'aspecte de mantenir preus únics va derivar a una conjuntura de campi qui pugui. A vegades una peça que tenia un cost de 10 ptes. era venuda per menys.

Davant aquest panorama la majoria d'indústries optaran pel camí més fàcil, el d'aprofitar qualsevol tipus de fusta i fabricar productes competitius quan a preu, però amb una forta pèrdua de qualitat i d'aquí que les vendes minvessin considerablement. Algunes indústries tingueren més sort amb els seus clients i pugueren mantenir una producció d'estimable categoria que encara mantenen, cas d'A. Ripoll.

La crisi fou tan greu que forces empresaris hagueren de tancar. Els altres varen haver de fer-hi front amb una forta reconversió, que només estava, però, a l'abast d'aquelles firmes que no havien quedat descapitalitzades amb les inversions fetes o les que mantenien una producció de qualitat i un mercat estable. Algunes empreses encara no se n'han refet.

Al mateix temps, les indústries complementàries seguiren una via idèntica i en general la torneria de Sant Hilari va passar per moments molt preocupants. Es pot dir que varen tirar endavant aquelles empreses que disposaven de potencial monetari i que tenien una infraestructura capaç d'obrir-se a nous projectes.

El ''boom'' de la fusta cremada, de ''l'or negre'', s'havia acabat i passaria ara a ocupar un paper secundari en la nova línia de producció.

En Quico Vigatà, un dels vells torners ensenyant com es fa anar el torn, en una exhibició.

La situació actual

Actualment i després d'una profunda i llarga crisi el panorama és més engrescador, gràcies a una reconversió que no tots han pogut fer. El punt d'inflexió és ara ascendent.

Seguint les directrius de determinats sectors, la producció s'ha encaminat a la fabricació d'articles utilitaris i funcionals, com ara mobles, accessoris de cuina i, sobretot, làmpares, encara que algunes firmes continuen elaborant artesania de qualitat amb la talla o els jocs d'escacs, per exemple.

Amb el pas del temps, per tant, s'han anat donant diferents circumstàncies que han configurat períodes en la història de la torneria de Sant Hilari. Per exigències del mercat es va passar de la torneria tradicional del boix vernissat a la fusta cremada per a simular una antigor fins anar a l'actual fabricació de mobiliari de complement i de làmpares. S'ha anat de la pura decoració a l'objecte funcional.

Peces que avui es fan a les torneries de Sant Hilari.

Ara mateix, any 1989, el sector viu uns moments favorables i les perspectives són bones, d'aquí que es torni a reclamar mà d'obra, que curiosament ara ve de Portugal. Els canvis introduïts en la majoria d'empreses poden servir per afrontar amb garanties els nous mercats oberts, principalment l'alemany —avui més consolidad que mai—, el francès i en un ordre inferior el japonès i l'anglo-americà.

La feina grossa es pot dir que està enllestida i ara convé mesurar els passos a fer. Les indústries de Sant Hilari han de seguir el camí que sembli més adhient i dels seus dirigents depèn que la ''torneria'' vagi a uns horitzons de realitat i optimisme.

L'ofici de torner avui

La feina pròpia del torner a Sant Hilari ha perdut importància. El torner d'ofici ha vist com les màquines han substituït la seva habilitat per una actuació automàtica, que la tècnica ha enlairat a nivells abans impensables. No vol pas dir tampoc això que el torner no sigui necessari, però sí que la seva tasca ha quedat molt reduïda. Ara es tracta de produir en sèrie moltes peces i anar-les muntant.

És per aquesta raó que la majoria de torners es veuen obligats a fer altres feines que no exigeixen ni l'art ni el saber del torn tradicional. Aquelles enyorades i apreciades peces i objectes d'abans, avui d'una romàntica bellesa, són només un record bonic i es poden considerar elements de museu.

Tornarà el temps en què les mans hàbils del torner creaven art d'un tros de fusta amb l'ajuda d'un torn? És possible, però res no ho fa preveure en un futur immediat. El problema potser serà que quan es vulgui tornar a fer, a Sant Hilari no quedaran torners d'ofici.

Sí que hi ha optimisme per obrir noves perspectives que prometen un bon període per les indústries de l'artesania en fusta. Ara s'utilitza més el vern, l'avet i el castanyer en el seu color natural, però sembla viable un retorn de la fusta cremada de qualitat, que va llançar el nom de Sant Hilari als cinc continents.

Els temps ens ho diran.

Valguin aquestes pàgines com a homenatge a aquells homes que convertien un tros de fusta en un artístic objecte gràcies al seu art i al suport del torn.

Àngel Serradesanferm
Imma Martínez

Article publicat en castellà a la revista «Narria» de la Universitat Autònoma de Madrid.

''REQUIEM'' PER UN ARBRE

Sóc un vell arbre situat en un lloc fins ara descampat, entre els carrers de STA. MARGARIDA, de la PISCINA i el futur carrer de PINTOR VAYREDA.

Em dic CASTANYER i sóc de la família de les FAGACIES. Fa molts anys que vaig nèixer a SANT HILARI, aproximadament de 80 a 90, però ara, a les meves velleses, i segons un pla d'urbanisme planificat, en el lloc on visc des de fa tant de temps en veig AMENAÇAT DE MORT.

Després de tota la vida d'estar ARRELAT en aquest poble, m'amanacen amb la DESTRAL del BOTXÍ que vol DECAPITAR-ME.

Ja no podré fer més ombra en els dies d'estiu a aquells bons i vells amics JUBILATS, com eren l'Avi MATAMALA, l'Avi JOANIC, l'Avi TARRÉS, l'Avi de la RIBA,... i tants i tants d'altres que venien a veure'm cada dia. I jo, escoltava les anècdotes de la seva joventut passada, després de tot, és el que sempre conten tots els vells.

I els ''menuts''! Aquells vailets que em venien a veure en els mesos de tardor, per enfilar-se lleugers com esquirols per les meves branques i aprofitar així els meus fruits que jo oferia de bon grat, és a dir, les CASTANYES. I ells m'ho agraïen amb la seva xerrameca de mainada i amb l'alegria d'una vida que comença.

Però ara, la meva vida s'acaba perquè crec que el meu VEREDICTE és d'ésser SENTENCIAT A MORT.

No obstant, jo sé que amics, molts amics, grans i menuts, joves i vells, amb les seves signatures han demanat CLEMÈNCIA, perquè així se'm commutés L'ÚLTIMA. PENA.

Però si això no pogués ser, abans no s'EXECUTI LA SENTÈNCIA, demano com a ÚLTIMES VOLUNTATS dues coses: LA PRIMERA, ''que em deixin viure almenys fins a la Tardor, per poder donar com tots els anys passats l'únic que resta de la meva vida, els meus fruits, les meves últimes CASTANYES pels meus estimats ''menuts'' de SANT HILARI.

Un vell castanyer que lluita per la seva supervivència.

LA SEGONA, ''que un cop i després de la meva MORT, el meu cos sigui TROSSEJAT I INCINERAT en qualsevol estufa o llar de foc, però sols i exclusivament per escalfar, en els dies del fred hivern, les llars dels meus amics vellets i JUBILATS, que tantes i tantes hores de companyia m'havien donat en VIDA''.

JO, L'ARBRE.

Sèneca ''fill''

QUI SOM, QUÈ FEM I COM VIVIM?

Els Escoltes al Pirineu de campaments.

Som els escoltes. Però, qui som els escoltes? Som uns nois i noies que volem viure diferent a la proposta de la societat de consum.

Ens basem en quatre opcions:

- *natura:* ens agrada estar en contacte directe amb ella,
- *país:* aprenem a estimar el nostre, Catalunya,
- *persona:* ensenyem a conviure i respectar-nos tots junts,
- *fe:* donem als nanos uns fonaments cristians.

Fem, durant el curs, una quantitat industrial d'activitats (bé, potser no tantes). Però el que sí és veritat és que al llarg dels mesos tenim l'agenda plena: manualitats, excursions, trobades, extrajocs, festes, projectes... i també participem en tot allò que organitza el poble, la qual cosa ens agrada molt.

Les nostres activitats finalitzen amb una sortida més llarga que de costum: els campaments d'estiu, on vivim especialment l'estil escolta.

Com vivim, però, els nostres campaments? Entre tots ho fem tot.

Intentem gaudir d'aquests dies amb els mínims recursos possibles.

Dormim en tendes, no fem servir ni taules ni cadires, no tenim llum elèctric. Nosaltres mateixos ens fabriquem tot allò imprescindible (letrines, menjadors, cuina, estenedors...).

Així és com hem viscut durant la primera quinzena de juliol.

Els més petits, els llops i les daines, vam anar a Llafranc. Els mitjans, ràngers i noies-guies, ens vam desplaçar fins a la Vall de Boí (Barruera). Els més grans, pioners i carabel.les, acabem d'arribar de Sant Pere Pescador.

Si voleu saber alguna cosa més de l'escoltisme a Sant Hilari no deixeu de preguntar-ho als caps:

Iolanda Gispert
Júlia Gol
Sònia Miquel
Miquel Molist
Josep M.ª Puigdemont
Lluís Puigdemont
Anna M.ª Triadó
Xavi Vilabella

Agrupament Escolta
''Als quatre vents''

DE LES BELLES ARTS, LA MÚSICA; I DE LA MÚSICA, EL CANT CHORAL

Ja des de fa mil.lenis les BELLES ARTS han ocupat en tots els estaments, circumstàncies i civilitzacions un lloc cimer i principal. No es tracta ja d'una especialitat en concret, sinó del seu conjunt en general.

Fem en primer lloc una pregunta: ''I bé, què són les BELLES ARTS''? Les Belles Arts són, entre d'altres, l'escultura, la pintura, la música... la seva relació sería inacabable. Avui, emperò, i en aquesta ocasió ens referirem, només a un dels seus aspectes: la MÚSICA i d'ella sols a una de les seves vessants: el CANT; i més en concret al *CANT CHORAL*.

La Història Universal ens parla de les diverses característiques dels pobles que han proliferat per la terra i en tots ells, sense distinció, s'ha remarcat la influència que ha tingut en el seu desenvolupament intel.lectual la *cultura musical*, i d'aquesta, d'una manera concreta la música col.lectiva, expressada de forma massiva per homes i dones, nois i noies, agrupats en associacions i institucions chorals.

Així vèiem en les palestres gregues el lloc preponderant que ocupaven els integrants polifònics, sobretot en els seus Jocs Olímpics de l'antigor, la proliferació d'actes chorals en les seves Àgores públiques i la protecció oficial, malgrat la manca de possibilitats econòmiques, en l'educació musical jovenil. La presència musical i choral en les bacanals romanes, les palestres en els temples de les seves divinitats o en el Circ Romà, abans dels Jocs, invocant el seu favor i protecció, i en lloança al Cèsar que els donava el seu desitjat ''PANEM ET CIRCENSES'', que servia per tapar les falles i misèries en què vivia el seu poble.

Així aniríem desglossant cites històriques en recolzament de la nostra asserció, fins arribar als nostres temps. I ara veiem com en l'actualitat són innombrables les agrupacions que, amb més o menys encert i dedicació, empren la música choral per demostrar el seu grau de cultura.

I d'això volem parlar avui, fent-ho en l'avinentesa que se'ns ofereix en el Programa de la nostra FESTA MAJOR.

Tots els hilariencs sabem, almenys els majors de 30 anys, l'afició que hi havia a la nostra Vila per a pertànyer a alguna agrupació choral. N'hi havien tres de gent gran i sempre alguna de gent petita. Què ha passat? Per què ha estat tan forta la devallada? Per què no hi ha més agrupacions chorals? Poden donar-se moltes explicacions o excuses ''que s'hi perd el temps...'', ''que canten cançons antigues...'', ''que no hi ha temps, perquè la vida s'ha posat difícil...''.

Deixem això a un costat i preguntem-nos: Hem fet el que devíem per a posar-hi remei de forma adequada? Per què de les tres masses chorals de gent gran dels anys 40 s'ha passat a una sola, i encara minça? Per què els menuts, un cop surten de l'escola, amb una major o menor formació musical, no s'integren, o no es fa que s'integrin a formacions chorals jovenils? Per què l'única que hi ha no és més nombrosa? I així ens podríem fer més i més preguntes al respecte.

Avui, emperò, tan sols llançarem la idea a tots els conciutadans hilariencs, sobre tot als joves nois i noies, i a tots els que ens llegeixin, de que hi ha un vell i bell aforisme català que diu: ''Qui canta, els seus mals espanta''. Es tracta

La Coral «Els Nois Alegres» cantant al pati de la Casa de la Vila.

de perdre, si és que se'n pot dir perdre, una hora setmanal per a formar part duna agrupació choral, sigui la que sigui. Convé que se'n fomenti i recolzi la seva creació, que els joves s'integrin en formacions i manifestacions ordenades i sense estridència, i que s'estudiï entre tots, majors i menors, grans i petits, la manera de modernitzar-les.

Cal que s'uneixin, si és possible, nois i noies, casats i solters, gent jove i gent gran, en agrupacions chorals sense prejudicis de direcció i de pertenença i que s'elevi, en una paraula, el nostre nivell cultural-musical.

Podem dir-ho sense reticències: ''No hi ha plaer ni satisfacció cultural-musical millor que la constatació d'una interpretació correcta i ajustada del que els mestres en la matèria han plasmat en els pentagrames tan brillantment''.

HILARIENCS! Esperem la vostra resposta afirmativa.

Agrupació Choral
''ELS NOIS ALEGRES''

50 ANYS DEL COL.LEGI PÚBLIC: ANÈCDOTES i RECORDS

Els dies 22 i 23 d'abril d'enguany hem recordat els cinquanta anys de la construcció del Col.legi Públic de la nostra vila.

Els dos dies de festa van estar plens d'activitats dignes de tal esdeveniment. Molta gent va participar-hi, bé amb el seu esforç, bé amb la seva presència. A tothom els agraïm sinceralment l'interès demostrat.

D'aquests cinquanta anys n'han estat principals protagonistes els dos professors que durant un llarg període van mantenir el col.legi públic de la nostra vila: la Srta. Josefa Soldevila i el Sr. Pere Reixach.

És al Sr. Reixach a qui li hem demanat que ens en fes cinc cèntims del que van estar els seus quaranta anys al Col.legi Públic de St. Hilari. Heus aquí algun dels seus records més anecdòtics:

''La primera anècdota en el temps que es podria contar seria el meu primer contacte amb el col.legi. La cosa va anar poc més o menys així:

Feia ja tres o quatre mesos que sabíem que l'u de gener havíem d'estar en els nous destins (el meu a St. Hilari Sacalm). Era la segona quinzena de desembre de 1943 i era hora de veure què ens havia reservat la sort.

Calia doncs desplaçar-se per conèixer com era el meu nou destí. El tren, l'estació de Breda, el cotxe de la Hispano, el garatge de St. Hilari... tot un viatge. Per orientar-me vaig preguntar el camí que havia de seguir: ''tiri amunt, trenqui a l'esquerra i després hi ha un pati a la dreta...'' Fet aquest recorregut vaig preguntar novament i la nova indicació fou: Aquí hi ha el Col.legi dels Capellans.

Vaig quedar sorprès per la interpretació errònia que s'havia donat a la meva sol.licitud. Com aclariment van dir-me: Vostè potser busca el Col.legi del Camp de la Mandra...

Des d'allà m'hi vaig adreçar. En arribar per la part nord, que era la més perjudicada de l'edifici, vaig veure els màstils, magnífics, que donaven una sensació de gran col.legi. Una mirada breu a la façana sud em va convèncer de la modernitat d'estil d'aquella construcció.

La porta principal, l'entrada, l'escala, ampla i de suau pendent, la primera planta (linòleum a terra, passadís immens, cinc portes a la dreta, entre les que hi havia la que obriria diàriament durant llargs anys). La primera amb un ''lletreret'' que deia ''niños'', vaig suposar que era el meu punt de destí.

Després d'una molt curta conversa amb el professor que hi feia classe (Sr. Castells), tres o quatre minuts van ésser suficients per prendre consciència de la situació. Una bocanada d'aire fresc en sortir. Vaig baixar els set esglaons del pati de l'escola cap al portal del carrer. A sobre l'herba hi havia, estesa, la meitat de la porta i, amb ella, els ''golfos'' que l'havien aguantada. Carrer de St. Josep avall pensava si m'hauria de jubilar abans de començar...''

''De les viscudes amb els alumnes, quantes anècdotes es podrien contar? No vull entrar en detalls. Em limitaré a dir que al llarg de 40 anys hi ha hagut de tot: Segons semblava més convenient s'actuava amb més duresa o benignitat, procurant sempre el màxim profit per a tots els alumnes que teníem al nostre davant. Això pot fer recordar a molts els moments amistosos i quasi de paternalisme així com els moments difícils i els enfrontaments amb gent que semblava que els haguessin matriculat a l'escola per a càstig dels seus professors.''

''Podria ésser tema d'anècdota, sense cap transcendència, contrastar l'arribada de la matrícula a 400 alumnes en front de la pèrdua vertiginosa d'alumnat en altres moments, si bé per causes ben diverses.''

''Sobre els professors que per aquí han passat en recordo un de substitut o bé interí que va demostrar que era possible viure a Girona i venir puntualment a diari a atendre les classes desplaçant-se fent auto-stop. El fet va durar tres o quatre mesos. Molt poques vegades va arribar tard.''

''No és cert, en termes absoluts, que les autoritats locals no es preocupessin de l'edifici escolar: puc donar fe de dos fets importants en aquest aspecte.

1r.: La visita que van fer membres de l'ajuntament i càrrecs provincials al Sr. Ruiz Jiménez, Ministre d'Educació en aquells moments a l'Hostal de la Gavina de S'Agaró.

2n.: La visita que un mes de juny va fer al Centre el Director General de Enseñanza Primaria (crec que ho era el Sr. Romualdo de Toledo) fora de l'horari escolar, per informar-se in situ dels problemes que hi havia plantejats.

Ambdues visites es varen saldar amb les promeses habituals en casos semblants: S'estudiaria el problema i es resoldria dintre de les possibilitats..., que pel que es va veure, no n'hi havia cap.

Les primeres ajudes van venir per mijà de Colònies Escolars (Srta. Oriol) com a contrapartida de l'ús de l'edifici durant l'estiu.''...

Molts anys de records per a reflectir en poques línies.

No pretenia, però, fer cap biografia. Només he intentat copsar unes pinzellades humanes d'un mestre que vingué destinat a St. Hilari i en fou el mestre durant quaranta anys.

En el cinquanta aniversari del seu Col.legi rebi el record i agraïment de qui continua la seva feina.

Actualment podríem explicar-ne de més dolces. L'edifici està totalment remodelat i s'està equipant amb tot el material necessari: laboratori, biblioteca, ordinadors i màquines d'escriure, nova cuina i menjador, instal.lacions esportives, arranjaments d'exteriors... Comptem amb una plantilla estable de 16 professors d'EGB i 4 de la Secció de FP. Han hagut de passar anys i de canviar els temps per què ''el problema del Col.legi Públic de St. Hilari'' es resolgués. A qui hagi contribuït a resoldre'l el poble hi estem en deute.

Ricard Madrià i Garriga
Director del Col.legi Públic

SARTROUVILLE - ST. HILARI: INTERCANVI ENTRE ALUMNES D'EUROPA

Tot va començar amb un intent d'establir correspondència amb alumnes d'una escola francesa. Les cartes van anar d'allò més bé. Tant que vam intercanviar-nos fotografies; i, més tard, la curiositat es va despertar i no vam poder estar-nos de preguntar per com érem, quines aficions teníem... I, a les acaballes del curs vam poder conèixer-nos personalment. Anàvem a París. Uns amics ens esperaven.

Vam sortir de Sant Hilari en cotxe de línia fins a Girona. Allà vam esmorzar i fer un tomb mentre esperàvem tot nerviosos l'arribada del TALGO, i com de costum va arribar amb retard. Després de 4 hores de viatge, vam arribar a Avignon, on vam dinar i vam tenir temps per visitar aquella acollidora ciutat. Quan malauradament s'esgotà el temps tornàrem a l'estació. Allí vam agafar el T.G.V., el tren més ràpid d'Europa. UAUUU!!! Quina velocitat i quina comoditat! Cap a les 10 del vespre: VOILÀ PARIS LA NUIT... Ja havíem arribat; ara per fi coneixeríem els nostres companys francesos que ens esperaven a l'estació. Ningú no gosava dir gaire res. Tots ens somrèiem amistosament i intentàvem alguna frase força preparada abans de ser pronunciada. Ens vam repartir cada un de nosaltres amb el company de correspondència. A poc a poc la vergonya i l'encongiment anaven desapareixent.

L'endemà es va iniciar el primer dia de convivència amb la família francesa i la gran sorpresa fou que, malgrat l'esforç que suposava, érem capaços d'entendre'ns.

El dijous, per fi, timgué lloc la nostra esperada vivita a París. Primer vam visitar Montmartre, l'antic barri dels pintors, més tard vam anar a dinar a La Tour Eiffel, que complia 100 anys i vam pujar fins el primer pis per contemplar millor tota la ciutat. Després vam anar al Trocadero on vam comprendre perquè els francesos ''aiment tant le Soleil Espagnol'' doncs ens va caure a sobre un gran ruixat. Més tard ens vam passejar per Les Champs Elisées fins arribar a L'Arc du Triomf. Després vam tornar a Sartrouville, que és la ciutat on estàvem instal.lats nosaltres, a uns 20 Km. de París.

El divendres al matí vam conèixer una explotació de floricultura i a la tarda vam visitar el Palau de Versailles i els seus meravellosos jardins.

Dissabte, diumenge i dilluns cada família es va preocupar de que acabéssim de veure tot allò que més ens interessava de la ciutat o dels voltants; alguns van anar al Parc Astèrix, d'altres tornaren a París, i una va fer un recorregut pels castells de la Loire.

Alumnes de 8è curs del Col.legi Públic Sant Hilari a Sartrouville.

El dimarts vam anar al col.legi amb els nostres companys on assistírem a diferents tipus de classe. Per la tarda vam fer una gimkama que ens va ajudar a conèixer millor Sartrouville i després ens oferiren un berenar de comiat. Aquest mateix dia al vespre ens varen portar a fer un romàntic passeig en Bateau-Mouche pel Sena tornant a veure tots els monuments il.luminats.

El dimecres vam sortir cap a Sant Hilari sabent que ens retrobaríem al cap d'una setmana. Durant tot el viatge de tornada vam poder parlar de les nostres aventures parisines mentre ens adonàvem que espontàniament ens sortia alguna expressió en francès; i això sol ens fa pensar que aquest tipus de viatge és el millor pels estudiants, ja que practiques l'idioma durant tot el dia, coneixes més a fons la vida i els costums dels francesos i a més resulta molt econòmic.

Total que ens ho vam passar d'allò més bé i no ens ho pensaríem gaire si ens sortís una altra oportunitat de TORNAR-HI.

Els alumnes de SETÈ i VUITÈ
del Col.legi Públic de Sant Hilari.

EN LA LLUITA CONTRA EL FOC

El Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, l'any 1986, dictà les normes per la creació i constitució de les Agrupacions de Defensa Forestal (A.D.F.).

La funció bàsica d'aquestes Agrupacions és la prevenció, col.laboració i lluita contra els incendis forestals que són, com tots sabem avui dia, el major perill per la destrucció dels boscos de Catalunya.

Reconeixement de la Generalitat als representants de l'ADF «Guilleries-Montseny» i al President del Consorci Forestal de Catalunya, Josep M.ª Ribot.

Així doncs, a la nostra zona neix l'any 1987, amb la col.laboració de la Generalitat, els Ajuntaments i titulars de finques forestals, l'Agrupació de Defensa Forestal ''Guilleries-Montseny'', que inicialment comprèn els termes municipals de Sant Hilari Sacalm, Espinelves, Viladrau, Arbúcies i Osor, posteriorment s'hi afegí Sant Feliu de Buixalleu.

L'Agrupació es regeix per uns estatuts que foren aprovats per la Direcció General de Política Forestal i fou inscrita, cumplint els tràmits legals, al Departament de Justícia de la Generalitat.

D'acord amb els seus estatuts els objectius i finalitats de l'Agrupació són:

1) L'elaboració i execució col.lectiva de programes de vigilància i prevenció d'incendis.

2) L'elaboració i execució col.lectiva d'un programa d'actuacions urgents en cas d'incendi, així com un de reforestació dels terrenys afectats, en els seu cas.

3) Col.laboració activa en l'organització, control i execució de mesures dictades per la Direcció General del Medi Rural o qualsevol altre Organisme o Autoritat competent per la prevenció i lluita contra els incendis.

4) La realització de campanyes de divulgació, entre els titulars de terrenys forestals, sobre les accions de prevenció i lluita contra els incendis forestals per un major coneixement d'aquest pel sector.

Nogensmenys l'A.D.F., no solament es limita a les tasques indicades ateriorment, sinó que des de la seva creació, ha realitzat importants serveis en matèria de protecció civil.

L'Agrupació es financia gràcies a les ajudes que rep del Departament d'Agricultura de la Generalitat, subvencions dels Ajuntaments membres i aportació de quotes dels propietaris.

Actualment i per cumplir les seves funcions, disposa d'una xarxa pròpia de més de 90 ràdio-telèfons, que cobreix tota la seva àrea, així con d'una cuba i dues desbrossadores. Els ràdio-telèfons han estat repartits a persones relacionades amb el món forestal i a colles de treballadors de bosc, amb la finalitat de poder comunicar el més ràpidament possible qualsevol conat d'incendi.

Cal dir i amb justícia, que aquest personal voluntari, que actua de forma totalment desinteressada, i a vegades amb risc de la seva pròpia integritat física, és la verdadera ànima de l'A.D.F. i que aquesta no tindria res sense la valuosa col.laboració d'aquesta gent.

Al mateix temps i com a merescuda compensació, tota l'estructura de l'A.D.F. s'ofereix i es digna prestar qualsevol ajut a tots els homes que treballen a bosc, sigui en cas d'accident o en qualsevol altra necessitat al llarg de l'any.

Hem de remarcar que la nostra Agrupació ha estat recentment premiada amb la placa al mèrit agrícola pel Departament d'Agricultura de la Generalitat. Va ser lliurada pel mateix President, el Molt Honorable Jordi Pujol en un acte celebrat al Castell de Perelada. D'aquesta manera es reconeixia que l'Agrupació de Defensa Forestal Guilleries-Montseny és una de les que millor funcionen a nivell de Catalunya.

Sobre les activitats que s'han portat a terme durant els més de dos anys d'existència de l'Agrupació seria molt llarg fer-ne una relació, però cal tenir present que no solament es dedica a treballar contra els incendis i la seva prevenció, sinó que més d'una vegada ha hagut de prestar serveis en casos de greus accidents. Precisament degut a l'assistència a un vehicle accidentat prop de Sant Marçal, ara fa uns mesos, es va poder salvar la vida d'un dels quatre ferits per haver-lo portat ràpidament a l'hospital de Vic. En aquest dia es pot dir que es va salvar una vida.

De la generositat i ganes de servei de les persones que integren i dirigeixen la nostra A.D.F. se'n poden esperar molts fruits.

Josep M.ª Pons
President de l'A.D.F.

□ □ □

''L'HOME I L'ARBRE''

L'arbre és un conjunt harmoniós que resumeix tot l'Univers a la seva vigorosa existència. Per ventura, haveu contemplat d'ençà de les arrels que sobresurten de la terra com dits gegants, el brancatge de qualsevol arbre? I no haveu sentit aleshores un escruiximent, com si estiguéssiu assistint al desenvolupament de tot el cicle vital de la Naturalesa?

Quin enigma acompanya la figura de l'arbre? Per què l'arbre és símbol sagrat de religions, mites, llegendes, fins i tot famílies?

Al Paradís terrenal un arbre fou la prova de la llibertat de l'home. Els llibres sagrats mencionen sovint els arbres. Les tribus silvícoles els tenen per déus. Les famílies escorcollen el seu arbre genealògic. I finalment el Cristianisme simbolitza l'instrument de la salvació amb l'arbre de la Creu.

Què és, doncs, l'arbre? Quina força misteriosa brolla de la seva figura? Us imagineu un món sense arbres? Estic per pensar que, després de l'home, l'arbre és l'obra mestra del Creador. Perquè l'arbre viu dret, com l'home, i com ell porta dins una vida perdurable, encara que sigui sols tel.lúrica. Per això dic que la millor semblança de l'home a la naturalesa és l'arbre. Cap simi podria mai adquirir la majestuositat erecta d'un arbre. La misteriosa dignitat que envolta l'arbre desperta sentiments elevats als esperits selectes. Escriptors i poetes escriuen lloances envers els arbres, i sovint lamenten el sacrifici del qual és causa la fusta, fent plorar fins i tot les carretes que porten els troncs morts deixant un aroma honrat a cor descobert, com escriví el poeta de Moguer, Juan Ramón Jiménez.

Però la meravella es fa un esclat de glòria quan es tracta d'un arbre fruiter. Quina ment, per poètica que fos, podria imaginar aquests bons amics de tothom que són els arbres fruiters estenent les seves branques sobreeixint els dons únics de les fruites? Ofrena divina, pensarien els primers homes davant el prodigi acabat de descobrir. I en menjar la fruita enlairada majestuosament al cel, els semblaria rebre l'obsequi de la mateixa mà del Ser suprem. Aquesta fascinació ancestral envolta l'arbre, i molt més l'arbre fruiter, d'un respecte reverencial.

L'home és veritablement gran, vertader senyor de la Creació, del món que li està sotmès pel seu destí superior, quan sap respectar i honorar allò que té de dominar, començant pel seu cos.

Un vell i bell exemplar de castanyer.

Quin espectacle degradant el d'aquelles persones que fan del seu cos bordell dels vicis i excessos de tota mena!

Semblen haver abdicat dels seus atributs humans i haver esdevingut bèsties brutes només.

Tanmateix, qui destrueix el patrimoni de la Naturalesa es fa reu de traició a tot el gènere humà. Perquè destrossa el que és patrimoni de tots.

Els homes elevats, doncs, són aquells que promouen la cura dels béns materials del món, dels éssers vius que composen la simfonia meravellosa de la Naturalesa.

Malauradament, avui dia hi ha gent dolenta que crema els boscos.

No són homes, no ho són pas. Són bèsties brutes.

Les columnes de fum que pujen al cel són crits d'angúnia pregonant tanta barbàrie incomprensible.

José Gutiérrez Rodríguez

FEM EXAMEN DE CONSCIÈNCIA

Potser seria bo fer examen de consciència... Fem-ho tots junts! A vegades sento que algú diu: ''El poble està brut''; ens hem preguntat mai a nosaltres mateixos què és el que fem per a que sigui net? Jo crec que quasi tots tenim bona part de culpa. Costa tan poc tirar el paper o la pell de plàtan a la paperera! — Per què tenim les papereres, eh? Costa tan poc que cadascú escombri la vorera de la seva casa! Si tots ho féssim el poble estaria molt més net, doncs jo crec que no es poden pagar tants escombriaires com per anar a darrera de cada un de nosaltres.

Algú també diu que al nostre poble no hi ha diversions. Us heu preguntat quines teníem nosaltres? Un ball de manubri els diumenges però aleshores tot era pecat i a moltes no ens hi deixaven anar; jugàvem a olles, a corda, a bales, a arrencar cebes, a místric... i a molts jocs sense gastar res ni perjudicar ningú. Bé, tant com això potser no. A vegades, perjudicàvem una mica robant alguna fruita perquè no en teníem d'altra. De juguets tampoc no en poseíem, i ara, pensar els diners que hom hi gasta tot i que els nens s'avorreixen! La nostra nina era un nap; les fulles eren el vestit, la cabeça era el cap o bé una pedra allargada... però trencar llums, bancs, arbres i desinflar rodes, això si que no ho fèiem; érem temorencs i obedients perquè sabíem que ens castigarien.

Jo crec que ha d'ésser una satisfacció molt minça destruir el que és de tots i que fa falta a tots. L'avi necessita asseure's en aquell banc que tu has destruït... Els teus pares, avis i veïns necessiten l'ombra d'aquell arbre que tu has trencat i també cal pensar que els arbres són un ornament per a la vida. Tampoc no pots oblidar que el que es fa malbé s'ha de tornar a fer o ho hem de pagar nosaltres i també els teus pares. A vegades em resisteixo a creure que sigueu vosaltres, joves, els que cometeu aquests perjudicis, perquè per fer-ho caldria no sentir-se hilariencs ni fills del vostre poble.

També hi ha alguns forasters que després d'una nit de ''juerga'' fan alguna malifeta a fi de cercar ''més diversió'' sense pensar en el mal que causen... Ai! Ja ho diu l'adagi: ''Seny i jovent no ve al mateix temps''! Penseu, els que sou de fora, que el poble us obre les seves portes, us rep amb els braços oberts i deixa que gaudiu de tot el que tenim.

Hilariencs! Respecteu el nostre poble! Que cadascú de vosaltres sia un guardià. Forasters! Si us plau, veniu a la nostra vila com amics i no com a destructors; junts, farem un poble més gran i més bonic si no destruïm i creem.

Ara us voldria exposar un fet per tal de que tinguessiu cura de no ferir els vostres avis. Set avis del Casal varen arrenjar la Font de'n Gurb (que jo en dic la Font de l'Avi), varen fer paret per a contenir l'aigua, feren d'enginyers bo i cercant com la font brollaria millor... Cada dia, plens d'il.lusió i amb el material a punt, anaven a treballar per a la font. De retorn, venien entusiasmats. Semblaven infants i cada dia fruïen del passeig a la font i, fins i tot, construiren una caseta per aixuplugar els ocells, i els portaven engrunes de pa... Un jorn arribaren desil.lusionats, aclaparats, bo i dient que els havien malmès bona part de la ''seva'' font i de la caseta. Un avi deia: —Miri si teníem amanyagats els ocells que venien a cercar les engrunes a la meva mà... Jo no els vaig creure, però era bo contemplar-los amb els ulls brillants i plens d'il.lusió que recordaven la ''seva'' font. Em recordaren la il.lusió dels infants durant la Nit de Reis i recordo, que quan era petita i ens despertàvem, l'un deia que havia sentit el pas dels cavalls, l'altre que havia vist el Rei; era el que desitjàvem i volíem creure que era veritat. El mateix passà a aquell pobre avi. Estava tan enamorat dels ocells i de la natura que creia que era veritat; somni d'infant, somni de vell però somni meravellós.

Quedem molt desanimats quan feu que aquesta il.lusió s'esmunyeix. Vull creure que va ser una manca de responsabilitat, de sentiments i sense pensar el mal que faria destruir el que aquells avis amb tant amor havien construït.

Caldria que avis i joves junts ens ajudéssim. Que féssim jardins, que plantéssim arbres... i que deixéssim ben present el nostre pas per aquesta vida per tal que els que vinguessin darrera nostre gaudissin del nostre treball i ens recordessin amb amor. Tots a treballar però no a destruir!

Deixeu-me dir dues paraules més. El Casal marxa bé, precisament aquest hivern passat vàrem tenir sempre les sales plenes de mainada i gent gran per a fer classe i ens plau servir al poble.

Els diumenges s'hi fa ball per a tothom.

Voldria poder-vos parlar de la Residència i haig de dir que els primers passos per aconseguir-la ja estan donats i ara cal esperar i confiar en el treball del nostre benvolgut batlle.

Tot vol el seu temps i hem de tenir esperança. Jo ho desitjo tant... que la vetllo.

Bona festa! Una forta abraçada.

Soledat Ridaura

NOTES DE SOCIETAT...

ARA

Grup de matrimonis que enguany han celebrat les Noces d'Argent.

Lluís Duran elegit President del ROTARI CLUB COSTA BRAVA CENTRE de Platja d'Aro el passat 4 de juliol.

La Sra. Elias fa seixanta-tres anys que estiueja a Sant Hilari i se la va designar «Estiuejant de l'any».

ABANS

Grup d'artistes damunt un escenari... any 1945.
Hi podem veure a dalt: N. Danés, Xandri, N. Ripoll, M. Planas, Rovira, C. Duran, Tort i en primer terme, C. Fauria, Masó, C. Casas, C. Vernedes, A. Vila, A. Casas i L. Verdolet.

Dues estampes de la «Festa dels Vells» de l'any 1954.

GUANYADORS DEL CONCURS LITERARI ESCOLAR

Tema: LA MEVA FONT

La meva font

Dins d'aquell tub de ferro, rovellat pel pas dels anys, dins d'aquella boca buida, en aquella gola humida, dintre les entranyes de la muntanya, que reposa eternament, com una mare somniant cansada i vella sense parar mai, allí, on els crits de la gent ja no arriben, hi brolla la font de l'amor.

Aquells anys tan feliços, de colors i felicitat, quan anava amb la mare a la font a buscar aigua, al costat d'aquell vell pi que s'enfilava cel amunt, sense rumb, perdut en l'horitzó immens, allí nasqué la font de ma joventut.

Aquella infantesa, perduda i enyorada, irreparable en el passat, mai no l'he poguda abastar. La mare m'agafava i em duia a la font, respirava i xiuxiuejava, mai no sabia el que deia. A la vora d'aquell gran pi, feixuc i descuidat, reposava la meva font, la font de la meva infantesa. L'aigua contenta jugava enjogassada i queia amb molta força seguint el seu camí enigmàtic i misteriós, aquella aigua clara, sense gust i sense olor, em refrescava la boqueta i em feia sentir més bé.

Sempre cantava, sempre somreia, no parava mai. Els seus cants eren joiosos, verds per l'esplendor del bosc, acompanyats pels ocellets que restaven quiets, immòbils amb la seva piuladissa inacabable com la nina que m'adormia mentre cantava una cançó.

El caminoi serpentejant ens acompanyava silenciós, estret, abrigat pels arbres verds, que feien companyia al caminant, amagant tots els misteris, ocultant els petits animalons. Un camí per sempre.

Quan arribàvem la mare omplia el càntir i jo jugava amb aquella aigua transparent que es recargolava als meus braços i els abraçava com una serpent, innocent, sense malícia i em clavava els ullals i em mollava les manetes, però el seu verí no em feia mal; després relliscava avall i li deia adéu, amb un fil de veu i aixecant la maneta enlaire.

Però tot això ja s'ha acabat, el cor de la mare va deixar de bategar aquell dia gris, trist, moll per les llàgrimes d'una criatura que es va fer gran, aquelles llàgrimes salades com les de la font, em van fer sentir la tristesa i el desconsol, aquelles manetes es van fer grosses, però aquell dia es van encongir.

L'enyorança d'aquella escalfor, que m'agafava i m'ensenyava a obrir els ulls i a veure les coses, havia desaparegut Déu sap a on.

Però aquella mort m'ho féu tornar tot negre. Vaig tornar a la font i de nou vaig somniar aquell caminoi estret, que no deia res i em seguia sense fer soroll.

La font estava seca i el pi, com un guerrer covard, plorava en veure sa mare morta. Em vaig posar a plorar també, com una criatura, enyorada i perduda. Les llàgrimes em rodolaven cara avall, com dues perles i em deien: ''No ploris, sigues valent''. Però no podia, plorava i plorava cada vegada més fort i recordava els temps passats, aquella aigua que passava i pensava que mai no s'acabaria i que quan seria gran hi aniria, m'asseuria i escoltaria. Ara, tot s'ha acabat, què li va passar a la meva font? Tot s'ha acabat. Sols tinc aquells records gravats que mai no podré agafar amb la mà i tornar-los a viure.

M'he quedat orfe de mare.

Marta Serradesanferm i Fàbregas
1r premi de 8è d'EGB

Una de les moltes fonts que trobem a Sant Hilari.

La meva font

La meva font molt amagada
molt alegra i somrient,
la meva font és ''Font Sa Guarda''
ben bé a prop d'un corrent.

De seguida m'hi aproximo
tot mirant el sol rient,
en un moment hi arribo
molt sorprés per l'estrany ambient.

És a prop de la muntanya
que guia a Sant Miquel,
és la meva enamorada
que mira cap al cel.

La meva font em meravella
junt amb la primavera,
en veure que és més bella
comparat amb el que era.

El sol surt cada matí
viu com una fura,
i acompanya el rajolí
de l'aigua més pura.

Sònia Clopés
1r premi de 6è D'EGB

Era una font bella i antiga
aquella que vaig trobar,
fou la més fidel amiga
que pugués imaginar.

Els dies que jo hi anava
feia un broll esbojarrat
i semblava que cantava
demanant una amistat.

De pollancres estava envoltada
i un gran roure tenia al davant,
jo estava ben embruixada
d'aquell meravellós encant.

No podia desfer-me d'ella
ni treurem-la del cap,
era aquella una font tan bella...
i estava sola en aquell clap.

Del seu broc ja rovellat
aigua ja quasi no en surt
i ja no en queda res
d'aquell lloc tan pur.

Irene Cullell Fernández
1r premi de 7è d'EGB

FUENTE

Canta fuente,
canta tu chorro cristalino,
es tu destino.

Naciste para el canto
como la voz del poeta
aunque todo sea un llanto,
aunque jamás te escuche oído alguno.

Canta, oh fuente,
aunque te cubra siempre la maleza,
aunque en tu canto suene una tristeza,
aunque no puedas cubrir la tierra
con tanta pureza que en ti ahogas,
nunca dejes de cantar
aunque todo sea llorar
como la voz del poeta,
tal vez un día...

Canta fuente,
canta siempre en tu rincón,
escondida, ignorada,
aunque la voz se te rompa entre las piedras.

M. Ruiz

RACÓ POÈTIC

LA CANÇÓ DE SANT HILARI

La cançó de Sant Hilari
és senzilla i és suau,
té remors de cosa nostra
i és fragant de verd i blau.

Duu un repòs madur, perfecte,
mig enyor i mig oblit,
que ens amoixa el front i ens vessa
com un somni al fons del pit.

Escoltem-la; que el seu aire
diu missatges infinits
i ens irisa amb tot d'aurores
les cinc roses dels sentits.

Escoltem-la; van glosant-la
cel, paisatge, branca, llum
i un sospir perfet que vala
deixant boires de perfum

pels pujals i per les frondes
(laberints ombrius, deserts)...
L'harmonitzar cims i abismes,
prades, xiscles i camps gerds;

serenors, silencis, calmes,
tot de dolls i rierals,
castanyers i verns i arbredes,
les carenes, els fondals

i les veus innominades
del capvespre (dolç respir
d'un fresseig d'herbeis i d'ales
dins la pista del gran circ)...

Escoltem-la que rodoli
ben endins del nostre cor
perquè ens sigui norma i guia
pels camins deserts d'amor

d'aquest món que es neguiteja
cercant formes i claror
i no sap refusar l'ofrena
transcendent de la cançó.

La cançó de la natura,
tan solemne (seny i pau),
la cançó de Sant Hilari
tan senzilla i tan suau.

Jaume Llacuna i Poch

LA SARDANA A SANT HILARI

M'agrada la sardana
es balla amb sentiment
tothom la balla seriosa
és la dança de la nostra gent.

Me la miro amb gran tendresa
s'humitegen els meus ulls
vells i joves fan rotllana
tots hi caben, ballen junts.

Com m'agraderia ballar-la!
i ficar-me entremig d'ells
i dançar-la amb aquell bell ritme
com ho fan joves i vells.

Rosa Huguet Soler

A LA MEMORIA DE UN AMIGO

Isidre Busquets i Masnou

Como el alto ciprés fue hospitalario,
como una mano abierto, como una mano.
Hallé un amigo un día en San Hilario,
un ser humano.

Amante empedernido de la tierra
como el arado mismo, como el arado.
De todo cuanto lo sencillo encierra,
enamorado.

Era fácil volar por su llanura,
era estar asomado a una ventana
y sentir la fragancia y la frescura
de su mañana.

Yo bebía en aquella primavera
y al beber mi mirar se entretenía;
su fondo claro era una bandera
que sonreía.

Había una luna, tal vez una estrella,
cansada de brillar entre dos rosas
que daban vueltas jugando junto a ella
cual mariposas.

Dos rosas que llenaban de dulzura
aquellos dos veneros de su cara
como un alba sencillamente pura,
morena y clara.

Había un bosque con toda su hermosura
y un arroyo repleto de murmullos
y una casa pagesa en la espesura
llena de arrullos.

Y un continuo luchar día tras día
contra el tiempo fatal de la posguerra,
sólo al amor su mano obedecía
sobre la tierra.

Le gustaba contar cada minuto
de aquellos tiempos y otros de su historia.
Cada palabra suya es como un fruto
en mi memoria.

¡Cuánta vida se acaba en un momento!
¡Qué triste suena entonces la campana!
Todo se va como un soplo de viento
por la ventana.

Estos días hará un año que volvía
al polvo, al silencio, eternamente,
sólo en el alma de aquellos que él quería
sigue presente.

En el trágico coche le llevaban
a ese negro rincón que siempre espera;
dos niños seriamente lo miraban
desde la acera.

Detrás iba la gente a la que quiso
con los ojos marcados por el llanto
y hasta el sol pareció triste y sumiso
brillando tanto.

Y acabó tras un nombre y una fecha;
tal día nació, tal día ha muerto...
Nunca falla a la muerte su cosecha
esto es bien cierto.

Buen Isidro, fue bueno conocerte,
siempre fue agradable hablar contigo.
En un rincón del alma he de tenerte.
Adiós amigo.

Te recordará como una hoja que
del árbol de la vida se desprendió
dulcemente, en un otoño claro,
que buscó en la tierra y la tierra le dió
su último amparo.

M. Ruiz

A Soledat Ridaura

EN SUS PALABRAS

Palabras, siempre palabras,
que todos van a entender
como se entiende a la lluvia
al caer,
o a las hojas cuando sopla el viento,
mas yo...
no sé qué hay en sus palabras,
qué murmullo perdido entre maleza,
qué fue cansada.
No sé qué flor congelada, pensativa,
nostálgica de Abril y lejanía.
Qué sueños enlazados
cual ramo de jazmines
por la nieve atrapados
o qué luna redonda y hechizada
o qué rayo de estrella no apagada
que se afana en dar luz a los barrancos
de una noche lejana, muy lejana...
¡No sé qué hay en sus palabras!
mas sé que son algo más
que unas gotitas de lluvia
que caen al mar
porque en cada una veo
no sé qué profundidad;
algo sediento de vuelo,
cargado de anhelo,
¡de paz!.
Palabras, siempre palabras.
Palabras de soledad.

M. Ruiz

"MARE DE TOTHOM"

Verge de Montserrat,
del Pedró, de Vallclara:
és la mateixa Mare.

És la Mare que ens vetlla nit i dia,
prop de cada peuada del camí,
des del Cel la seva mirada guia
el pas del nostre terrenal destí.

Verge de la Mercè,
del Pedró, de Vallclara:
és la mateixa Mare.

És la Mare de tothom, que desitja
que siguem de Déu de debò;
Ella el cap del nostre Enemic trepitja
per fer-nos forts davant la temptació.

Mare de Déu de Núria,
del Pedró, de Vallclara:
és la mateixa Mare.

Amb Ella i per Ella la nostra vida
un bell saltiri serà de bon ús;
i la Corona per Ella teixida
rebrem per fi de mans del Bon Jesús.

Mare de Déu del Coll,
del Pedró, de Vallclara:
és la mateixa Mare.

José Gutiérrez Rodríguez

A Mª DOLORS

Blanca flor, bella i serena,
dolça faç de claror plena,
Dolors sense sofriment.
HE VIST EL TEU CASAMENT.

Vestit de lliri el teu bell cos,
plenitud d'amor en el cor,
dits de roses perfumats.
HE VIST LA FELICITAT.

I en aquell hermós somriure
ple de les ànsies de viure,
he sentit ma senectut.
HE PERDUT LA JOVENTUT.

M.ª Teresa Sirera

PARA EL DIA DE LA MADRE

Siempre que te escribo,
al jardín de mi alma
vuelve una flor triste
que me mira en calma.
Oigo un pajarillo
desde mi ventana
y escucho tu voz
que siempre me llama,
siempre acariciosa,
siempre enamorada,
por mis niños ojos
siempre derramada.

II

Alza los tuyos
al campo dormido
que está mi niñez
con él y contigo;
quedó entre tus manos
lo mismo que el hilo
y en las siempre verdes
ramas del olivo,
allí siempre juega
y vuelve contigo
igual que lo hiciera
la alondra a su nido.
Todo era sonoro;
el viento, la lluvia,
tus cantos, mis lloros...
¡todo era sonoro!

III

Corazón y pan
siempre has repartido
y un trozo al costado
llevo yo prendido.
Soy un caminante
por tu extensa herida
que viene y que va
del sueño a la vida.
Soy un arco iris
que abraza un otero,
que sueña bañarlo
de luz y romero.
Me duermo y ya vuelvo
a estar junto a tí
y los dos vivimos
un sueño feliz.

IV

Si la vida es dura,
¡qué bello es soñar!
aunque sepas, madre,
que has de despertar.
El sueño es un lago
de un claro cristal
que nunca los ricos
nos podrán quitar;
es algo del pobre
que viene a aliviar
la pesada carga
con que ha de cruzar.
Tú siempre soñaste
dándole a los pies,
girando la rueda
de nuestro comer.
Yo sólo soñaba
con verte feliz
llevándote flores
del campo de Abril.
Hoy te escribo versos.
De mi fondo emergen
igual que palomas
y vuelan a verte.

V

Ya sé que tus brazos
quieren abrazarme
como el agua a la flor,
como el pájaro al aire.
Pronto llegará.
Esas dos mejillas
serán pensamientos
de sol y semillas.
Pondré tantos besos
en esas dos rosas
com perlas rodaron
siempre silenciosas.
Esos ojos tuyos
serán de repente
como dos mañanas,
y el cielo, tu frente.
Mientras tanto, madre,
sueña sin temores
que los besos soñados
son los mejores.

VI

Anoche soñé contigo,
y en nuestros tristes momentos
yo te tenía, tú me tenías
como cuando era pequeño,
y corrí por el arroyo
donde tú lavabas
entre juncos y hierbabuena,
y me iré en el agua,
y me arrullé en tus brazos
pensando sólo en ti,
y volví a escuchar tus cantos
al llevarme a dormir,
y sentí caliente el beso
que dejabas en mi frente,
y me dormí complacido
con tu imagen en mi mente.
¿Sabes mamá?
Quisiera volver atrás
y estarme siempre contigo
siendo un niño nada más.
Hasta que ya sin remedio
tan sólo queden los huesos
de una madre y un chiquillo
desgastados por los besos.

M. Ruiz (15-3-84)

EL TEATRE AGERMANA ELS POBLES

Tal com diu l'anunciant d'aquest escrit, podem afirmar que és així, almenys pel que fa al GRUP DE TEATRE ''ELS NOIS ALEGRES'' i a L'AGRUPACIÓ TEATRAL ''FARNERS'' de Sta. Coloma, ja que vàrem gaudir de l'experiència de representar conjuntament una obra els dos grups. Aquest fet ha estat positiu, doncs en guardem uns records ben agradables.

No cal dir les dificultats que comporta escenificar una obra de teatre conjuntament per dos grups, per senzilla que sigui si tenim en compte el fet que tots dos som aficionats. Si l'obra és tan complexa com ''LA RAMBLA DE LES FLORISTES'', ja està tot dit. Han quedat enrera hores d'assaigs i desplaçaments fets per les dues agrupacions però tenin el bonic record dels bons moments que hem passat junts. Pel nostre grup fou una mica xocant l'haver de representar una obra dues vegades al mateix dia, (tarda i nit). Va ocórrer per la FESTA MAJOR de Sta. Coloma, amb la representació de ''LA RAMBLA DE LES FLORISTES'' i amb el local ple de gom a gom durant les dues actuacions.

Però el moment culminant fou a primers de Desembre quan tinguérem l'honor d'actuar per segona vegada al monumental teatre de la PASSIÓ D'OLESA de Montserrat. L'ambientació i el montatge fou a càrrec del grup de teatre de la Passió, grans amics i coneixedors del món de l'escenari i el resultat de tot això fou un gran espectacle, i el que dèiem abans, aquí foren tres grups o millor dit tres pobles els que s'agermanaren gràcies a l'art de Talia.

Volem fer una menció molt especial, tot fent públic el nostre condol, per la irreparable pèrdua, en una sobtada mort ocorreguda aquest passat hivern, del Sr. Caietà Dalmases que en pau descansi. Una persona estimada per tothom, un gran col.laborador i membre actiu des de sempre del patronat de la Passió d'Olesa, un home emprendador, encoratjador, bondadós que feia una pila d'anys que venia a estiuejar entre nosaltres, molt estimat per tots els hilariencs que el coneixíem i un gran ''fan'' del nostre grup de teatre. Ell fou qui ens obrí les portes les diferents vegades que vàrem actuar al teatre de la Passió. En definitiva una pèrdua que el grup de teatre ''ELS NOIS ALEGRES'' tindrem sempre dins del nostre cor.

Si fem un breu resum de l'activitat que hem portat des de la darrera festa major, a part d'algunes sortides a fora, hem de dir que per Nadal vàrem representar els tradicionals ''Pastorets'', junt amb la Coral Mixta ''Els Nois Alegres'', després de vuit anys de no haver-los escenificat.

Pel que fa a l'estiu hem estrenat la senzilla però divertida obra ''El meu nano''. Convé ressaltar que l'actuació del dia 29 de juliol va ser a benefici de l'Agrupació Pro-Deficients Montseny-Guilleries i que va ser un èxit rotund en tots els aspectes.

Sopar de germanor dels grups de teatre «Els Nois Alegres» de Sant Hilari i «Farners» de Sta. Coloma.

A la tardor i si Déu ho vol participarem de nou al concurs de teatre de Tàrrega d'on en tenim inoblidables records i també de cara al proper Nadal tenim previst preparar una obra còmica una mica més complexa i amb força enrenou.

Res més. Esperem seguir mereixent els vostres aplaudiments mentre ens acomiadem i us desitgem una bona Festa Major.

La Junta
Grup de Teatre
''ELS NOIS ALEGRES''

ASSOCIACIÓ "AMICS DE LA MÚSICA"

Quan aquest article vegi la llum, haurà ja acabat el Festival Internacional de Música d'aquest any. Hem tancat la dotzena edició malgrat les dificultats previstes, que ja anem arrossegant des de fa tres o quatre anys, i que en algun moment vàrem témer, i així ho vàrem anunciar, que en fessin perillar la celebració.

Hem superat aquestes dificultats i, d'altra banda, hem pogut mantenir una sèrie de constants sense les quals el nostre Festival deixaria de tenir objecte. Ens referim al seu nivell de qualitat, amb la presència de destacades figures i conjunts del món musical i internacional, i a la resposta del públic incondicional de cada any. En aquest darrer aspecte ens hauríem de lamentar, si de cas, que el nivell d'assistència simplement es mantingui, però malauradament no augmenti. En aquesta darrera edició hem assolit també, puntualment, altres fites que ens omplen de satisfacció: la celebració d'un concert integrat, gairebé exclusivament, per joves músics hilariencs i la celebració d'un monogràfic Frederic Mompou en homenatge al qui fou un dels grans

La soprano Montserrat Alavedra.

compositors de casa nostra, desaparegut força recentment, i a qui les institucions públiques de Catalunya no ha reconegut, fins ara, com es mereixia. El Festival, doncs, si no hi ha entrebancs greus, continuarà celebrant-se.

Els Amics de la Música, però, no existeixen només per justificar un Festival de Música anual. Si només fos per això, ja hauríem deixat d'existir. La nostra tasca a favor de la música té una continuïtat al llarg de tot l'any. Durant aquest curs, per exemple, hem organitzat un cicle de concerts per als alumnes de 4 art., 5è. i 6è. d'E.G.B. d'ambdós col.legis. Hem fet quatre concerts dedicats cadascun a una família d'instruments: l'u de febrer vam poder escoltar instruments de percussió (vibràfon, bateria, conga, etc.), el 22 de febrer, els instruments de corda (violí, viola, violoncel i guitarra), el 30 de març vam escoltar els instruments de vent de fusta (clarinet, oboè i fagot), i vam cloure el cicle amb un concert dedicat a la veu en el qual es va interpretar l'òpera ''La Serva Padrona''

Les dues intèrpretes locals, I. Cornellà al piano i D. Vidal al violoncel.

de Pergolesi. Aquests concerts ''en viu'', els vàrem aprofitar per treballar els instruments a les classes i així conèixerlos millor.

Tota aquesta labor té, com es pot veure, una marcada intenció pedagògica, és a dir, la d'ensenyar música als nostres infants i joves o, si més no, d'ensenyar-los a estimarla. Si diem que no estem satisfets d'aquesta feina, ens enganyaríem nosaltres mateixos. N'estem satisfets, però només a mitges. Som conscients que la nostra feina, a nivell particular, des de l'associació d'Amics de la Música, i en contacte esporàdic amb els escolars és la feina del franctirador. Allò que caldria i que sempre hem reivindicat, és que, d'una vegada per totes, l'ensenyament de la música fos una activitat normal, i normalitzada, a l'escola i a la Universitat, en lloc de viure-hi, com ara, en la més trista indigència amb plantejaments caducats sota el pes de reglamentacions sense el més mínim esperit de renovació i d'adequació. Per això estem satisfets a mitges de la nostra tasca voluntarista: però, tot i fent-la a gust, no és la que correspondria si fóssim en un país conscient de quines són les exigències mímimes a l'hora de formar els nostres infants i joves. Aquesta és, però, la situació sense que l'exemple modèlic d'altres països d'arreu d'europa, pel que fa al plantejament escolar de la muśica, ens serveixi absolutament per a res.

Avui gairebé ningú ja no gosa posar en qüestió el paper dels sons en la formació integral de l'infant. Tot i que l'oïda és el primer sentit que es desperta després de la naixença, més tard és paradoxalment marginat a l'hora de nodrir-lo de sons que contribuexin a la seva sensibilització i a la descoberta de tot un món nou, que no té res a veure amb els sons que es perceben habitualment, i que contribuirà a un notable enriquiment de la vida interior de l'infant. Amb això no es vol pretendre que aquests infants esdevinguin, després, grans músics ni compositors notables. Aquesta no és la funció de la formació musical primicera. D'allò que es tracta és, com abans hem dit, d'assolir mitjançant la música una educació genèrica de la sensibilitat i, més específicament, d'ensenyar l'infant a gaudir de la música com un element més de l'art i de la cultura o si es vol, com un recurs més per al seu plaer i el seu divertiment. La música, doncs, entesa com un procés lúdic i no únicament com un procés tècnic per arribar a dominar un instrument o aprendre solfeig. O, en tot cas, una justa combinació de totes dues opcions, plantejament, des del punt de vista didàctic, realment difícil.

De tota manera, no cal parlar de didàctica de la música quan encara hi ha per reivindicar, com dèiem al començament, la seva ensenyança normalitzada a l'escola. Els nostres polítics ja en veuen la necessitat, però van ajornant les aplicacions concretes perquè es tracta, segons diuen, de la creació d'infraestructures costoses i d'una reorganització escolar complicada.

Mentrestant, doncs, la feina voluntarista del qui, a estones lliures i com bonament pot, fa música amb els infants és encara totalment necessària.

Toni Miralpeix / Francesc Danés

La pianista Carmen Bravo.

COLÒNIES D'ESTIU

Cada any augmenta el número d'hilariencs que aprecien més la riquesa que suposa per la població el fet que la parròquia organitzi any rera any, i ja són 12 anys consecutius, torns de colònies amb un terme mitjà d'assistència de 100 nois/es cada estiu, i l'avinentesa de tenir en propietat una casa de colònies; ''Llar Parroquial, Joanet'', edifici que permanentment es destina a allotjar grups participants en activitats educatives en el lleure infantil i juvenil.

Les colònies d'estiu no són uns dies on els nois/es trobaran una quantitat de coses per entretenir-se i passar unes bones vacances, sinó el lloc on ells, junt amb els monitors, organitzaran la seva pròpia vida.

- El joc ocuparà la major part del dia i motivarà el noi/a a sentir-se protagonista al llarg de tota la jornada.
- La intriga de l'aventura animarà un procés d'aprenentatges i accions. L'aventura el portarà a l'intercanvi, a la superació del risc,...
- Farà l'experiència de viure el sentit de l'austeritat, enfront d'una societat opulenta i forta.
- La sana convivència amb companys de la mateixa edat compartint taula, joc, tasques casolanes, temps lliures, etc., els ajudarà a descobrir tota una munió de valors viscuts per l'amic.

Les colònies són realment un repte per les famílies que volen oferir als seus fille unes vacances exitoses. Un repte que si l'aprofitem de forma objectiva formarem nois i noies, monitors inclosos, capaços de ser allò que tots esperem: el ferment d'una societat més esperançadora.

A l'hora d'avaluar el bon servei que fan les nostres colònies cal destacar, també, el factor casa. Una casa de colònies és, primer de tot, una instal.lació on es realitzen activitats educatives. Així doncs, una casa de colònies ha d'oferir un servei que garanteixi la qualitat pedagògica de la tasca a desenvolupar-hi. I ho ha de fer amb les necessàries condicions d'habitabilitat i de seguretat. La qual cosa, gràcies a la bona gestió de les juntes responsables de torn, s'ha aconseguit plenament. Per tot això es comprèn el disgust general de la població davant l'incendi provocat a la ''Llar Parroquial, Joanet'' a les dues de la nit del dia 18 del proppassat mes de juny.

No voldria acabar aquest comentari sense mencionar, ni que sigui superficialment, la tasca, per cert molt encomiada, del personal de la cuina i la dels monitors. Tots sabem que els primers afavorits són els monitors; equip de nois i noies que ja d'infants i com adolescents van gaudir d'uns dies de colònies, i ara de joves, presten el servei de monitors adquirint, així, experiència de tracte, animació i acompanyament d'infants i de preadolescents. El cert és que tot noi i noia fent de monitor es descobreix a si mateix i madura en responsabilitat. En aquesta mateixa línia de personal base en tota colònia, cal fer esment especial de les senyores que cuiden de la cuina; doncs els comentaris més freqüents fan referència a la qualitat i bona presentació dels menjars. Fent-nos ressò de la mainada i de la majoria de mares podríem dir: els guisats diaris de colònies són tan bons com els de casa en les festes. La bona cuina de ''La Llar Parroquial, Joanet'' dóna prestigi popular a les nostres colònies.

Aplec a la casa de colònies parroquial de Joanet.

Enhorabona per a tots els qui han col.laborat i col.laboren en aquesta esperançadora tasca de les colònies d'estiu!

Joan Tuneu i Mir

CONCURS DE TALLADA DE TRONCS

El Concurs de Tallada de Troncs de Sant Hilari té cada vegada més consideració i prestigi perquè ha arribat a una plena consolidació dins la tradició i el treball de les feines de l'home de bosc.

Enguany es celebra per trentena vegada i es pot dir que ha aconseguit una popularitat i una reputació que només aconsegueixen les coses ben fetes.

DESTINO

De mediodia a medianoche

I Concurso de corte de troncos

DEPORTE Y OFICIO

Se nos ha colado de rondón un concurso que hasta ahora parecía reservado a los vascos: el de la rapidez y precisión en cortar troncos de árboles. En San Hilario Sacalm, el Ayuntamiento organizó recientemente el Primer Concurso de Corte de Troncos. Lo que pretendía ser una demostración de habilidad, fuerza y destreza en uno de los oficios más antiguos que existen entre los hombres, constituyó un espectáculo muy interesante, lleno de puros y nobles accidentes deportivos.

Al socaire de la sombra amable de los castaños de una de las plazas de la capital de Les Guilleries, más de mil personas —el censo de veraneantes era muy crecido— presenció la enconada lucha «dels destralers», de los leñadores que acababan con sus troncos a marchas forzadas, en medio de un impresionate silencio, sólo roto por los golpes de las hachas.

Los concursantes, si no tan numerosos como los espectadores, eran lo suficiente para animar el concurso en los cuales participaron «destralers» que obtuvieron premios en otros certámenes gerundenses.

Don Enrique Rosell, alcalde de San Hilario, otorgó por sí mismo los premios a los ganadores: Pedro Valls, Ramón Roura, Jaime Valls, Manuel Roura y Valentín Busquets.

Al primer ganador —Pedro Valls— se le regaló una magnífica hacha. El premio, no obstante, se amplió. Un espontáneo del público, entusiasmado ante la proeza deportiva del ganador —y ganar no fué empresa fácil— le obsequió con una caja de habanos.

Como vemos, el deporte y el trabajo, empieza a tener entre nosotros matices insospechados.

Un momento del concurso de «corte de troncos», casi inédito entre nosotros y celebrado en San Hilario por vez primera

L'etern guanyador, en «Vadó de Can Iclésies».

Sant Hilari Sacalm

DIUMENGE, 20 D'AGOST DEL 1989

A les 5'30 de la tarda - al Camp Municipal de Futbol

30 CONCURS DE TALLADA DE TRONCS

Amb destral, xerrrac a mà i xerrac mecànic

DEMOSTRACIO D'ARTS i OFICIS BOSQUEROLS:

Fer rodells — Pelar suro

Esporgar pins — Pelar troncs

EMPILAR i ENTERRAR UNA CARBONERA

Treure el Carbó i Ensarriar-lo.

ORGANITZA: Cambra agrària local, Agrupació local d'extinció d'incendis, Colles de bosquerols, Consorci forestal de Catalunya, Gremi d'Asserradors i Rematants de Catalunya.

PATROCINA:

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIPUTACIO DE GIRONA

AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM

Assessorament tècnic i Col.laboració especial: SUBMINISTRAMENTS VICREU - HUSQVARNA

C. E. SANT HILARI

ABANS

Equip de futbol de la «Penya Hilarienca» en els dies en què es va inaugurar l'actual camp de «Vista Alegre».
D'esquerra a dreta: J. Ripoll, Mollfulleda, A. Clopés, J. Collbatallé, X. Clos, B. Tort, R. Busquets, «Canavari», «Tit» i R. Puig.

Equip rival de l'anterior, els «Fejocistes».
D'esquerra a dreta: J. Mir, H. Moner, J. Rovira, P. Fauria, M. Brugués, A. Duran, Collbatallé.
Ajupits: en Montalat, en Jo Bonvehí, en Suñé i en J. Solergibert.

Fotos cedides per B. Miralpeix.

El C. E. Sant Hilari l'any 1945.
D'esquerra a dreta: C. Brugués, J. Torrent. R. Fàbregas, J. Mimó, M. Brugués, J. Fàbregas, Ll. Comas, R. Teixidor.
Ajupits: A. Casas, J. Comas, J. Brugués, L. Planas i A. Porta.

Equip del C. E. Sant Hilari l'any 1973.
D'esquerra a dreta: J. Saurina, M. Aguilà, Veleta, A. Serradesanferm, J. Bonvehí, X. Rossel, Collado.
Ajupits: A. Busquets, A. Brugués, V. Rico, J. Moragas i J. Brugués.

Foto cedida per Quim Fàbregas.

TORRENT

Concurs escolar sobre "EL CONTE DE L'AVI"

Més enllà del vent i la pluja

A fora el vent bufava molt fort i feia voleiar les petites bolves de neu que queien abatudes i s'estiraven, gandules, damunt el terra. Els arbres, despullats, cantaven tristos velles cançons i al cel aquells núvols grassos jugaven amb la solitud del bosc. Tot era blanc, tot era fred, res no era amor. La Porta de la cabana s'obrí a poc a poc. Sí!!!

Quant de temps sense veura-la: me l'estimava tant...!

Feia tant de temps que no la veia, que no recordava aquella estima, aquell amor real, ple de felicitat i de desig, aquell amor inesborrable en el passat, que, de vegades, em feia plorar.

Sí, quan em va veure, els seus ulls van brillar plens de felicitat i la seva boca, tímida, va deixar veure entre els seus llavis, aquell somriure que tant estimava i recordava.

En veure'm m'agafà la má i m'abraçà fortament i em digué amb veu molt dolça:

—Marta, ets tota una dona, filla meva, t'has fet tan gran...!

No vaig poder dir res. Els ulls se'm van negar i em van començar a espurnegar com el foc, que a la nit il.lumina aquell camí tan llarg i tan costós: la vida.

Les llàgrimes em rodolaren cara avall, deixant-me memòria de records passats i oblidats en aquell bagul de les golfes: les alegries i les tristeses, els sofriments i els goigs, aquells sentiments tan profunds.

L'àvia em va explicar que els darrers anys havien estat costosos; el fred havia malmès les collites i la vida al poble i al camp havia estat molt difícil, però que tot ja havia passat i ho havíem de deixar estar, ho havíem d'endreçar i no pensar-hi més, sols en el demà!

Li vaig contar que aquests anys a Londres m'havien fet molt de bé i que havia après moltes coses, sobretot anglès, el meu principal desig.

Després d'aquestes paraules es féu un silenci molt llarg.

Totes dues pensàvem en els vells temps. Havien passat tantes coses...!

De sobte, com un tret engegat a l'atzar, em vingueren a la memòria aquells bells contes que l'hàvia m'explicava quan era petita. El cor em va saltar en pensar-hi, eren tan bonics...!

Àvia, li vaig dir. Perquè no m'expliques un dels teus contes?

—Ui... ja no me'n recordo.

—Au va, àvia, només un...

—Me'n recordo —digué— que quan eres petita i venies, t'assentaves al silló i restaves callada. Feia poc que l'avi ens havia deixat. En pensar-hi, els ulls se'm negaven de tristesa i el meu cos, cansat per una força insuperable, restava quiet, immòvil, escoltant la màquina del temps.

Pensava que si em posava a plorar tu també ho faries i que no em comprendries i m'aguantava les llàgrimes, salades, que sense adonar-me'n em consolaven.

Llavors, tu em deies que t'expliqués un conte. Sempre et contava el mateix:

"Hi havia una vegada un príncep que anava a buscar l'aigua de la vida, ja que el seu pare estava malalt de mort. Els seus germans no havien tornat.

Pel camí trobà un nan que li preguntà cap a on anava. Cerco l'aigua de la vida perquè el meu pare és malalt de mort..."...

El sol ja s'havia post i sols quedaven alguns raigs daurats a l'horitzó inacabable on ningú, encara, no ha arribat mai.

Els arbres despullats cantaven la non-non als follets del bosc, amagats dins la boscúria, fills de la pols i la solitud, germans de la màgia i les aigües verges. La piuladissa dels ocells restava esmorteïda, tot esperant la vinguda d'un nou dia.

AVIS, PER MOLTS ANYS!!!

Marta Serradesanferm, 8è d'EGB

Avui al jardí quan mirava els ocells volar m'ha vingut a la memòria el conte de l'avi. Jo quan era petit solia tenir por quan anava a dormir, però el meu avi m'explicava contes, rondalles, faules i altres coses on sempre hi havien herois, nàufrags i naufragis, pirates i princeses...

Però aquest sí, aquest és un del contes que m'agradava més, era el conte de l'avi. Ell me l'explicava amb delicadesa, a poc a poc. Jo me l'escoltava atentament amb uns ulls com unes taronges.

Sempre s'assentava en un balancí mentre me l'explicava i s'anava movent en la cadira. Però una vegada quan marxà ja em vaig adormir i vaig somniar una cosa fantàstica, doncs els personatges del conte em deien coses sobre el meu avi. Per exemple un d'ells em digué: "Porta't bé amb el teu avi, ja que ell ho ha donat tot per tu".

De sobte em vaig despertar. El sol ja havia sortit. Un ocell que picava la finestra amb el bec m'havia despertat.

Jo, pensant en el somni vaig córrer cap al menjador, vaig abraçar l'avi i li digué: T'ESTIMO AVI!

Quim Gallifa
6è d'EGB

Com una cosa somniada
com un encanteri major
és aquell conte altra vegada
que a l'avi li vola la imaginació.

Cada dia cap al tard
l'avi em crida vers el llit
i jo ràpid com un dard
a escoltar el conte repetit.

És aquell conte imaginat
que m'explica tantes vegades
i mai no ha estat acabat
entre llargues nits inacabables.

Sembla que faci quatre dies,
diu l'avi mentre mira el seu estoc,
que la meva àvia m'explicava
contes a la vora del foc.

Quan ja s'ha acabat el conte
l'avi amorós em fa adormir,
doncs diu que la nit és curta
i que els estels ja han sortit.

Josep Güell
6è d'EGB

EL CONTE DE L'AVI

Un captard del mes d'octubre
de l'escola n'he sortit,
penso en la comanda
que el senyor mestre m'ha dit.

M'assec en una cadira
penso en la comanda a fons.
Deesses del vers, ajudeu-me!
Haig d'explicar vells records.

Recordo...
A la falda del meu avi
estava vora el foc
i m'explicava rondalles,
velles, de follets del bosc.

M'explicava aventures
que es treia del seu magí
i que a mi molt m'encisaven
per la forma del seu dir.

Ja em sabia de memòria
les del llop i la Blancaneus,
''Los enanitos del bosque''
i l'arbre dels records seus.

Si li feia cap pregunta
em deia: calla, si et plau!
Nena em trenques la beta
del conte de l'arbre blau.

Mentrestant una torrada
al foc, solia fer-se ell,
un tros d'ella me'n donava
asseguda a l'escambell.

I així passàvem el vespre
rient a la vora del foc,
tot mirant la finestra
tot passava a poc a poc.

Gemma Brugués Clopés
7è d'EGB

Una dolça imatge que jo recordo
no la podré oblidar mai;
és un record que sempre porto
impregnada en la ment, com un mirall.

Una història que em contava
el meu avi, ja molt gran,
un bell conte m'explicava
vora el foc espurnejant.

''Una bonica princesa
i un príncep molt galant
salvava del drac, l'aimia,
fent anar l'espasa gegant''.

La meva alegria creixia
en veure el meu avi explicar
aquella dolça llegenda
que jo no puc oblidar.

El meu avi estimat
de cabells ben platejats,
d'ulls clars i brillants
d'un somriure fascinant.

El seu vell temps
era molt diferent,
valsos i vestits llargs
a l'aire lliure, cara al vent!

M'agradarà explicar
quan arribi a gran,
bonics contes als meus néts,
vora el foc espurnejant.

Per això a tots els avis de la vila
m'agradaria felicitar,
perquè segueixin explicant
llegendes a petits i grans.

Elisabet Maresma Pagès
8è d'EGB

NOTA: Entre aquests premis hi falta el de la Pili Tornés Manzano, de la qual ens ha estat impossible localitzar el treball. Ella és de vacances i no hem pogut trobar l'escrit. Demanem disculpes.

L'ESTIUEIG A SANT HILARI DURANT ELS ANYS 40

Alguns estiuejants ja han acabat la «cura d'aigües» i ja se'n van.

A part dels que feien ''la cura d'aigües'', que era de vint-i-un dies, ni un més ni un menys, i que acostumaven a anar a l'hotel, hi havia els que venien a estiuejar i que molts solien llogar pis.

Com sia que el mes d'agost es celebraven la major part de les festes —hi havia companyia regular de teatre, orquestra fixa, etc.— el preu dels lloguers variava segons el mes; per exemple si per l'agost costava dues mil ptes., al juliol mil i al setembre la meitat. També hi havia els que venien a passar ''tota la temporada'', que alguns estiraven de St. Joan o St. Pere fins a la Mercè. Això creava alguns problemes ja que a final de setembre a vegades feia fred i com que en el lloguer del pis no hi anava la roba ni la coberteria..., el volum de coses a transportar era gran. S'acostumava a posar-ho tot en baguls i ja la sola preparació durava dies —pensem que s'anava de bastant etiqueta, doncs el jovent portava pantalons blancs i americana blau fosc...— perquè era qüestió de no deixar-se res, les camises, els vestits, la roba de llit, la planxa... i tot es col.locava molt bé per a que res no s'arrugués, encara que les enrabiades venien al moment d'obrir-los.

Els baguls, la bicicleta del nen, la de la nena i la nevera —de gel naturalment— es lliuraven als recaders, sia el Ros, en Torrent, en Xandri o en Miret.

El viatge es feia amb tren des de l'estació de França fins a Breda. Durant uns anys hi hagué l'alternativa per Vic i Viladrau, però durà poc. Tan important era Sant Hilari que a Breda hi paraven àdhuc els expressos.

A Breda s'agafaven els autocars, que eren de forma molt diferent dels d'ara. No eren tan llargs, més aviat panxuts i portaven dues o tres banquetes a la part superior. Quan feia bon temps l'anar dalt era fantàstic; l'alegria de pujar, l'airet fresc, l'emoció d'esquivar alguna branca.

Què durava el viatge? Bé, això era molt relatiu. Ja recordareu els revolts que fins fa ben poc hi havia a la carretera i també val a dir que amb la guerra es destruiren ponts i es feren uns desviaments per la muntanya; els neumàtics eren recautxutats diverses vegades, els motors estaven ja una mica ''cansats'' i no parlem de quan la manca de benzina i l'aplicació del gasogen... Sort que els xofers es coneixien el trajecte pam a pam.

En tornar cap a Barcelona, a l'estació de Breda tant t'hi podies esperar mitja hora com dues o tres hores, tal era el desgavell que hi havia en els horaris dels trens.

Al matí els autocars sortien molt aviat i mig endormiscats encara, amb il.lusió somniàvem amb el bell jorn en què podríem tornar a Sant Hilari!

Fa prop de cinquanta anys... i encara me'n recordo.

Jaume Pla

ESTIU - TEMPS LLIURE

Som la civilització de l'oci.

Avui es parla molt del temps lliure. Temps de consumir o crear?

En tota societat avançadda tot el que afecta la vida quotidiana pren, com més va més, una importància creixent. Per això es parla de treball, de temps lliure, de consum i de creació. És un fet sociològic que hi ha una interdependència entre ambdues activitats: treball, temps lliure.

El treball té per a la majoria de la gent solament dues finalitats: una simple supervivència o acumulació pel consum ulterior. Així el temps lliure es converteix en un espai mercantilitzat d'una manera matussera en el qual la feina d'uns és omplir un temps lliure dels altres.

A més, l'estructura del temps lliure es manifesta a nivell individual-personal el qual reforça un individualisme possessiu-egoista. Generalitza unes relacions afectives superficials. Dificulta un creixement humanitzat de la pròpia personalitat. I a nivell social es cau en una apologia de l'individualisme col.lectiu i en un missatge anti-participatiu. Es cau en la solitud i la incomunicació. Expressió de moltes petites frustacions. I es fuig i s'evadeix tot.

El temps lliure cal prendre'l com un problema educatiu, polític, social i religiós i com un problema sofert amb particular virulència pel món juvenil i pel món del jubilat i el vell.

Cal prendre consciència i afrontar amb rigor el fet que el temps lliure és un espai per la confirmació de la cultura de cada persona i de cada poble. Per a realitzar-se de debó. S'ha d'educar per el temps lliure. I no es fa. Com que la persona no s'ha educat, per això no sap què fer del temps lliure i sovint el malgasta. Cal aprofitar-lo. És cel. L'anglès diu que és or.

Digues com ocupes el temps lliure i et diré qui ets.

Joan Coma, prevere

CRÒNICA DE L'ANY

1988

AGOST

- Pregó de les festes amb PILARIN BAYES, que va lliurar uns simpàtics dibuixos a l'Ajuntament. Actuació al pati de la Casa de la Vila de la coral ''Els Nois Alegres''.
- Open de tennis de St. Hilari. Guanyadors: J. Masnou, aleví; J. Colom, infantil; sèniors X. Clos.
- Concert de rock al camp de futbol amb els grups ''La mujer pianista'' i ''Sopa de cabra''.
- Presentació del llibre ''El General Moragues, heroi i màrtir de Catalunya'', d'Antoni Pladevall.
- Concurs de Tir al Plat al c amp de tir Sant Hilari.
- Exhibició de submarinisme pel grup ''CRIS''.
- Partit de futbol entre els primers equips de C. E. Sant Hilari i C. D. Arbúcies.
- Concert i ball de festa major amb l'orquestra Maravella i el grup de Regina dos Santos.
- Titelles, cercaviles, xocolatada i sardanes.
- Actuació de l'esbart dansaire ''Ballets de Catalunya''.
- Cantada d'havaneres i rom cremat amb el grup ''Peix fregit''.
- Ball amb l'orquestra Amoga i el conjunt ''Los Diablos''.
- VII Baixada de carretons amb 180 participants.
- Presentació del C. B. Sant Hilari amb quatre equips federats.
- El C. E. Sant Hilari sènior inici de nou al futbol de competició.

SETEMBRE

- Stage a Sant Hilari del C. B. Valvi-Girona sènior i partit al pavelló contra el TDK Manresa.
- Festa de la gent del bosc al Pla de les Arenes, amb missa, dinar i molta gresca.
- Diada Nacional de Catalunya. Ofrena floral el monòlit del General Moragues, recepció a les entitats, concert i sardanes.
- Aniversari de la creació de l'ADF Guilleries-Montseny, que cobreix 35.000 has. y té més de 90 emissores repartides.
- Festa Major al Pla de les Arenes, amb ball al Mascollell i als Cortals.
- Aplec a l'ermita de Vallcalra.
- Cada diumenge de l'any hi ha ball per a tothom al Casal dels Avis.
- L'artista D. Fita projecta un monument a St. Hilari sobre el tema del mil.lenari de Catalunya.
- Acaptació voluntària de sang per la Germandat de Donadors de l'H. de Girona.

OCTUBRE

- Joaquim Torrent i Sabatés substitueix J. M.ª Pons en el càrrec de jutge.
- L'hilarienc Joan Cardona participa en una expedició alpinista al Karakorum.
- Reobertura de l'antiga Cooperativa de la Unió Obrera de Sant Hilari com a centre comercial integrat a ''Consum Catalunya S. Coop. C. Ltda.''.
- Festival a benefici de l'Associació Pro-Deficients ''Montseny-Guilleries'' al Pavelló municipal amb assistència de grans figures del món de l'espectacle.
- Celebració del IX Rally Sant Hilari, amb J. Royo - G. Permanyer de guanyadors.
- Festa del C. Tennis a Sant Hilari a Camplà.

NOVEMBRE

- Aplec a l'església de St. Andreu de Bancells. Botifarrada popular i castanyes.
- Inauguració del local del C/. Montsolís com a Escola de Belles Arts Municipal.
- Volada d'estels al Pla de les Arenes sota el lema ''Un estel per a la pau''. Exposició dels cartells de la volada a la Biblioteca. Organitzat per Ça-Calm-Exprés.
- Castanyada dels Petits Cantaires a Joanet, dels avis al Casal i dels centres escolars al pati.
- Actuació del grup ''Teatre Mòbil'' al Catalunya amb un espectacle infantil, organitzat per l'A. de Pares de Família.
- Les pluges creen dificultats a les carreteres d'Osor i de Sta. Coloma.

DESEMBRE

- Festa infantil al pavelló amb el grup ''El carrilet'' organitzat pel C. B. St. Hilari.

Baixada de carretons.

Congrés Internacional de Teatre Religiós.

Alumnes de l'escola de dibuix.

Ball de Carnaval per petits.

Pilarín Bayés en el Pregó.

Presentació del llibre sobre el General Moragues.

Jocs de Cucanya a la Plaça.

Molta gresca amb les «Xarangues».

- Concurs de felicitacions de Nadal i de treballs manuals i posterior exposició.
- Butlletí informatiu de la Parròquia.
- Festival de Nadal del Col.legi St. Josep amb ''Els Pastorets''.
- ''Els Nois Alegres'' varen representar de nou ''El Pastorets'' junt amb la coral ''Els Nois Alegres''.
- Concert Nadalenc dels ''Petits Cantaires'' i el ''Grup instrumental de l'Escola de Música.
- Revetlla de fi d'any al Pavelló amb l'orquestrina ''Vallesana''.

1989

GENER

- Celebració col.lectiva dels matrimonis que acompleixen les Noces d'Argent.
- Cavalcada dels Reis amb força innovacions.

FEBRER

- Festes de Carnestoltes, amb el ''Delfí Cantallut i Buturut''. Cercavila amb Graellers de Balenyà, xocolatada i gresca per a la mainada. Conjunt local ''Espetec''. Gran ball de Carnaval amb el grup Setson i Blas.
- Curset d'art dramàtic per escolars a càrrec d'A. Gómez amb una duració de vuit setmanes.
- Concerts dedicats als escolars de 5è i 6è d'EGB per a conèixer les famílies d'instruments musicals. L'1 de febrer els de percusió i el 22 els de corda. Patrocinats per l'Ajuntament.

MARÇ

- Celebració del Via-Crucis Vivent el Divendres Sant amb massiva afluència de públic.
- Del 18 al 25 Congrés Internacional de Teatre de Tema Religiós amb representants de trenta països. Conferències, sortides, films, etc.
- Butlletí informatiu del C. Sant Josep.
- Festa del C. Bàsquet St. Hilari amb l'orquestra ''Santané''.
- Setmana esportivo-cultural del Col.legi St. Josep. Marxa popular, mostra de teatre, competicions esportives, dibuix, etc.
- Exposició de papiroflèxia ''Jugar amb el paper'' on es permetia als escolars iniciar-se en el treball del paper. Vídeo sobre el ''Museu del Joguet de Figueres''. Organitzat pel Consell Comarcal de la Selva en col.laboració amb l'Ajuntament.
- Concert per escolars de 5è i 6è d'EGB amb la família dels instruments de fusta.
- Dos grups d'alumnes del St. Josep guanyen els primers premis provincials en diferents categories en el V Concurs d'Educació Vial Escolar. Més tard varen aconseguir el primer i segon de Catalunya.
- Cantada de les caramelles de Pasqua amb ''Els Nois alegres'' i ''Els Petits Cantaires''.
- Concurs de Cant d'Ocells amb participació de diferents pobles.

ABRIL

- Concert per escolars dedicat a la veu amb l'òpera ''La Serva Padrona'', de Pergolesi.
- Una representació de la U. D. de Pensionistes i Jubilats visita St. Hilari en el dia Internacional de la Tercera Edat.
- 10è ''Juguem cantant'' amb la cantata ''Rebel.lió a la cuina'', d'A. Miralpeix. Participació de moltes corals de diferents llocs.
- Celebracions dels 50 anys de la construcció del Col.legi Públic Sant Hilari. Exposicions, concurs de dibuix, cucanya, xocolatada popular, esport, dinar de germanor i cant coral.
- Publicació d'un nou butlletí escolar ''Trencaclosques''.
- Aplec parroquial a Joanet, amb arrossada i altres actes.
- Sant Jordi. Festa del llibre i de la rosa, amb diferents parades.
- VIIIè aniversari de la Inauguració del Casal dels Avis.
- Festa de l'Agrupament Escola ''Als quatre vents'', amb barruada, sopar i foc de camp.
- Exposició dels treballs dels alumnes de l'Escola municipal de Belles Arts.
- Conferència sobre ''Els dibuixos dels nens'', d'Agustí Casanova organitzat pel personal de la Caixa.
- Acaptació de sang per l'Hospital de Girona.

MAIG

- El C. E. Sant Hilari campió d'aficionats. Va guanyar al Llagostera per 23 a 0.
- Focs de Sant Isidre el 14 de maig.
- 2n Campionat Provincial de Recorreguts de Caça al Camp de Tir ''La Fàbrega'', organitzat per la societat de caçadors ''El Gamo''.

JUNY

- Concert de fi de curs dels alumnes de l'Escola de Música.
- XIIIè aniversari de la coral ''Els Petits Cantaires''. Sortida a ''Catalunya en miniatura'' i al parc de Seva.
- Arribada de la ''Flama del Canigó'' per encendre el foc de Sant Joan.
- XLIII Homenatge a la Vellesa.
- Festa de fi de curs de la ''Llar infantil les Cent Fonts'', amb xacolatada i espectacle infantil.
- Clausura del curset de teatre al cinema Catalunya amb tres senzilles representacions dels alumnes.
- Final del campionat de futbol-sala entre els equips ''La Granja'' i ''La Caixa''.
- La Generalitat reconeix la tasca de l'ADF i del President del Consorci Forestal de Catalunya, Sr. Ribot, amb sendes medalles.
- Exposició d'instruments musicals fets pels mateixos alumnes al pati del St. Josep.
- Publicació d'un nou butlletí.
- En Josep Roura, en representació de la província de Girona, queda 36è en el Campionat d'Espanya de Recorreguts de Caça, d'un total de 180 participants.
- Festa Major de Sant Joan. Foc de Sant Joan, cercavila, concert i ball amb els ''Montgrins''.
- Festa de fi de curs del Col.legi St. Josep. Arrossada i sardanes al Pla de les Arenes.
- Festa del Barri del Pla del Campaner. Ball i ''Cursa mundial d'ànecs''.
- Marxa Popular de Sant Hilari, de 12 kms., organitzada per la Penya Barcelonista.
- L'equip infantil masculí del C. St. Josep, campió provincial de tennis de taula i tercer a la final de Catalunya escolar celebrada a Sta. Coloma.

JULIOL

- Sardanes cada dijous amb la Cobla Genisenca.
- Teatre a càrrec del G. de T. d'Arbúcies amb l'obra ''El marit de la Marina és mariner.
- Benedicció de cotxes per Sant Cristòfol. Sardanes.
- Festa popular al carrer del Petrinxo.
- Convocatòria del VIIè Concurs de Cartells per la portada del programa de festes.
- ''Els Nois Alegres'' representen l'obra ''El meu nano'' al teatre Catalunya.
- Cursets de natació a la piscina Villaret i a les piscines municipals.
- Setmana de la Joventut. Foc de camp, jocs de cucanya, cinema a l'aire lliure, Quo-Vadis i Concurs de menjar magdalenes.
- El Consell Executiu de la Generalitat es decideix per l'opció sud de l'Eix Transversal, la que passa per Sant Hilari.
- XIIè Festival Internacional de Música de Sant Hilari.
  dia 22, Orquestra de Cambra ''Gaudeamus''
  dia 28, actuació de D. Vidal, violoncel i I. Cornellà, piano; de T. Miralpeix, piano i L. Pujol i de J. M.ª Gironell i T. Miralpeix, amb piano a quatre mans.

AGOST

- Festa dels Quintos-89, amb l'orquestra Miramar.
- Sardanes cada dijous per la cobla Genisenca.
- Partit de Bàsquet de la Lliga Catalana entre el C. B. Hospitalet i el C. B. Andorra.
- XXX Concurs de Tallada de Troncs i demostració d'arts i oficis bosquerols.
- Festa de l'estiuejant, homenatge a la persona que porta més anys etiuejant a St. Hilari. Ha estat la Sra. Joaquima Elias, que en fa 63.
- XIIIè Festival Internacional de Música,
  dia 2, actuació del violinista Gerard Claret,
  dia 4, Concert amb ''The Cambridge Musik i Josep M.ª Saperas.
  dia 8, actuació del ''Nonet de Vent Clàssic Wind Ensemble''.
  dia 11, homenatge a Mompou, amb la pianista Carmen Bravo i la soprano Montserrat Alavedra.
- Edició d'un nou folletó turístic sobre St. Hilari.
- Cursets de natació a les piscines municipals i a la piscina Villaret.
- Festa popular al Barri del Serrat.
- Representació de l'obra ''El meu nano'' pel grup teatral ''Els Nois Alegres''.
- Partit de Bàsquet sèniors entre el Valvi-Girona i el C. B. Andorra.
- Inauguració de la Font del Parc amb botifarrada popular.
- Aplec de l'ermita de Sta. Maria de Mansolí.
- Exposicions a la Biblioteca de la Caixa.

NOTA: Agrairíem a totes les entitats del poble que ens fessin arribar les activitats que han anat desenvolupant en el període de temps que va entre Festa Major i Festa Major, ja que en podríem fer una relació més exacte i més correcta.

Concerts Internacionals de Música.

Alumnes del curset de teatre.

Concurs de menjar magdalenes.

Diada de l'estiuejant a la Roca d'en Pla.

ACTES RELIGIOSOS

Dijous, dia 24

Tarda, a 3/4 de 7: Repic de campanes per anunciar la Festa Major.

Divendres, dia 25

Matí, a les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Josep Parés i Bigas, ex-Vicari de la parròquia. Els cants aniran a càrrec de la coral parroquial «Els Petits Cantaires».

Diumenge, dia 27

Tarda, a les 8: Missa Solemnitzada en sufragi dels difunts de la parròquia.

Dimarts, dia 29

Tarda, a les 8: Missa Solemnitzada en conmemoració del martiri de Sant Joan Baptista.

ACTES CIVICS

Dijous, dia 24

Tarda, a les 7: Actuació al Pavelló del Ballet Folklòric Nacional D.I.F. «TLAXCALA» de Mèxic. A la mitja part, actuació de la Coral «ELS NOIS ALEGRES» que interpretaran un ampli repertori. En acabar la seva actuació «EL MÀGIC ANDREU» farà el Pregó de les Festes.

Nit, a les 10'30: Cercavila amb pirotècnia amb el grup «La Infernal de la Sagrera».

A les 11'30: CONCERT DE ROCK, al Camp de Futbol, amb la participació de 3 grups.

Divendres, dia 25

A les 12 del migdia: CERCAVILA i animació amb el grup «Amadeu & Cia», a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer, amb acompanyament dels Gegants i els Caparruts de Sant Hilari.

Tarda, a les 5'30: CONCERT DE FESTA MAJOR al Pavelló amb l'Orquestra KAIRO'S. A la mitja part, lliurament dels premis als guanyadors del Concurs de Cartells de la Portada del Programa de Festes.

A les 6: PARTIT DE FUTBOL entre els primers equips del C. E. SANT HILARI i U. E. VIC, al Camp Municipal d'Esports.

A les 7: AUDICIÓ DE SARDANES, a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer, amb la Cobla CANIGÓ. La segona serà la del «Ball dels Gegants».

Nit, a les 11'30: BALL DE FESTA MAJOR al Pavelló amb l'Orquestra KAIRO'S i l'actuació del Conjunt CIMARRON.

Dissabte, dia 26

Matí, a les 11'30: CERCAVILA amb el grup «La Sinforosa», amb acompanyament dels Gegants i Caparruts.

A les 12'30 del migdia: AUDICIÓ DE SARDANES a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer, amb la Cobla CANIGÓ. La segona serà la del Ball dels Gegants.

Tarda, a les 5: VIII BAIXADA DE CARRETONS. (Programes a part).

A les 7'30: CONCERT DE FESTA MAJOR al Pavelló amb l'Orquestra MARAVELLA.

Nit, a les 11'30: BALL DE FESTA MAJOR al Pavelló, amb l'Orquestra MARAVELLA i actuació de l'humorista «JORDI L.P.». A la mitja part, actuació del grup local de Jazz Rítmic.

A la matinada i després del ball: XOCOLATADA MATINERA en un lloc sorpresa, amb acompanyament de Xarangues.

Diumenge, dia 27:

A les 12 del migdia: Espectacle a càrrec del grup «BONI AMB CAROLI», a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer.

Tarda, a les 5: Al Cinema Catalunya, projecció de la pel.lícula «LOCA ACADEMIA DE POLICIA 5».

A les 7: AUDICIÓ DE SARDANES a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer, amb la Cobla CANIGÓ. La segona serà la del Ball dels Gegants.

Nit, a les 10: A la Plaça del Dr. Gravalosa, CANTADA D'HAVANERES amb el Grup «OREIG DE MAR», amb rom cremat per a tothom.

HI HAURÀ XARANGUES TOTS ELS DIES, QUE RECORRERAN ELS CARRERS I LES PLACES DE LA VILA.

HILARIENCS, BONA FESTA MAJOR!

NOTES:
- Per reserva de taules del Pavelló podeu dirigir-vos a l'Ajuntament.
- Durant els dies de la Festa Major estaran exposats al Museu els Cartells que han participat al concurs de la «Portada del programa de Festes».
- Els organitzadors es reserven el dret de modificar aquest programa si causes imprevistes hi obliguessin.

PATROCINA: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM
ORGANITZA: ÀREA DE CULTURA I FESTES DE L'AJUNTAMENT

COL.LEGI SANT JOSEP

NOTES

Reforma educativa

Als darrers mesos s'ha parlat molt de la futura reforma de l'actual sistema educatiu que té, com a element fonamental entre altres, l'ampliació de l'ensenyament obligatori fins als 16 anys, quan ara era fins als 14.

El que serà l'ensenyament bàsic es dividirà en tres etapes, la infantil, que abarca dels 0 als 6 anys i que no serà obligatòria perquè l'estat no pot encara finançar-la, la primària, de 6 a 12 anys i la secundària que anirà dels 12 als 16.

Sobre el paper han de ser moltes les coses que han de canviar en tots els estaments, però en la realitat es veuen qüestions i interrogants que es poden convertir en dificultats a l'hora de portar-los a la pràctica. De moment cal que el nostre col.legi es comenci a moure per aconseguir impartir l'ensenyament fins als 16 anys. Seria lamentable que una vegada més els nens i nenes de Sant Hilari haguéssin de continuar marxant. Poden donar-se moltes solucions a la situació que es plantegi amb la reforma sense arribar a la d'haver ''d'emigrar...'.

El temps d'oci

Entenem per aquest concepte les estones en què el nano no treballa, o sigui que no fa cap activitat escolar.

Pares, és imprescindible que els fills facin un bon ús del seu temps lliure i en aquest sentit cal ajudar-los. No ho fem si només facilitem uns diners per a que puguin tenir accés a locals que ja per començar no haurien de deixar-los entrar fins als 16 anys tal i com especifiquen les lleis. O tampoc quan ens limitem a lamentar-nos de la situació sense fer res més.

A la darrera assemblea de pares de família del 20 de juny es va encetar el tema del temps lliure a nivell de simple discusió i es va poder constatar una general manca d'imaginació i d'esforç per part de pares, entitats i institucions.

És importantíssim ajudar a planificar, diversificar i controlar el temps lliure dels nostres fills.

És una assignatura pendent que tenen molts de pares.

"Mens sana in corpore sano"

L'esport escolar és una magnífica eina per completar la formació integral de l'alumne. Jo m'atreviria a dir que és imprescindible per a que l'alumne es realitzi plenament a nivell personal. Jo voldria que tots els alumnes del nostre Col.legi fossin grans esportistes. Fixeu-vos que no dic grans atletes, ''supermans o supergirls'', el que jo voldria no és pas això. M'agradaria que tota la nostra mainada volgués superar-se a si mateix, que tota la mainada adquirís aquest esperit de sacrifici que permet superar tots els obstacles i assolir els objectius més impensables. Voldria que la nostra mainada tingués una vida sana, allunyada de vicis i de costums poc saludables. L'esport, practicat amb mesura, i sota unes directrius adequades, pot ser el mitjà per assolir aquest equilibri que tota persona necessita per desenvolupar-se amb normalitat.

Voldria explicar allò que he dit més amunt quan parlava de grans esportistes. Un gran esportista no és només aquell que assoleix grans marques o que aconsegueix llocs privilegiats en els pòdiums o en la societat, no és només aquell que guanya molts milions, aquell que se'l rifen les grans multinacionals d'articles esportius, aquells que quan actuen, quan fan esport, semblen veritables anuncis am-

Guanyadors del Concurs de tràfic a nivell de Catalunya.

Confecció de catifes florals al pati del col.legi.

bulants. Els meus grans esportistes, però, són aquells que saben superar-se a ells mateixos, que tenen una voluntat i una constància que els fa superar tots els obstacles, que no es deixen vèncer per les dificultats ni es desanimen davant les adversitats. Els grans esportistes no neixen, es fan. Indubtablement que posseir unes bones condicions naturals és molt favorable, però no és determinant, ja que pel damunt d'aquest cos hi ha d'haver una sèrie de qualitats síquiques que són les que, en realitat, emmarquen el bon esportista.

I voldria fer una petició, o donar un consell o digueu-li com vulgueu,a tota la nostra mainada i, en particular, als més grans, a aquells que ja deixeu el Col.legi però que hi heu passat vuit anys de la vostra vida. No us deixeu vèncer pels ambients malsans, per la beguda, per les drogues i per totes les coses que emmetzinen la ment i el cos i roben la vida. Practiqueu algun esport, sigui el que sigui, sigueu constants, intenteu superar-vos. Aquella famosa frase de les civilitzacions clàssiques: ''Mens sana in corpore sano'', una ment sana es un cos sa, no és simplement una frase, és tota una filosofia que resumeix la importància de l'esport per a una realització plena de la personalitat. No us deixeu robar la vida, lluiteu i robeu-ne per a vosaltres.

Novetats en el proper curs

Com ja vàreu poder veure a la darrera assemblea de pares, s'ha construït una nova sala d'actes i d'usos múltiples allà on era el galliner del cinema i val a dir que ha quedat molt bé.

El que en dèiem la ''sala gran'' s'ha convertit en dues espaioses aules. Una d'elles serà l'aula d'informàtica, que començarà a funcionar ja al proper curs 89-90, i estarà equipada amb 8 ordinadors tipus PC amb drives de 3 p. i 720 Kb, amb 4 impressores. En un principi hi aniran tots els alumnes que fan 6è, 7è i 8è d'EGB. També els dissabtes es faran cursets per al públic en general.

Pel proper curs el col.legi ha contractat els serveis de la psicòlega Dolors Parcet, que tindrà la responsabilitat de l'Educació Especial que des de fa temps es fa al nostre centre. Com a professora de reforç es compta amb la Maria Frigola.

Es tracta de millorar i ampliar uns serveis per aquells alumnes que presenten dificultats en el seu procés d'aprenentatge. Més endavant ja s'informarà degudament.

X. Colom
A. Serradesanferm

Aplec de fi de curs a la font de l'Arç, amb arrossada i sardanes.

Un grup d'alumnes al cim de Sant Miquel de les Formigues.

BALANÇ DEL 1r CONGRÉS INTERNACIONAL DE TEATRE DE TEMA RELIGIÓS

Després de gairebé sis mesos de finalitzar el 1r Congrés Internacional de Teatre de tema Religiós que es va celebrar al nostre poble del 18 al 25 de març, creiem que és el moment de fer balanç d'aquest esdeveniment.

El poble participava i vivia el Via Crucis sense ser massa conscient del que això significava. Qui pensava que fa 250 anys ja es feia una representació que era l'inici de l'actual Via Crucis? O bé que aquesta representació pugués interessar a estudiosos del teatre d'arreu del món?

La manca de consciència del que és el Via Crucis, culturalment, històrica i artística de vegades ha estat a punt de fer-lo desaparèixer, i aquest va ser el motiu principal que ens va moure a organitzar el Congrés. Per això en el programa de la Festa Major de l'any passat, vam publicar una aproximació del que podia ser l'evolució del Via Crucis al llarg d'aquests 250 anys, organitzàrem el curs d'història del Teatre per a escolars amb la participació de més de 150 nens i nenes del poble i la ponència que sobre les formes artístiques del Via Crucis va fer en el Congrés del professor J. A. Gómez de la Universitat de Barcelona.

Vam tenir accés a representacions de caire religiós tan diferents de la nostra com poden ser les de l'India, Lituània, Israel, Xina, Palestina, Suècia, Estats Units, etc. Això ens va permetre valorar el Via Crucis de Sant Hilari comparant-lo amb aquestes diferents formes d'entendre la religió, donant-nos una visió extensa del teatre religiós d'arreu del món.

Sempre hem cregut que el Via Crucis no era prou conegut i la culpa de que no ho fos era, per una banda, la manca de mitjans econòmics per fer una promoció adient i, per l'altra, que durant els dies de Setmana Santa són moltes les representacions de la passió, processons, etc., que es fan al nostre país. Enguany, gràcies al Congrés, hem estat presents, el poble de Sant Hilari i el Via Crucis, a la premsa, ràdio i televisió.

Els més de 50 congressistes que van assistir al congrés i als actes que els vam preparar van quedar satisfets

Espectacular imatge del Via-Crucis Vivent del Divendres Sant.

de l'acolliment que el poble els va fer i, en conjunt, de l'organització i d'una manera molt especial del Via Crucis, destacant-ne la serietat i entusiasme dels participants.

Des d'un primer moment, vam dir que el Congrés valdria molts diners i que, encara que comptéssim amb l'ajut de les diferents institucions, era necessari el compromís del poble per fer front a les primeres despeses. Es van recollir més de 800.000 pessetes en forma de préstec.

En nom de l'Associació del Via Crucis Vivent volem donar-vos públicament les gràcies per aquesta col.laboració anònima i desinteressada, sense la qual no hauria estat possible l'organització del Congrés.

Cal agrair molt especialment la col.laboració econòmica de l'Ajuntament de Sant Hilari, la Diputació de Girona, el Patronat Català Pro-Europa, el Departament d'Ensenyament i Cultura del Govern d'Andorra, el Patronat de Turisme Girona-Costa Brava, el Ministerio de Cultura de l'estat espanyol i la Caixa de Pensions; comptem amb la col.laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, tal com ens va prometre el conseller Sr. Joan Guitart, però fins ara mateix no sabem quina subvenció ens concediran. Agraïm també la col.laboració d'Agència Gesmạn, Vivers Tortadès, Mas Joan, El Corte Inglés, el Comitè Olímpic Barcelona-92, el Gran Teatre del Liceu, la Fundació Miró, el Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, el Servei de Museus de la Diputació de Barcelona i a totes les persones de Sant Hilari que han fet tasques, de vegades ingrates i que no es veuen, sense les quals no s'hagués pogut dur a terme el Congrés i el Via Crucis.

Esperem que l'any vinent per Setmana Santa poguem tornar a fer el Via Crucis amb el mateix èxit, comptem amb la col.laboració de tot el poble. Caldrà potser, trobar solucions imaginatives a les dificultats econòmiques que l'Associació té any rera any per poder organitzar el Via Crucis. Amb voluntat i il.lusió aconseguirem superar-les.

LA JUNTA

Titella xinesa del Museu de Titelles de Lubeck, que va ser presentada al Congrés per la Dra. Helga Werle-Burger.

Cerimònia dramàtica d'enterrament oriental.

ESTAT DE COMPTES DEL CONGRÉS INTERNACIONAL DE TEATRE

ENTRADES

Ajuntament	300.000.-
Diputació de Girona	300.000.-
Conselleria d'Ensenyament i Cultura d'Andorra'	250.000.-
Patronat Català Pro-Europa	100.000.-
Patronat de Turisme Girona-Costa Brava	135.000.-
Caixa de Pensions ''La Caixa''	255.360.-
Ministeri de Cultura de l'estat espanyol	1.000.000.-
Aportacions congressistes	1.827.000.-
Total entrades	4.167.360.-

SORTIDES

Correus	190.661.-
Traduccions	444.000.-
Imprempta	741.097.-
Visites i museus	21.120.-
Viatges	436.155.-
Aparells traducció i pantalla video	967.622.-
Autocars	287.000.-
Figures	212.000.-
Hotels	1.428.204.-
Recaderia	21.458.-
Material d'oficina	46.913.-
Lloguer cinema	150.000.-
Telèfon	159.891.-
Varis	35.300.-
Fusteria	34.150.-
Total sortides	5.175.571.-
Total entrades	4.167.360.-
Total sortides	5.175.571.-
Dèficit	1.008.211.-

Cal remarcar que l'Ajuntament va col.laborar amb una audició de sardanes, el sopar de presentació del Congrés a la premsa, una recepció dels congressistes a la Casa de la Vila i amb un estand al Mercat del Ram de Vic.

Per poder cobrir els dèficits del Congrés i del Via Crucis vam subscriure una Pòlissa de Crèdit amb una entitat d'estalvis per un valor de 1.300.000.- Pts., a retornar a una any vista i a l'interès del 14 %. Cal sumar-hi els préstecs dels associats per un valor de 818.500.-. El saldo disponible de la pòlissa a 31 de juliol és de 986.708.- pessetes.

ESTAT DE COMPTES DEL VIA CRUCIS VIVENT

ENTRADES

Saldo favorable 1988	147.136.-
Aportacions associats	326.000.-
Banderetes	31.221.-
Total entrades	504.357.-

SORTIDES

Roba	121.801.-
Tintoreria	39.255.-
Imprempta	56.448.-
Torxes	16.200.-
Lloguer cascos	40.000.-
Flors	89.600.-
Llum i so	44.646.-
Assegurança	36.860.-
Cobraments	35.000.-
Material divers	68.753.-
Tapisseria	18.060.-
Calçats	4.100.-
Gestoria	10.640.-
Piscolabis	24.718.-
Varis	12.847.-
Total sortides	627.938.-
Total entrades	504.357.-
Total sortides	627.938.-
Dèficit	123.581.-

FOTOS QUE FAN HISTÒRIA

Grup escolar al col.legi de les Monges. Any 1931-32.
Tampoc no m'ha estat possible saber les nenes que hi ha.
Hi podem veure: N. Camps, M. Tort, Rosquellas, P. Mollfulleda, Gudiol, M. Camps, Rabionet, Casas, A. Rossell, M. Rovira, M. Pagès, M. Ribas, Majoral, Ferrer, Crous, P. Rosquellas, M. Planas, Majoral, T. Tort, R. Ribas, L. Rosquellas, M. Casas, C. Tort, Ferrer, «Secundina», L. Vilamala, L. Comajoan, C. Rossell, C. Casas, M. Nogué.

Foto cedida per M. Planas

Grup escolar de l'any 1935.
La professora és D.ª Josefina, esposa del mestre M. Hervás.
Entre altres hi podem veure: R. Masnou, C. Mimó, Matamala, M. Solà, Verdolet, C. Planxart, C. Crous, M. Molas, Moner, C. Fàbregas, R. Fauria, D. Mimó, L. Rosquellas, D. Casas, A. Masnou, C. Andreu, Bosch, Torras, Basela, C. Mimó, S. Masnou, L. Suñé, Andreu, M. Fauria, L. Verdolet, M. Planxart, R. Rosquellas, Vila, C. Rosquellas.
No m'ha estat possible identificar-les totes.

Foto cedida per Nita Masnou

Grup d'alumnes. Any 1935.
D'esquerra a dreta: Donadeu, E. Bosch, «Petit Bazar», Bonvehí, C. Brugués, J. Mimó, S. Padrós, H. Puig, J. Fàbregas, Xandri, Torrent, Rotllant, Rosset, C. Camprodon.
J. Masnou, J. Busquets, Valls, Planas, Xandri, A. Masó, J. Masó, Majoral, Mossèn Josep Palà, R. Fàbregas, Crous, Campmajó, P. Puig, R. Pujol, S. Bosch, Tutusaus, Vilamala.
Gubau, Bonvehí, Vallicrosa, Valls, Fàbregas, Masó, Moner, Vernedss, Duran, Vernedas, Vilamala, Camps, Vernedas, P. Rotllant, R. Crous, Masnou.
Clopés, ? , Brugarola, Crous, Crous, A. Ramon, J. Roura, Aguilà, Soliva, J. Brugués, Xandri, Bayés, Rotllant, ? , Fauria, Moragues, Pujol, Casas.
Brugarola, Mimó, Gubau, ? , A. Duran, Bayé, Majoral, Roura, J. Fauria, Torrent, ? , J. Raset, Carreras, Carreras, ? .

Foto cedida per Soledat Ridaura

Grup escolar. Any 1937.
D'esquerra a dreta: C. Valls, Andreu, Timoneda, Moner, Vila, Rabionet, una estiuejant.
Gubau, J. Ribas, Basela, Brugarola, Serras, R. Mimó, R. Miralpeix.
Collbatallé, Rosquellas, A. Casas, Roca, Campmajó, Cornellà, «Amèlia», Soliva, Aguilà, Verdolet, Estiuejant, Miralpeix, Raset, Bosch, A. Casas. J. de can Mas, A. Puig, A. Duran, Fontané, Barrés i Casas.

Foto cedida per Soledat Ridaura.

Grup d'alumnes de l'any 1937.
D'esquerra a dreta: Vernedas, Fàbregas, Ripoll, Andreu, Casas, Camps, C. Duran, J. Comas.
Pujol, Borràs, Fogueras, Jumbert, «Casillaire», Bayés, L. Planas, J. Xandri i el mestre Sr. Cuéllar.
Crous, Tort, C. Casas, «Casillaire», Estragués, L. Suñé, «Venturita».
Corbera, Vila, Samaranch, Ribas, M. Planas, P. Soucheiron, «Quimeta», Casas, J. Raset.
D. Bonvehí, Gubau, Aguilà, J. de can Quel.

Foto cedida per M. Planas

Grup d'alumnes. Any 1933.
D'esquerra a dreta: M. Carbonell, C. Pons, Aimeric, M. Planas, J. Ridaura, Estrada, Puig, C. Fauria.
C. Planas, T. Busquets, M. Pons, Soldevila, Planas, Bosch, Masó, Codina. Ximeno, Moragas.
Brugués, Broto, Gubau, M. Ripoll, Mundeta Juventeny, Mont, Juventeny, M. Fornés i A. Noguera.
La petita del davant no es distingeix.

Foto cedida per Montserrat Juventeny

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE LA HISTÒRIA: EL "BARCELONISME" I EL "GIRONISME"

La història és la relació ordenada dels fets ocorreguts en èpoques passades, a través de la qual es vol fer reviure la vida, les preocupacions i els sentiments de la gent d'una època concreta i determinada. ''Fer història'', en el sentit d'investigar-la i escriure-la, vol dir per tant estudiar els fets i col.locar-los dins l'àmbit i circumstàncies de cada època que s'estudia i no aplicar o atribuir a la gent de segles enrera les preocupacions, modes o problemes del nostre temps.

S'ha dit que amb la història es pot provar tot i això és una falsetat total. Amb ''les històries'' que certs propagandistes, ideòlegs o polítics de torn s'inventen o adapten al seu gust sí que es pot provar tot; però això no és *història*, són ''històries''. Per la verdadera història els fets han succeït d'una manera determinada, dintre d'unes coordenades precises, que a vegades són difícils d'endevinar o de reconstruir, però que són les concretes i definides d'una època i aquestes no es poden adaptar o extrapolar a gust del consumidor.

Aquestes i altres reflexions semblants me les faig cada vegada que escolto discursos de determinats polítics, llegeixo les declaracions o articles de premsa o analitzo propagandes institucionals d'entitats estatals, autonòmiques i provincials, que posen com a suport de la seva ideologia fets històrics.

Hom es demana davant d'això: cap a on anem? Cap a un *europeisme* que ens faci respectar a tots, amb les nostres peculiaritats i particularitats, o cap a un comarcalisme esquifit i estèril que en comptes d'enlairar-nos ens rebaixa i divideix?

En aquesta breu digressió sobre una mala aplicació de les dades que proporciona la història o sobre uns anacronismes absurds que es volen fonamentar en la història, em limitaré a dues concepcions o posicions modernes, el ''barcelonisme'' i el ''gironisme'', que un gran sector de catalans ''patim''. Ignoro si ambdós mots són correctes lèxicament o bé purs neologismes, però en tot cas tots intuïm ràpidament el que volen dir.

Una ullada a la història

Catalunya és un país que es va caractitzar, al llarg de tota la seva història, per un gran respecte a les persones i a les institucions, a les pròpies i a les dels pobles que varen compartir amb ella un passat comú.

Com és ben sabut la Corona d'Aragó o la corona catalo-aragonesa tenia quatre regnes o estats confederats: Catalunya o el Principat, que incloïa també tota la Catalunya Nord, ara de l'estat francès, Aragó, Mallorca i València. Cada un d'aquests components o estats tenia lleis i institucions pròpies i una pròpia personalitat. Tot i que molts reis visqueren habitualment a Barcelona, s'intitulaven reis d'Aragó, de Mallorca i de València i comtes de Barcelona i mai no vulgueren centralitzar els seus estats ni entorn de Barcelona ni de cap altra ciutat dels seus dominis.

Cenyint-nos a Catalunya, el principal component de la confederació, aquesta es dividí interinament, primer en comtats —segles IX-XII—, després en vegueries —segles XIV-XVIII— i més tard en corregiments —segles XVIII a inicis del XIX— sota el domini dels Borbons. El decret de Nova Planta de 1716 va fer desaparèixer tota particularitat de l'antiga corona catalano-aragonesa i va unir els vells estats de la confederació al centralitzat estat borbònic. Tot Catalunya, dividida en corregiments com la resta d'Espanya, es va considerar globalment com la *Província de Catalunya*, amb alguns òrgans supracorregimentals o de govern ''provincial'' —Audiència, Capitania General, Junta de Comercio, etc.— ubicats a Barcelona, que així veia d'alguna manera reconeguda la seva antiga capitalitat.

En aquest temps, a excepció de les petites preeminències que es varen reservar a Barcelona, eren totalment iguals dins la resta del país les ciutats i els corregiments de Girona, Vic, Manresa, LLeida, Puigcerdà, Vilafranca del Penedès o Tarragona. Com a màxim existia el vincle religiós dels bisbats, creats abans que els comtats del segle IX, que donaven un cert relleu a les ciutats de Tarragona, Barcelona, Girona, Vic, LLeida, Solsona, Tortosa o Seu d'Urgell, per sobre d'altres com Manresa, Puigcerdà, Balaguer, Cervera o Berga.

En tots els anteriors períodes, breument enunciats, la gent de la Plana de Vic, per exemple, tenia la mateixa relació amb Barcelona que la de Girona, Figueres, Puigcerdà o Tortosa. No existia altre ''barcelonisme'' que el derivat de la seva capitalitat ''provincial'' o de la *Província de Catalunya* i el record i prestigi històric del seu passat com a seu dels antics monarques i després virreis o lloctinents.

Fou entrat el segle passat, després de les Corts de Cadis i del primer triomf de les idees liberals, en el bienni de 1820-22, quan es va completar o canviar la divisió territorial del país. En primer lloc es varen crear les províncies actuals el 1833 i gairebé simultàniament —1834— els partits judicials, adaptats a les províncies. Ja l'any 1822, durant el bienni liberal, s'havia fet un primer intent de dividir l'estat espanyol en 52 províncies i d'elles en corresponien quatre a Catalunya, les mateixes que ara, amb la particularitat que la província de Barcelona rebia el nom restringit o en exclusiva de Catalunya, amb la capital de Barcelona.

També al llarg dels anys 1833-34 es va fer la delimitació geogràfica de les noves províncies amb criteris totalment absurds, com el que la província de Barcelona no podia tocar la frontera amb França i per això es va assignar

a la província de Girona un ampli territori del Ripollès, que mai no havia tingut cap relació amb Girona, i una gran part de la Cerdanya, comarca aquesta sarcàsticament dividida entre els estats espanyol i francès i entre les províncies de Girona i Lleida.

Bona part d'aquesta divisió provincial és gratuïta i fora de lloc, així es varen dividir termes tradicionalment vinculats com Taradell i Viladrau, ara de províncies diferents, o com Querós, que sembra havia estat unit a Vilanova de Sau, i que al cap de poc es va unir amb Sant Hilari i així a la província de Girona. Els exemples els podríem multiplicar arreu del país.

El cas de St. Hilari també és pintoresc: sempre va pertànyer i pertany encara a la diòcesi de Vic i igualment va formar part dels antics comtat, vegueria i corregiment de Vic i només a partir dels anys 1833-34 va tenir els primers contactes amb Girona i amb Sta. Coloma de Farners, amb la creació de les províncies i dels partits judicials.

Reflexions finals

Tot això i altres consideracions que ara no fan el cas, ens diuen clarament que tenim un país absurdament dividit, resultat d'imposicions centralistes i d'interessos polítics.

Davant d'això hom es demana: ¿Quina consistència tenen el ''Barcelonisme'' o el ''Gironisme'' actuals, per centrarnos només en les dues ''faccions'' o divisions que més ens afecten?

Si per ''barcelonisme'' s'entén centralisme o que tot estigui centrat a Barcelona, aleshores, evidentment, ho considerem funest i perjudicial; tot el país té dret a gaudir de mitjans i d'ajudes pel seu propi desenvolupament. Si entenem, però, que Barcelona és la ciutat per tradició més preparada i cèntrica del país, amb més recursos i on és més fàcil d'accedir, on tots els catalans ens sentíssim a casa i poguéssim gaudir dels seus avantatges, llavors el mot ''barcelonisme'' no el trobaríem tan negatiu.

I el ''gironisme'' què és? ¿Unes ganes d'afermar la pròpia personalitat i de fer-se respectar, d'oferir a tot el país les seves experiències i mitjans, de construir un país solidari i obert, o bé simplement un ''anti-barcelonisme'', un cofoisme de les pròpies coses...? Què és i quins valors té el ''gironisme''? Com a persona no nada a Barcelona, però que per raons de professió li toca viure-hi, moltes vegades he volgut comparar el ''barcelonisme'' amb el ''vigatanisme'' ''l'empordanisme'', el ''gironisme'' i tots els ''ismes'' que vulgueu, i mai no he vist les coses massa clares... Sense voler-ho, i tot i patir sovint a causa del ''barcelonisme'', tanmateix crec que ha d'existir, ben entès i ben portat.

En canvi, tot i la gran estima que sempre he tingut per les terres i les coses de Girona, difícilment compartiria mai les idees i menys les actuacions d'alguns ''gironistes''.

Exaltar el ''gironisme'' i aplicar-lo sense cap matisació a tot el Ripollès i Guilleries, a la Cerdanya i sectors d'Osona ho veig totalment incomprensible. Això és un perfecte anacronisme històric i una pèssima ''utilització'' de la història. Molt sovint —i citar-los aquí no fa el cas—, hem vist llibres d'art i d'història del temps medieval, on es parla d'escultures i pintures d'època romànica i gòtica de Ripoll, de Sant Joan de les Abadesses o de la Cerdanya i que es presenten com art ''gironí'' (??).

Ni Sant Hilari, ni Viladrau, ni Susqueda, ni Osor, ni la major part del Ripollès, ni la Cerdanya, ni altres llocs de l'actual província de Girona, tingueren res a veure amb ells fins els anys 1833-34. Per què doncs insistir tant en el ''barcelonisme''.

A què juguen certes persones i certs polítics? A un ''gironisme'' versus ''barcelonisme''? En el fons sembla surar de tot això un ''provincianisme'' de sostre molt baix. És així com ens preparem a ésser europeus?

Potser no eś així, potser estem equivocats. Tant de bo!

Amb aquest desig tanco aquestes senzilles reflexions fetes a la llum de la ''història'', sense voler-nos servir d'ella, ni crear noves ''històries''.

Antoni Pladevall i Font

□ □ □

LA VANGUARDIA

Fundada en 1881 por don Carlos y don Bartolomé Godó
Redacción y Administración: Pelayo, 28. 08001 BARCELONA
Teléfono 301-54-54. Telefax 318-55-87. Télex: 54.530 y 54.781

Miércoles, 19 de julio de 1989
Número 38.649. Precio de este ejemplar: 65 ptas.

Pujol opta por la "solución sur" para el tramo Vic-Girona del Eje Transversal

El presidente de la Generalitat, Jordi Pujol, anunció ayer que el Consell Executiu, celebrado el pasado lunes, había decidido construir el tramo Vic-Girona del futuro Eje Transversal de Cataluña por la llamada "solución sur". Es decir, la que pasará cerca de las localidades de Viladrau, Sant Hilari Sacalm y Santa Coloma de Farners. Se renuncia, por tanto, aunque provisionalmente, a la "solución norte", que discurría por las proximidades de los pantanos de Sau, Susqueda y El Pasteral y que era la preferida por los técnicos del departamento de Política Territorial. La decisión al respecto estaba aparcada desde hacía más de un año, ante la dificultad de conjuntar los criterios económicos con los medioambientales de ambas zonas.

Jordi Pujol

La decisión es provisional, pero todo apunta a que será la definitiva

El Govern se compromete a iniciar las obras en 1990

Travessarà Santa Coloma de Farners, Sant Hilari, Espinelves, Sant Julià i la plana de Vic

L'Eix Transversal passarà pel sud dels pantans de Sau i Susqueda

Les obres viàries no començaran abans del 1990

El president Pujol va anunciar l'obra pública més important de la Generalitat

L'Eix Transversal de Catalunya, la futura carretera que unirà les ciutats de Lleida i Girona, transcorrerà en el seu últim tram per la denominada via sud i passarà per Sant Julià de Vilatorta, Espinelves, Sant Hilari Sacalm i Santa Coloma de Farners, segons va anunciar ahir el president de la Generalitat, Jordi Pujol. L'opció desestimada ha estat la denominada via nord, que proposava una ruta pels pantans de Sau, de Susqueda i del Pasteral seguint el curs del riu Ter. Les dues opcions fan referència al trajecte entre Vic i Girona, que té una llargada d'uns 60 quilòmetres.

Pujol va anunciar ahir que les obres de l'Eix Transversal no s'iniciaran abans del 1990, ja que la decisió de realitzar-lo per la via sud obligarà a modificar la part final de l'estudi sobre aquesta ruta entre Lleida i Girona. El president va recordar que el compromís de la Generalitat és que les obres de l'Eix comencin a finals del 1990, tot i que inicialment pensaven avançar-les a finals d'aquest any. La nova carretera podria estar totalment en funcionament l'any 2000.

La via sud tenia com a factor positiu que transcorria a prop de zones poblades, amb la qual cosa la via podria ser previsiblement més utilitzada. Un altre avantatge d'aquesta via és que cada tram construït podria entrar en funcionament de forma immediata, cosa que permetria obtenir un benefici social ràpid de l'obra.

L'Eix Transversal, que serà l'obra pública més important iniciada aquest segle a Catalunya, tindrà una longitud aproximada de 200 quilòmetres. El cost total de l'obra serà de 40.000 milions de pessetes, 14.000 dels quals correspondran al tram de la via sud entre Vic i Girona. El primer projecte data del 1935, durant la Generalitat republicana.

PÀGINA 8

UNA OPCIÓ PRAGMÀTICA I REALISTA

Una setmana enrera m'hagués estat més difícil donar una opinió sobre el traçat definitiu de l'Eix Transversal, però avui em resulta sincerament més planer perquè he pogut veure i comprovar com veus i opinions assenyades, com poden ser els editorials de premsa, han afirmat que l'opció sud és la més pràctica i realista.

Altres veus han comentat l'encert d'haver tingut en compte el projecte de la variant de la N-II, o que l'actual solució proporciona un benefici social superior, ja que l'altra es reduïa a ser un enllaç entre dos punts. De les moltes estimacions fetes em quedaria amb les que parlen de pragmatisme i realitat.

El president Pujol ja va parlar que la potenciació d'importants nuclis de població afavoriria l'equilibri territorial, del fet que la solució sud permet actuar per trams i que l'aspecte de menys impacte ecològic havien estat els trets fonamentals de la important decisió presa.

Jo n'hi afegiria unes altres que també tenen la seva transcendència. Parlaria de la rendibilitat social que la nova via ha de promoure, de la vertebració de la comarca de la Selva en si mateixa i de la millora de la xarxa viària amb Osona, dels aspectes climàtics, dels menors costos de manteniment pel fet de no haver-hi tants túnels, de la xarxa viària que la zona ja té, de l'enllaç amb la N-II, del millor contacte de l'interior amb la Costa Brava i fins i tot de la proximitat de l'Eix amb zones que ara es consideren marginades.

No puc pas negar que com a hilariencs sentim una enorme satisfacció, una d'aquelles alegries que mai no s'obliden, perquè han estat molts els moments de tensió i lluita. S'ha parlat molt a nivell de premsa de pressions polítiques de l'alcalde de Sant Hilari, però em pregunto quin pes específic pot tenir un poble de 4.800 h. enfront d'altres zones de molta més població.

Siguem seriosos, el que hem fet ha estat defensar uns arguments i lluitar per aconseguir millorar les condicions de vida de la gent de les Guilleries i de la Selva interior i per col.laborar a perfeccionar l'equilibri territorial del nostre país.

Suposo que aquesta ha estat la postura que tots els pobles implicats han adoptat, però nosaltres hem tingut al nostre favor raons de tot tipus, no polítiques, que al final han fet decantar el Consell Executiu de la Generalitat pel traçat que s'ha anomenat sud.

Com a representant del municipi de Sant Hilari, haig de dir que no hi ha hagut reunió o trobada de polítics i tècnics en què no hagi explicat i intentat fer veure que l'opció sud era la més raonable.

Nosaltres hem tingut el suport d'unes raons de meridiana evidència que han permès adoptar una solució que en general es considera que és la que més toca de peus a terra.

Hi ha una cosa que mai els hilariencs hem perdut, i és la confiança que els responsables del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat prendrien una decisió que seria socialment justa. També ens va animar el missatge del president Pujol de fi d'any, quan parlava de la necessitat de potenciar la cohesió del país i la seva convivència, de l'equilibri territorial, de la competitivitat i la modernització.

Seria molt fàcil ara cantar lloances i benediccions del consell executiu per la decisió presa, però creiem que ells mateixos, els seus membres, han d'estar satisfets d'haver optat per la solució que creuen que millor pot beneficiar Catalunya i la seva gent. Tots els catalans en general ens hem de congratular de la decisió adoptada, i els d'aquestes terres en particular.

La gent de les Guilleries està contenta perquè ha vist que els aspectes més positius que presentava l'alternativa sud han estat reconeguts, però també implicats amb la millora de la C-152 perquè són d'urgència vital i que no dubtem s'hi donarà ràpida solució; dissortadament, sabem molt bé què és això de les dificultats de les comunicacions per carretera amb altres nuclis.

Amb realisme hem de veure i palesar que un eix en si, entès com la línia més curta entre dos punts, no té sentit, perquè un eix ha de vertebrar, articular i encadenar, o sigui, ha d'estar creat en funció del seu entorn, i aquí és on sempre ens hem apuntalat. Sobre un mapa es pot veure perfectament quina ha de ser la funció que la nova via ha de jugar en les zones d'Osona i la Selva per on passarà. També es podrà advertir l'encert de la decisió presa respecte a altres zones, com pot ser la Garrotxa, en millorar-se la comarcal-152.

Ara la gent de Sant Hilari i els altres pobles afectats esperarem pacientment que es facin els tràmits necessaris per veure enllestit ben aviat algun dels trams de l'obra. Es pot dir que aquí se'ns presenta el repte de saber aprofitar les oportunitats que la nova via pot oferir, perquè ara es possibilitarà una igualtat d'oportunitats que fins el moment no es tenia.

Altrament, procurarem vetllar per aconseguir un desenvolupament harmònic de les Guilleries, la qual cosa passa per defensar i preservar al màxim la riquesa paisagística i natural de la zona.

L'Eix Transversal ens ha d'ajudar a progressar en alguns aspectes, però sense que això suposi hipotecar el potencial ecològic de les nostres Guilleries. Si així no fos hauríem aconseguit ben poca cosa.

Només demanem que l'Eix sigui aviat una realitat i que acompleixi els objectius i les esperances que per Catalunya es considera que ha de reportar.

Francesc Xavier Rossell i Terris

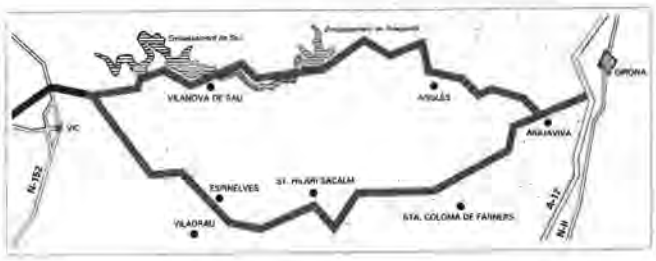

LLAR INFANTIL "LES CENT FONTS"

UNA FESTA A L'ESCOLA:

Abans de començar el curs tanquem la guarderia i tots els professors dediquem aquests dies a formular i elaborar continguts, objectius, activitats, projecte Educatiu...

Uns dels objectius proposats en el Projecte Educatiu d'aquest curs ha estat *l'afavorir i mantenir un clima de respecte i alegria* entre professors i alumnes, com a mitjà indispensable en el desenvolupament del nen, ja que creiem que és un factor essencial en l'educació.

Tota la tasca de planificació i programació del curs la fem en comú, doncs estem convençudes que el treball en equip és el que dóna més força a la nostra ''Missió Educativa''.

D'aquesta comissió Pedagògica en formen part dos membres de la Junta Directiva. Així, tots junts, programem les activitats i festes que durant el curs escolar s'han de portar a terme.

Una de les festes que celebrem cada any a la nostra escola és LA FESTA DE SANTA JOAQUIMA i aquest any us la volem explicar.

Prèviament ens reunim els professors per preparar-la. Acordem celebrar-la el dia 22 de maig a la tarda. Els infants s'han de fer un barret, pintar banderetes, inflar globus. Començarem amb el tradicional partit de futbol, després jocs de cucanya i per últim la berenada.

Avui és un dia especial. Fem una festa gran a l'escola i volem que sigui diferent dels altres dies. Al matí quan van arribant comencen a fer el barret. —És graciós el diàleg que tenen entre ells— jo vermell, jo blau, jo el pintaré groc, jo em posaré plomes, jo...

Un cop fet i pintat el barret, comencen a inflar globus. Els més grans enllesteixen les banderetes. Un altre grup lliguen els globus en un cordill. Tot està a punt i a primera hora de la tarda —abans que entrin els nens— les professores ambientem el pati dels petits, que queda molt bonic.

Arribada l'hora ja comencem a disfressar la mainada, la cara pintada, les galtetes vermelletes i el barret ben col.locat... tot fa festa! Un cop tots ben vestits ens reunim al pati i fem una ballada. Quan estem una mica cansats, seiem a terra i comença el partit. Són els nens de 1r. i 2n. de Pre-escolar. Els dos equips, BARÇA - SANT HILARI. Hi ha dues copes preparades, per si queden empatats, i efectivament, el resultat és sis a sis, així que donem una copa a cada equip i tots contents.

Festa de fi de curs a la Llar infantil amb molta gresca.

Quan s'acaba el partit fem els jocs de cucanya: carreres de sacs, trencar l'olla, punxar globus en els quals hi ha farina, aigua...

Amb tot això són les cinc de la tarda i tenim gana i més amb l'olor de coca i xocolata que surt de la cuina. Entrem a la classe i quan estem ben asseguts i amb un got i cullareta a la mà, les professores repartim un bon troç de coca i la xocolata. Uns volen el got ple, d'altres no tant, els grans repeteixen, els petits ja estan tips. Fent la berenada passem una estona i després a rentar cares i mans perquè ara si que semblem tots un pallasso.

Però tal li fa. El més important és que ens s'ho hem passat molt i molt bé.

L'EQUIP EDUCATIU

AVANTATGES DE LA REFORMA SANITÀRIA A SANT HILARI

A la primavera vénen els ocells cantires

La salut no és simplement absència de malaltia. El Xè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana va definir-la com aquella forma de vida que és autònoma, solidària i joiosa. Cal crear les condicions per a que tots els ciutadans puguin assolir la plena maduresa personal i això vol dir: educació sanitària, prevenció, lluita contra les causes socials de la malaltia, etc. Cal donar prioritat a la prevenció sobre la curació, a la informació individual i col.lectiva sobre la medicació; necessitem una assistència integral, personalitzada a l'individu i a la comunitat.

El metge rural d'avui resta mancat d'infraestructures assistencials i sanitàries adequades, està aïllat des del punt de vista professional i humà i queda condemnat a una pràctica que sovint no permet arribar a diagnòstics i s'aboca per tant a la frustració. La situació social actual fa insuportable restar disponible durant les 24 hores del dia perquè és una autèntica esclavitud. La relació del metge rural amb els seus pacients massa sovint afavoreix situacions de dominació i actituds de paternalisme, que tendeixen a excloure la responsabilitat que pertoquen als seus propis problemes.

Més atenció a les campanyes de vacunació.

A Sant Hilari els metges dediquem bona part del temps assistencial a omplir papers i a fer tasques d'infermeria. D'aquesta manera la consulta es fa molt llarga i acudir al metge suposa passar-hi mig dia. Per altre cantó, com que majoritàriament s'atenen moltes persones amb malalties cròniques —que es podrien preveure en gran mesura— el ciutadà en edat productiva, per no esperar-se tanta estona, rarament assisteix al consultori i no va al metge; aquesta situació provoca que no es pugui aconsellar el malalt i que no es prenguin unes mesures preventives que evitarien posteriors afeccions.

Planificació familiar.

El metge de capçalera és responsable de la salut de l'individu i de la comunitat, però no és l'únic. Cal comptar amb la participació activa, compromesa i solidària de la població. L'assistència primària ha d'integrar funcions assistencials, epidemiològiques, preventives i d'educació sanitària. Per això és molt clar que el metge de capçalera per si sol no pot ésser l'únic sobre qui ha de recaure aquesta responsabilitat; ha de treballar amb altres professionals de forma articulada i coordinada tot constituint l'equip de salut.

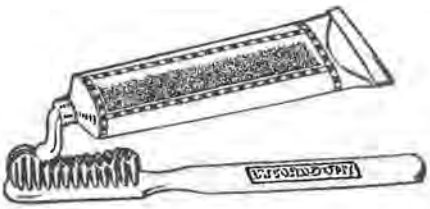

Atenció buco-dentària.

Prevenció en el consum d'aliments.

El decret de la Reforma de l'Atenció Primària de Salut a Catalunya afirma que el model actual d'assistència sanitària evidencia una notòria fragmentació entre activitats preventives i curatives i fa un oblit de la promoció de la salut i la rehabilitació. Conseqüentment l'article primer contempla que l'atenció primària ha d'integrar l'atenció preventiva, la curativa, la rehabilitadora i la de promoció de la salut de la comunitat.

Control de les aigües.

A Sant Hilari la reforma de l'atenció primària comportarà l'augment del número de metges i del personal d'infermeria. Això, en un termini relativament curt, ens ha de proporcionar una sèria d'avantatges que de manera exhaustiva us exposem. Els nens fins a 14 anys seran atesos pel pediatre, s'incrementarà la salut buco-dental en facilitar-se l'accessibilitat al dentista, es portarà un estricte control de les vacunacions. També per a fer-se una anàlisi a la Seguretat Social no caldrà baixar a Girona i es crearan unitats de control per els pacients hipertensos i diabètics. S'agilitzaran les consultes, s'incrementaran les visites concertades, es facilitaran les tasques burocràtiques —hi haurà un administratiu—, es donarà una planificació familiar i la preparació al part, i cada pacient tindrà el seu historial clínic, imprescindible per a la millora assistencial.

Serveis de pediatria.

Durant les 24 hores del dia el beneficiari sabrà on acudir o telefonar per a resoldre un problema mèdic urgent. Al mateix temps, es tindrà present la rehabilitació física, es treballarà més coordinadament amb el centre de salut mental de Sta. Coloma i amb els serveis d'atenció social. Hi haurà una millor col.laboració amb les escoles per a fomentar hàbits i actituds que portin a un estil de vida saludable i es tindrà cura d'aconseguir una major higiene dels aliments i salubritat de les aigües.

Finalment, el treball en equip obligarà metges i infermers a estar al dia en coneixements científics i pràctics, que en definitiva facilitaran les tasques preventives i la promoció de la salut de tota la població.

Un cop hem fet tot aquest llistat del que suposem que seran els aspectes favorables per un desenvolupament harmònic i racional de la sanitat al nostre poble, ens hem adonat que potser ho pintàvem tot massa bonic, massa perfecte. Hem de dir, però, que és possible que en un pricipi costi posar en marxa tot l'engranatge i d'aquí inevitablement poden sortir algunes dificultats.

Els inconvenients podrien derivar del tema de les guàrdies, qüestió no ressolta del tot en aquests moments, de l'inici de la mateixa Reforma Sanitària a nivell de Catalunya, o simplement pel fet de posar en funcionament un centre molt més important.

Els començaments sempre són una mica complicats i difícils i les crítiques poden caure per qualsevol insignificància de qualsevol cantó, però estem convençuts que amb l'esforç, la col.laboració i la comprensió de tots plegats arribarem a tenir un Sant Hilari millor, sanitàriament parlant.

Dra. Maria Rosa Gorgot i Lázaro
i
Dr. Joan Castells i Roca

CODI EUROPEU CONTRA EL CÀNCER

ALGUNS TIPUS DE CÀNCER ES PODEN EVITAR

1. **No fumeu.**

   Deixeu de fumar al més aviat possible. No fumeu davant dels altres.

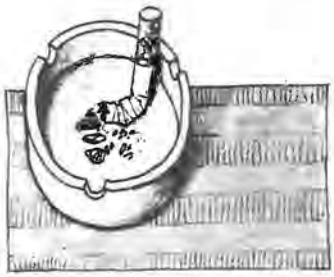

2. **Sigueu moderat en el consum de begudes alcohòliques.**

3. **Eviteu l'exposició excessiva al sol.**

4. **Respecteu les instruccions professionals de seguretat durant la producció,** manipulació o utilització de qualsevol substància cancerígena.

MÉS TIPUS DE CÀNCER PODRIEN GUARIR-SE SI ES DETECTESSIN ABANS

7. **Consulteu el metge en el cas d'una evolució anormal** (canvi de l'aspecte d'una piga, un bony o una cicatriu anormal).

8. **Consulteu el vostre metge en el cas de trastorns persistents** com, per exemple, tos, ronquera, canvi en els vostres hàbits intestinals o pèrdua de pes injustificada.

La vostra salut millorarà si seguiu les dues normes següents que, a més, redueixen el risc de patir certs tipus de càncer:

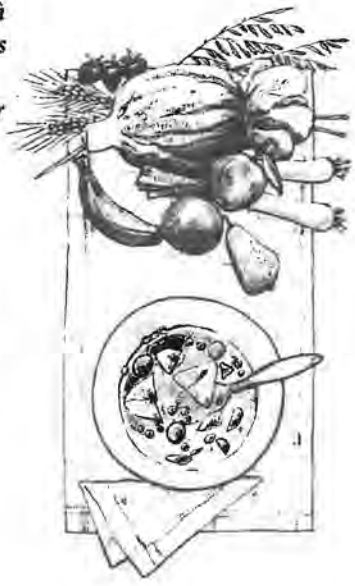

5. **Mengeu amb freqüència fruita i verdura fresca, i cereals amb un contingut alt en fibra.**

6. **Eviteu l'excés de pes** i limiteu el consum de greixos.

Per a les dones:

9. **Feu-vos regularment un frotis vaginal.**

10. **Vigileu els vostres pits regularment** i, si és possible, feu-vos una mamografia a intervals regulars a partir dels 50 anys.

L'ARBRE, SÍMBOL DE VIDA i MOTIU DE FESTA

Des de sempre l'arbre ha estat un dels centres de la creació, un dels béns més preuats per l'home.

Quan l'home primitiu descobreix que, si després d'estar una estona exposat al sol es posa sota un arbre frondós, experimenta que el sol ja no crema, ans el contrari, rep ombra i frescor. I l'home primitiu se'n meravella.

Quan l'home cansat, defallit s'apropa a un arbre, pren uns fruits, i se'ls menja, al cap de poca estona comprova que aquell fruit és un aliment que li dóna noves forces, noves ganes de caminar, de treballar, de viure. I aquest home en resta agraït.

Quan l'home primitiu ha descobert el foc —un dels grans misteris per a l'home—, i comprova que les branques, la fusta de l'arbre cremen, són foc, creix més el valor i l'estima de l'home primitiu envers l'arbre.

Totes les cultures tenen l'arbre com un dels seus símbols esencials. Les grans religions concedeixen un paper important a l'arbre: l'arbre de la vida, l'arbre de la ciència del bé i del mal, etc. Jesucrist redimeix el món des de l'arbre de la creu; entre els celtes l'alzina era l'arbre sagrat; el til.ler pels germànics; la figuera per l'Índia. Buda descobreix el per què del sofriment i el dolor de sota un arbre, etc.

Avui es diu que la malignitat dels raigs del sol, que ens poden arribar a la terra degut als forats fets per l'home a la capa d'ozó, queden neutralitzats si hom es refugia sota el fullam beneficiós d'un arbre.

Avui s'afirma també que aquell que camina, o bé passeja sota els arbres, rep una influència beneficiosa; és més optimista.

La gent que puja a Sant Hilari Sacalm sempre fa l'elogi de l'immens mantell verd que cobreix les muntanyes que ens envolten. Però, aquest mantell verd és diferent del verd del Pirineu: allà és de gespa, d'herba; ací la verdor és de les fulles dels arbres, que tot ho envolten i cobreixen.

¡Quanta gent cada vegada més, per recuperar la salut física o el silenci interior, tan amenaçats pel ritme de la vida que portem, s'escapa unes hores, uns dies, per entrar en contacte amb la natura, amb l'arbre beneficiós, i passeja per camins, en mig del bosc, o només resta assegut sota un gran arbre que l'acull amb la seva ombra benefactora!

L'arbre, tot un símbol a les Guilleries.

Els arbres ens ensenyen:

- a ser despresos i generosos;
- a fer els moments més agradables;
- a donar frescor i oreig;
- a ser hospitalaris i acollidors;
- a donar amb generositat el que és seu: els fruits i la fusta;
- a ser pulmó que dóna vida a una multitud d'éssers vivents.

Un proverbi oriental diu: ''Els arbres, els boscs, les plantes remeieres i els homes de bé, no neixen per a sí mateixos, sinó per servir als altres.

Josep M. Alimbau i Argila

L'ESPORT AVUI

El C. E. Sant Hilari va tornar a la competició oficial després de tres anys de no tenir. El retorn va ser un èxit i s'aconseguí l'ascens de categoria. L'entrenador ha estat en Xavier Colom.

Equip federat de cadet femení.

Equip federat de cadet masculí de la temporada passada.

El Club Bàsquet Sant Hilari ha tingut una bona campanya. Teni quatre equips federats en competició, tres de masculins i un de femení i els resultats i objectius s'han aconseguit plenament. L'equip sènior, els grans, varen quedar a dos punts del campió del grup, els juvenils aconseguiren un cinquè lloc i varen disputar la fase d'ascens.

Els cadets masculins després de mantenir una forta pugna pels primers llocs acabaren en quart lloc i les cadet femení es classificaren en setè lloc.

Enguany es compta amb els serveis del tècnic Ramon Vivé, que serà el supervisor i responsable de totes les categories.

Es continua amb la línia de vetllar per la pràctica del bàsquet com esport entre el jovent de Sant Hilari.

ELS PETITS CANTAIRES

Hola amics!

Som una colla d'amics, nens i nenes de sis fins a catorze anys, que ens agrada cantar, fer gresca i passar-nos-ho d'allò més bé d'una manera divertida, agradable i, sobretot, sana. És per això que hem decidit formar part d'aquest grup coral que tenim al nostre poble: ELS PETITS CANTAIRES.

Voldríem explicar-vos unes quantes coses: enguany ja som més d'un centenar de companys que gaudim de les activitats programades pels nostres directors, que són també els notres amics; ens trobem cada dissabte per assajar, actuem a diversos llocs i fem excursions; les nostres activitats funcionen durant tot el curs escolar, és a dir, d'octubre fins a juny.

Els Petits Cantaires en el Concert de Nadal.

Enguany hem fet les activitats que us expliquem tot seguit:

- Concert nadalenc a Sant Hilari i a Arbúcies.
- Caramelles de Pasqua a Sant Hilari i a Joanet.
- Xè Juguem Cantant a Sant Hilari.
- Actuació a l'Escola Pública amb motiu del seu cinquantanari.
- Participació a la XXIIa Trobada de Corals Infantils a Súria.
- Concert a Sant Hilari juntament amb les corals Arrels Noves de Sant Antoni de Calonge i Sant Jordi de Pineda de Mar.
- Participació al 43è Homenatge a la Vellesa.
- Excursió a Catalunya en Miniatura i al parc d'atraccions de Seva.

El plat fort d'aquest any ha estat, sense dubte, la participació al Xè Juguem Cantant, que l'hem organitzat nosaltres a Sant Hilari. Vam interpretar una ''Cantata'' que es titolava ''Rebel.lió a la cuina'' i era una composició del nostre Director, en Toni. Aquesta obra va ser interpretada en totes les trobades d'arreu de Catalunya i nosaltres vam tenir l'honor d'estrenar-la a la nostra vila juntament amb nou corals més, de diversos indrets de les nostres contrades.

Els Petits Cantaires en el «Xè Juguem cantant», amb la «Rebel.lió a la cuina».

Abans d'acabar voldríem aprofitar aquest espai que ens brinda el programa de la Festa Major, per fer una crida a tots aquells companys que encara no són de la Coral i dirlos que no s'ho pensin dues vegades i que vinguin a gaudir amb nosaltres. Voldríem que veiessin que hi ha coses més boniques i divertides que jugar amb les maquinetes de marcianets o que fer el ''gambarret'' pels carrers. Ja ho diu el refrany: ''Qui canta els seus mals espanta''. Nosaltres ja els tenim ben espantats i ens ho passem d'allò més bé, i ens agradaria compartir aquesta joia amb quants més companys millor.

Bona Festa Major a tothom.

Els Petits Cantaires

□ □ □

Agraïm profundament
la col.laboració
de totes aquelles firmes
industrials i comercials
que ajuden a
fer possible
l'edició d'aquest
programa.

NOTA: Aquesta llista de COL.LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagin errors però són totalment involuntaris i demanaríem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers Programes de Festes. S'entén per col.laborador aquell que paga una quota.

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
Mapfre - G. Assegurador
Miquel Suy
Francesc Vilabella Güell
Agència Guilleries
GESMAN

BARBERIA
Josep M.ª Rovira
Perruqueria Josmay

BARS
Snack-Bar «Aquari»
Bar Agustín
Bar Tomás
Bar Boada
Cafè Centre
Bar Club
Bar Fèlix
Ludoteca «El Glaç»
Bar Torrent
Bar L'Espelma
Bar Montseny
Bar del Serrat
Bar Pacheco
Bar «El Toc», Franckfurt
Bar El Grèvol
Bar El Lloro
Bar Cristo
Bar Sant Hilari

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix

CAIXES DE CARTÓ
Embalatges Salvador

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Jaume Busquets Güell
Marià Casas Clopés
Enriqueta Collbatallé Gros
Cansaladeria Boada
Cansaladeria Gil
Jaume Masó Rosquellas
Cansaladeria Porta
Jordi Puig Boada
Joaquim Valls Bonet

CENTRES D'ENSENYANÇA
Llar infantil «Les Cent Fonts»
Col.legi Sant Josep
Col.legi Públic de St. Hilari
Colònies Escolars
Escola Natura Guilleries
Escola de Belles Arts
Escola de Formació Professional
C. Rdes. M. Immaculada Concepció

COMESTIBLES
Josep Andreu Clopés
Dalmau Boada
Sabina Bruguera Busquets
Josep Cullell Taberner
M. Bayés Serradesanferm
Manuela Martínez
Autoservei «Tandy»
Maria Ripoll
Pere Güell
Josefa Durán
Botigues «El Sigle»
Josefa García Carrillo
Pernils La Fuente
Àngels Homs Valls
Ramon Mimó Planas
Ramon Molas Mollfulleda
Florenci Moragas Fontanet
Joan Rotllant Rovira
Joaquim Valls Bonet
Conxita Roura
Martí Miralpeix
Joan Janot. Dietètica

COMPRA-VENDA DE COTXES
Guilleries
Montseny
Trima
Antoni Fauria
Opel

CONFITERIES
Amadeu
Fornés
Narcís Malet Torrent
Torrent
Pastisseria Fuguet

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS
Pere Bosch Cornellà
Germans Prat
Miquel Molist Montalt
Josep Pujol Canaleta
Xavier Rossell Terris
Construccions St. Hilari, S. A.
Jaume Collbatallé Rotllant
Construccions «La Selva»
Francesc Rojas Escobar
J. Busquets
Construccions Miralpeix, S. A.
Antoni Juvanteny
Antoni Brugué
Salvador Busquets
J. Verdaguer
Construccions Guilleries
Construccions Xavier Casas
Construccions J. Roura Gubau
Obres Molist Tarrats

CONSULTORIS DE BELLESA
Elvira Carrasco
Raquel Fuguet
Matilde Soler Tarrats
Carme Dalmau

ELECTRODOMÈSTICS
Joan Fauria Bosch
R. Fauria Miralpeix (Watt's)
Ramon Planiol
Antoni Roseell
J. Vilamala

ENTITATS BANCÁRIES
Banesto
Banco Hispano Americano
Banco Popular Español
Caixa de Girona
Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis

ESPECTACLES
Club Villaret
Cinema Catalunya

ESTANCS
Carme Duran Moner
Ramon Mimó Planas

FÀBRIQUES D'EMBOTITS
Embotits Hilariencs
Embotits Guilleries

FARMÀCIES
Ramon Broto Twose
Xavier Muntalt Brugués
Anàlisis R. Broto

FERRETERIA
Àngel Camó Juanola

FINQUES
Juvé, S. A.
A. C. S. A.
Residencial Cal Sastre
Immobiliària «Sant Hilari»
Disseny de Llars, S. A.
Noves Llars, S. A.
Promotora Hilarienca, S. A.
Finques Sant Jordi, S. A.

FOTÒGRAF
Amadeu
Bosch
Rossell

FUSTERIES I MOBLES
Mobles Andreu, S. A.
Mobles Font
Fusteria i Mobles «JOVIS»
J. Jumbert Solé
Mobles Rosquellas, S. A.
Vidal Llopis
Antoni Pujol
Joan Muntalt
Nou Disseny

FUSTES
Fustacalm
Fustes St. Hilari, S. A.
Sara Corren

FERROS FORJATS
Art Català
Josep Fauria Miralpeix
Ganiveteria La Forja - Vila
Taller Nou
Romà Solà
Serralleria Solà

GARATGES
Fàbrega
Hospitalet

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS
Hotel Suizo
Hotel Ripoll
Hostal Brugués
Hostal del Grèvol
Hostal Mimó
Hostal París
Hostal Canals
Hostal Fugarolas
Hostal Isidre
Hostal Torras
Hostal M.ª Verdolet
Hostal Sant Miquel
Fonda Rita
Restaurant «La Pedra LLarga»
Residència Roma
Residència Tarrés
Hostal del Sobirà
Restaurant «Ca La Marta»
Restaurant «La Bàscula»
Els Cortals
Cal Sastre

GRÀFIQUES
Impremta Johil
Ind. Gràfiques Duran, S. A.
Gràfiques Montseny

JARDINERS
Carles Godayol
Jardineria Masferrer
Joan Boix

LAMPISTES I MANYANS
Instal.lacions Carreras
Jaume Pallarols Bruguera
Rafael Tarrés (Calefacció)
Pla i Soler (Calefacció)
Josep Fauria Miralpeix
Josep Vilamala
Joan Moner
Josep Juvanteny
Porcel
J. Campeny

LLENYA
Lluís Juanhuix
Jordi Sala
Hilari Busquets

LLIBRERIES
Llibreria Deza
Esports Joan

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ
Font del Pic
Font Vella
Font Picant
Aigües Potables de Saleta

MATERIALS CONSTRUCCIÓ
Jordi Masó Ripoll
Guilleries

MECÀNICS
Cayo, S. L.
Joan Cerver Coll
Antoni Fauria - Renault
Josep Malet Torrent - Motos
Taller Moca
R. Fauria (Elec. Autom.)
Taller Guilleries - Citroën
Taller Montseny - Peugeot
Tallers «El Turó» - Fiat

MERCERIES I CONFECCIÓ
La Balma
Can Candi
Goriot
Confeccions Masnou
Can Joan Ridaura
Temari
Confeccions Artola
Teresa Tort
Dolors Rotllant
Merceria «Nova»
Butique Glòria Torrent

METGES
Joan Castells
M.ª Rosa Gorgot
J. Torres (Practicant)
Clínica Dental E. Arrú
Clínica Dental Dr. J. Miquel, O. Fernández

OBJECTES DE REGAL
Esports Joan
Casa Bosch
Objectes de Regal Brugarola
Joan Fauria Bosch
Antoni Rossell Suñer
La Vaixella
Watt's

PANADERIES
«Can Castellà»
«La Garba» - Conxita Roura
Unió Panadera, S. L.
Estrada

PERRUQUERIES
Àngela Casas Clopés
Mensus
Carme Raset Bruguera
Carme Ramon
Cecília Rosquellas
Isabel Sorroche
Margarida Masó
Montserrat Mas
Conxita Rosquellas
Maria Estragués
Styl
M.ª Àngels

PEIXATERIES
Joaquim Permanyer Tarrats
Peixos «Pere»

PINTORS
Arteaga
Jaume i Josep Fàbregas
Miquel Cullell
J. Jiménez
Aradas

POLLERIES
Rotllant
Güell «Clotas»

SABATERIES
Calçats Pilar
Calçats Comas

SERRADORES
Salvador Fontané Plenacosta
Derivats Forestals Sala, S. A.

TORNERIES
Intermoble, S. A.
Lindenart
Artesania «Sant Josep»
Artifusta, S. L.
Ramon Donadeu
Bell-Art, S. A.
Indústries Carri
Artesania Danés
Manufactures Sacalm
J. Vila Portet, S. L.
Fiam
T. Guilleries
Torneria i Mobles Font
Francesc Gol Busquets
Ibercado
Indústries Puigderrajols
Joan Ribas Bosch
Angel Ripoll, S. A.
Pere Roura Gubau
Indústries Joaquim Ripoll
Indústries Sam
Indústries Oval
Hispartesania
Lluís Adillon
Bell Moble, S. A.
Fustorn
Brugarola S. A. i M. D. C.
Salvador Auger
Il.luminació i decoració COTER

TAXIS
Josep Martínez
Cecilio Arboleas

TÈXTIL
Tèxtils Sacalm

TRANSPORTISTES
Martí-Trans S. A.
Miralpeix
Transports Solé
Transports Moragas
La Hispano Hilariense, S. A.
Transport Coll
Transports Massaneda
Transports Floriach
Transports Ros
Transports Solà
Transports Güell
Transports Hospitalet
Transports Ruíz - Ruano
Transports Josep Elias

VARIS
Rellotjeria i Joieria Breix
Tapisseria Cuberta
Floristeria «Sant Hilari»
Estació Servei «Sant Hilari»
J. Estragués (Compra-Venda de patates)
Auto-Escola Font
Tintoreria E. Bosch
Ambulàncies Guilleries
Drogueria Jumbert
Garatge Trima - Seat
Video Club Catalunya (El Siglo)
J. Valls Juvanteny (Patates i Cereals)
Adm. Finques Francesc Vilabella
F. I. T. E. R.
Video Club Sant Hilari
Recanvis Fuguet
Lluís Ramon (serres)
Video Club J. J.
Hípica «La Posta»
Dinamic - Servei Animació Muntanya, S. A.
Perfumeria i Drogueria Can Torrent
Alimentació J. Mollfulleda
Excavacions Germans Pagès, S. L.

VINS I BEGUDES
Magatzem Duran - J. Mimó
Bodega Andreu Roig
Carbòniques Monsela
Joan Valls Juvanteny
Josep Donadeu Feliu

Informació Municipal

Festival benèfic per l'Associació Pro-Deficients "Montseny-Guilleries"

El divendres 21 d'octubre va celebrar-se un festival benèfic amb la finalitat de recaptar diners per a solventar el dèficit de l'escola que acull els disminuïts físics de la zona de Montseny-Guilleries.

Cal agrair el gest de tots els artistes i presentadors que varen actuar de manera totalment desinteressada i l'acollida multitudinària de la gent, ja que el pavelló municipal s'hi concentraren dues mil sis-centes persones.

Hi actuaren: Ramon Calduc, Cassen, Núria Feliu, Ventura Pons, Amparo Moreno i Enric Pous, Santi Vendrell, Andreu, Paco Moran, el Duo Mata-Hari, els artistes locals Xandri-Fàbregas, Regina Dos Santos, el ballet de Gino Minetto i Paco Navarro; les presentadores Odette Pinto i Júlia Otero, el comentarista Josep Sandoval i l'ànima del festival Maria Espinar.

La recaptació va ser de 2.040.000 ptes. i en donem les gràcies en nom de l'Associació Pro-Deficients Montseny-Guilleries.

Festival Benèfic.

Classes per adults

Des de fa uns anys l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament organitza classes de diferents disciplines per adults. En fa de català a dos nivells un parell de dies a la setmana, d'anglès, un dia per setmana i també possibilita l'obtenció del graduat escolar a aquelles persones que per a una o altra raó no el tenen.

Les classes s'impartien al Casal dels Avis en horari nocturn.

Adquisició de vehicles

Enguany s'han adquirit dos vehicles per atendre les necessitats del municipi. Per 700.000 ptes. es comprà un vehicle tot terreny, marca Land-Rover pel servei de policia municipal.

També s'adquirí un cotxe Renault 4-F6 per 425.000 ptes. que es destina a la brigada d'obres i manteniment.

Reasfaltat de diferents carrers

S'estan reasfaltant, o esperem que es faci en un termini de temps molt curt, diferents carrers i vies de la població.

Algun s'asfaltarà per primera vegada, com és el de Verge de Montserrat, per un import de 7.900.000 ptes., d'altres seran reasfaltats, com el Passeig de la Font del Ferro per un total de 9.700.000 ptes., el Tres Creus - Progrès per 2.400.000 i el de Frederic Culí per 3.400.000 ptes.

XIIIè Concurs Literari Local Escolar

El 22 de Juny i al local del Cinema Catalunya es varen lliurar els premis als guanyadors del Concurs Literari Local Escolar per alumnes de 2.ª etapa d'E.G.B. i F.P.

El tema, que es conegué en el moment de fer el treball, fou "La meva Font". Integraven el jurat: J. Coma, C. Timoneda, C. Marín, A. Serradesanferm, A. Nevado i Fina Milà.

En resultaren guanyadors:

6è. Curs EGB:
1.- Sònia Clopés Puigvila
2.- David Ruiz Bassó
3.- Ester Masó Donadeu

7è. Curs EGB:
1.- Irene Cullell Fernández
2.- Gemma Brugués Clopés
3.- Àngels Garriga Llopis

8è. Curs EGB
1.- Marta Serradesanferm Fàbregas
2.- Marta Mimó Font
3.- Mercè Busquets Pallarols

No hi hagué participació dels alumnes de F.P.

Els primers premis de cada curs són publicats en aquest mateix programa de Festes.

Repartiment de premis del Concurs Literari Escolar.

Concurs Literari Escolar dedicat als Avis

Hi participaren els alumnes de 2.ª etapa d'EGB i el tema era "El conte de l'avi".

Els guanyadors foren:

6è. EGB:
Joaquim Gallifa Puig
Josep Güell Brugué

7è. EGB:
Gemma Brugués Clopés
Pili Tornés Manzano

8è. EGB:
Elisabet Maresma Pagès
Marta Serradesanferm Fàbregas

Els premis es lliuraren el 24 de juny, Festa dels Avis, a l'Església Parroquial.

Eleccions Europees del 15 de juny

Resultat de les eleccions celebrades el darrer 15 de juny per escollir representants al Parlament Europeu.

CENS:3.489
VOTANTS: 1.562 NULS: 10
ABSTENCIÓ: 55,29 % BLANCS: 24
Aquestes foren les llistes més votades:

CiU	-	770
PSC	-	387
ERC	-	90
PP	-	68
IC	-	40
CDS	-	23
HB	-	18
RM	-	18

Consell Escolar Municipal

El 21 de desembre de 1988 es va constituir el Consell Escolar Municipal, organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal.

El formen les següents persones sota la presidència de l'alcalde Xavier Rossell:

En representació de l'Ajuntament:	Àngels Nevado Lluís Planas Pere Bosch
Com a representants dels pares:	Miquel Solà Isabel Camprodon Manuela Martínez
En nom dels alumnes:	M.ª Josep García Raul Herranz Antònia Toro
Representants del professorat:	Roser Arbonés Àngel Serradesanferm Francesc Fontanet
Com a directors i titulars dels centres escolars:	Ricard Madrià Alfons Gasull Marcel Rigalós

Arranjament del Passeig de la Font del Ferro

L'Ajuntament ha cregut necessari arrenjar bé el bonic passeig de la Font del Ferro. S'hi han plantat 116 arbres nous (Acerplatanoides), voltats d'un marc quadrat d'obra, i s'asfaltarà el passeig de cap i de nou.

També hi haurà una reparació a fons dels bancs existents, de la mateixa font i de tot allò que en pugui millorar el seu estat, ja que és un dels llocs que millor permet el passeig tranquil.

Reasfaltat del Passeig de la Font del Ferro.

Informe de Turisme

Enguany a través de l'Oficina Municipal de Turisme no solament s'atenen les demandes dels forasters quan a informació, sinó que una persona experta en turisme, a través d'unes enquestes, vol fer un estudi seriós sobre la situació turística a Sant Hilari.

El treball ha de permetre cercar solucions de futur a la problemàtica del turisme al nostre poble.

Telefax

El Consell Comarcal de la Selva posarà a disposició de l'Ajuntament un telefax que facilitarà la tramitació de tot tipus de documentació. L'Ajuntament s'haurà de fer càrrec de la línia i del manteniment.

Parc natural

A l'entorn de bosc que hi ha a la zona esportiva municipal, més enllà de les pistes de tennis, s'ha creat un espai que ha de servir d'esbarjo per a molta gent.

Es tracta d'una parcel.la de bosc de castanyers que s'ha netejat al màxim per a facilitar-ne l'estada i on s'hi troben onze espècies forestals diferents.

S'hi ha construït una bonica font i també un sistema de graelles per a poder coure la carn.

L'accés és molt fàcil.

Nova Font del parc.

Obres al Pavelló d'Esports

S'ha realitzat la cobertura de la terrassa del pavelló i d'aquesta manera s'ha recuperat una superfície de 276 m^2.

També durant l'estiu, que és quan hi ha menys activitat, s'ha polit la pista de nou i s'ha vernissat per a conservar el parquet.

Cal destacar la màxima rentabilitat que avui dia ofereix el pavelló municipal d'esports.

Participació a les Fires de Tordera i Vic

Amb l'objectiu de promocionar l'oferta turística de Sant Hilari es va situar un stand a les fires de Vic i Tordera, en els tradicionals mercats de Ram.

Fulletó Turístic

Durant aquest mes d'agost s'ha editat un fulletó turístic de Sant Hilari i les Guilleries. S'hi dóna una breu informació sobre la zona i el poble i un ventall de sortides a peu i en cotxe que es poden fer pels voltants de la vila. Les fotos gairebé són inèdites totes i són d'en Salvador Bosch, el text és de l'Àngel Serradesanferm i el mapa d'en Josep M.ª Vila.

Se n'han fet 15.000 exemplars i han estat editats per l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament en col.laboració amb la Generalitat i el Consorci Costa Brava-Girona.

Nou fulletó turístic sobre Sant Hilari.

Urgències mèdiques

Informació: en cas de necessitar assistència mèdica d'urgència. De dilluns a divendres, trobareu cada matí el Dr. CASTELLS, en el consultori del carrer Dòctor Morales i cada tarda a la Dra. GORGOT, en el consultori del carrer de la Rectoria.

Telèfons: Dra. GORGOT 86 89 56
Dr. CASTELLS 86 84 76

Durant els caps de setmana, les urgències seran ateses pel metge de guàrdia.

Estat de comptes del Casal dels Avis "Can Blat" corresponent a l'any 1988

Cobraments:

Quotes socis	267.000,-	ptes.
Interessos capital	6.426,-	"
Subvencions i donatius	1.065.675,-	"
Remanents activitats	171.099,-	"
Excursions	1.014.115,-	"
Homenatge a la Vellesa	130.600,-	"
Varis	541.258,-	"
Total cobraments	3.196.173,-	"

Pagaments:

Personal del cafè	336.000,-	ptes.
Calefacció, Gas-oil, llenya	231.032,-	"
Material oficina	2.078,-	"
Obres i reparacions	626.704,-	"
Excursions	1.014.115,-	"
Homenatge a la Vellesa	246.250.-	"
Varis	763.358,-	"
Total pagaments	3.219.537,-	"
Diferència en menys	23.364,-	"
Existència en caixa a 31 de desembre 1987	415.499,-	ptes.
Diferència en menys	23.364,-	"

Liquidació del Pressupost de l'Organisme Autònom Administratiu "Ràdio Sant Hilari"

EXERCICI 1988

DESPESES

I - Material d'oficina	16.872,-	ptes.
II - Material elèctric	123.142,-	"
III - Discografia	193.491,-	"
IV - Neteja	20.740,-	"
V - Reparacions - Mesclador	8.100,-	"
VI - Altres despeses	8.306,-	"
Total despeses	370.651,-	"

INGRESSOS

I - Publicitat	442.300,-	ptes.
II - Sorteig	71.900,-	"
III - Interessos	431,-	"
Total ingressos	514.631,-	"

Resum liquidació 1988

Existència en Caixa a 1-1-1988	9.153,-	ptes.
Ingressoss	514.631,-	"
Total	523.784,-	"
Despeses	370.651,-	"
Superàvit	153.133,-	"

L'existència en Caixa a 31-12-1988 és de 153.133,- ptes.

Distincions

La Generalitat, a través del Departament d'Agricultura, va voler reconèixer l'esforç del sector agrari català i va lliurar medalles i plaques a aquelles persones i organismes o entitats que més s'havien distingit.

Foren obsequiats l'Agrupació de Defensa Forestal (A.D.F.) Montseny-Guilleries per la seva tasca en la prevenció, control i extinció d'incendis i el Sr. Josep M.ª Ribot, per l'impuls que ha donat al Consorci Forestal de Catalunya, organisme que actualment presideix.

Els guardons foren lliurats pel President de la Generalitat Jordi Pujol al marc del Castell de Perelada.

Placeta del costat de l'Església

L'espai que queda a la part meridional de l'Església Parroquial presentava un estat lamentable i llastimós, per això l'Ajuntament ha millorat el lloc amb un terra de pedra, ha arreglat la vorera i ha col.locat bancs. D'aquesta forma ha millorat el conjunt en gran manera.

Nova Placeta al costat de l'església.

Projecte de Residència d'Avis

El progressiu allargament del promig de vida motiva que cada vegada es presti més atenció a la gent gran. A iniciativa d'una junta promotora en la que hi ha diferents i amplis sectors socials representants s'han fet gestions per a mirar d'aconseguir la construcció d'una residència a gent de la tercera edat.

S'ha fet un avant-projecte quin pressupost puja 158.500.000,- ptes.. Estaria instal.lada en un solar que l'Ajuntament té al C/. Pau Picasso (on hi havien les pistes de petanca), amb una superfície de 2.358 m^2 i tindria un total de 36 llits a més de tots els serveis que són propis d'aquests tipus de centres.

L'Ajuntament, que hi aporta el solar i l'import del projecte per un valor estimat de 20 milions, de moment no pot fer-se càrrec d'una obra de tanta envergadura. Ara s'ha demanat ajuda a Benestar Social de la Generalitat.

Si s'aconsegueix aquesta subvenció caldria recórrer a l'ajut de particulars perquè el Consistori no pot assumir una obra d'un cost tan elevat.

Nou repetidor de TVE

S'ha signat un conveni amb TVE per a instal.lar, totalment al seu càrrec, un nou repetidor pel primer i segon canal, en el lloc proper al Castell de Mascarbó, on hi ha l'actual. Es tracta de millorar el servei i de substituir el que hi ha que és de propietat municipal. De totes maneres el vell no es treurà per si falla l'actual i per atendre millor tots els sectors de la població. No es tardarà a començar les obres.

Nou jutge de pau

El fins ara jutge de pau, en Josep M.ª Pons Busquets, ha deixat el càrrec després de molts anys d'intentar cercar la concòrdia entre els hilariencs.

Ara s'ha designat jutge en Joaquim Torrent Sabaté per unanimitat dels dos grups de govern municipal.

El seu substitut és en Xavier Vila Portet.

Solars sense tancar

Enguany s'ha incrementat l'import de l'impost municipal per a solars sense tancar per aconseguir una millora en l'estètica urbanística del municipi. L'import és de 500 pts/m. linial de façana i es cobra cada any dins el període en què es paguen els demés arbitris municipals. L'import pot semblar elevat però preté aconseguir l'objectiu esmentat anteriorment. Es considera solar tancat el que té 40 cm. d'altura de base d'obra i la resta amb qualsevol tipus de tanca.

Els serveis tècnics de l'Ajuntament tenen el corresponent cens de solars que es pot consultar a les oficines municipals.

Bancs

S'han col.locat un total de 60 bancs i altres tantes papereres repartides pel casc del municipi. També s'ha fet una nova senyalització dels llocs a destacar del poble així com també de les vies de comunicaió en els seus punts de creuament.

Plaça del General Moragues

S'ha aprovat definitivament per part de l'Ajuntament el projecte de construcció de la Plaça del General Moragues, que s'ubicarà a l'espai proper allà on ara es fa el mercat.

Els terrenys de la plaça estan registrats a nom de l'Ajuntament i tenen una superfície de 1.440 m^2. La plaça anirà una mica per sobre del nivell actual i tindrà en el seu quadrant nordest un espectacular monument dedicat a l'heroi General Moragues, obra de l'escultor Domènec Fita. El monument d'una alçada de 10 m. anirà envoltat d'un espai amb aigua.

El cost de l'obra és de 30.500.000 pts. i s'ha demanat com a obra prioritària al POIS (Pla d'Obres i Serveis de la Generalitat). Al mateix temps s'estan demanant ajudes a altres organismes.

Esperem que les obres comencin aviat.

Enllumenat de carrers

S'han endegat diferents obres de millora consistents en la dotació d'enllumenat a diferents carrers de la població.

Al carrer Sant Jordi, des del carrer Gaudí fins a la Ctra. de Villavechia, amb un cost previst de 4.800.000 pts. i l'instal.lació de 35 fanals.

La ''Placeta'', on s'han instal.lat 13 fanals distribuïts al llarg i ampla de la plaça per un import de 1.537.000, i que han acabat de donar-li un bell toc de gràcia.

Al carrer Avets per 2.000.000. Precisament aquest carrer ha estat obert en el tram que l'enllaça amb la carretera de la Font Picant a l'altura de les indústries FITER.

Aquests imports són satisfets per l'Ajuntament en una part i l'altra pels veïns a través de Contribucions Especials.

Àrea Bàsica de Salut

L'edifici destinat a ambulatori municipal està pràcticament enllestit i els tècnics responsables de la Generalitat han informat molt favorablement de les condicions del que ha de ser el centre polivalent d'assistència primària, l'Àrea Bàsica de Salut compartida amb Arbúcies.

Per exigències de Sanitat s'ha hagut de construir una rampa per a suprimir el que són les barreres arquitectòniques pels deficients.

No es pot preveure l'inici de funcionament perquè depèn de la planificació de la Generalitat, però sembla que abans d'acabar l'any, o a primers de 1990 estigui en marxa.

Edifici del Centre d'Assistència Primària.

Casa de Cultura

A la zona que ocupava la Hispano Hilariense, l'Ajuntament hi té un solar de 293 m² amb planta soterranis i baixa, edificades en estructura i amb dret a edificar a tot vol. La promotora ha cedit ja el solar i l'estructura i ara hi ha el projecte de construir-hi una casa de cultura.

L'Ajuntament en una primera fase acabarà l'estructura de l'edifici. L'acabament anirà per molt més llarg perquè té un pressupost aproximat d'uns 80 milions.

La casa de cultura tindrà sòtans, planta baixa, tres plantes i àtic. Allà es preveu que hi hagi el museu, sala d'exposicions, aules polivalents, arxiu municipal, l'emissora de ràdio, sales de juntes que podran ser d'ús de les entitats del poble, etc.

Ara s'estan gestionant ajudes a diferents organismes.

Es preveu que degut a l'alt cost de l'obra es tardi a veure acabada la casa de cultura, però els primers passos ja s'han donat.

Depuradora

Per part de l'Ajuntament i la Generalitat s'han aprovat definitivament els projectes del col.lector d'aigües residuals a partir de Can Serrano i de la depuradora.

Actualment està en fase d'expropiació, que precisament fa uns dies s'ha declarat per via d'urgència per part del Consell Executiu de la Generalitat, la qual cosa permet preveure que s'agilitzin enormement els tràmits.

Els col.lectors tindran una llargada de 859 m. i costarà 27.000.000 i la depuradora, ubicada davant el que era l'antiga Casilla valdrà 117.000.000.

Els costos van a càrrec de la Junta de Sanejament de la Generalitat així com el manteniment.

Es preveu que les obres començaran el proper any.

IX Rally Sant Hilari

Es va disputar els dies 8 i 9 d'Octubre organitzat per la P. A. Sant Hilari.

Hi hagueren 70 inscripcions, en sortiren 57 i n'arribaren 39.

La prova puntuava pel Campionat de Catalunya de Rallyes, Trofeu Catalunya, Campionat Provincial de Girona i Trofeu Citroën.

El guanyador fou el pilot d'Anglès Josep Royo-G. Permanyé amb un VISA GTI i en segon lloc es classificaren els germans Sanchís amb Wolkswagen Golf GTI.

Concurs de Nadales i de treballs manuals

Els centres escolars de la població varen participar de manera massiva al Concurs de Nadales que organitzava l'Ajuntament.

També alguns elaboraren treballs manuals amb temes Nadalencs. No s'establiren premis i l'Ajuntament va fer una aportació amb material per a cada col.legi participant.

Els treballs s'exposaren durant les Festes de Nadal.

Sant Jordi

Durant dos dies, dissabte i diumenge, hi hagué ocasió d'adquirir roses i llibres a les tendes de flors i a les moltes parades que els escolars de la població, de diferent edat i Centre, col.locaren a diversos llocs.

L'Ajuntament va obsequiar els col.legis locals amb un important lot de llibres.

Llibre sobre el General Moragues

Durant la passada Festa Major es va presentar el llibre *"El General Josep Moragues, heroi i màrtir de Catalunya"*, del que n'és l'autor l'historiador A. Pladevall.

L'editià l'Ajuntament de St. Hilari en col.laboració amb la Diputació de Girona dins la col.lecció ''Joaquim Botet i Sisó''. Té 140 pàgines, diferents fotografies d'en S. Bosch, la portada i un dibuix de Domènec Fita, un de J. M.ª Vila i ha estat prologat pel president de la Diputació de Girona.

La presentació de l'obra anà a càrrec d'A. Serradesanferm qui va comentar la gènesi del llibre, la figura d'A. Pladevall i va fer una síntesi de l'obra.

Va parlar A. Pladevall destacant el fet patriòtic de la vida militar de Josep Moragues, el Sr. Arnau, President de la Diputació que va destacar el valor documental i testimonial del llibre i va cloure l'acte Xavier Rossell tot fent un cant a la difusió del llibre.

Se n'ha fet una tirada de 1.500 exemplars i es pot trobar a qualsevol de les llibreries del poble.

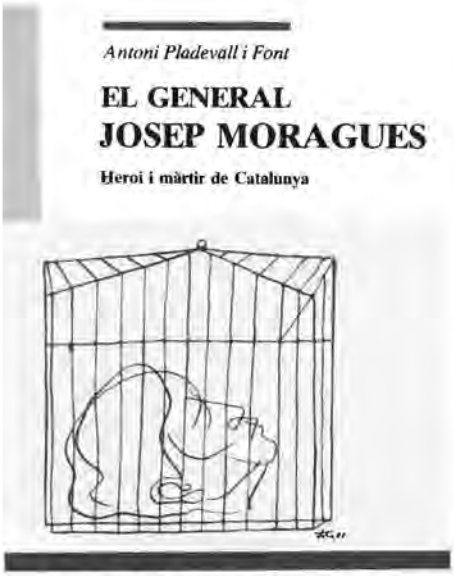

Portada del llibre sobre el General Moragues.

Pressupost Municipal 1989

INGRESSOS

Capítol	Concepte	Import
I	Contribucions rústega i urbana llicències fiscals i plusvàlues	37.300.000
II	Impost Circulació	7.800.000
III	Taxes i contribucions especials	59.997.381
IV	Transferències de l'Estat i subvencions	39.000.000
V	Interessos dels comptes bancaris	353.036
VI	Venda de patrimoni	10.500.000
VII	Subvencions per obres	184.200.296
IX	Préstecs	11.010.000
	TOTAL	350.160.713

DESPESES

Capítol	Concepte	Import
I	Personal i seguretat social	39.040.000
II	Despeses Generals	45.436.113
III	Interessos de préstecs	7.073.099
IV	Subvencions	2.300.000
VI	Inversions per obres	239.628.929
VII	Subvencions per obres	3.477.599
IX	Amortització de préstecs	13.204.973

pressupost ordinari exercici 1989

ingressos.

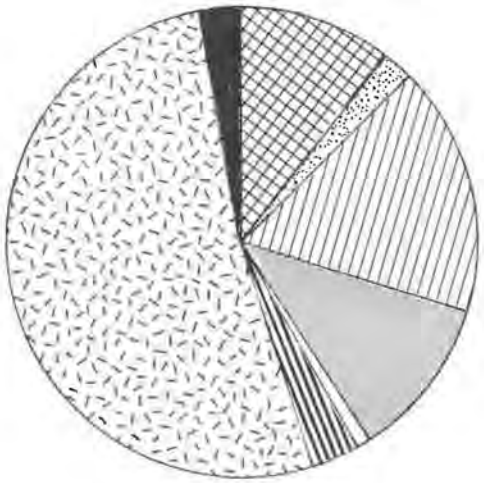

Cap. I		10,60 %
Cap. II		2,20 %
Cap. III		17,10 %
Cap. IV		11,10 %
Cap. V		0,10 %
Cap. VI		3,20 %
Cap. VII		52,60 %
Cap. IX		3,10 %

despeses.

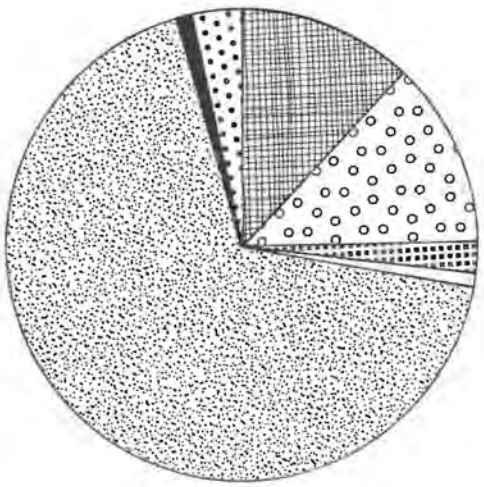

Cap. I		11,20 %
Cap. II		12,90 %
Cap. III		2,00 %
Cap. IV		0,60 %
Cap. VI		68,50 %
Cap. VII		1,00 %
Cap. IX		3,80 %

Concurs de Cartells per la Portada del Programa de Festa Major-89

Enguany ha augmentat considerablement el nombre de treballs presentats a concurs, ja que en total foren catorze.

El resultat fou el següent:

1r Premi, Iolanda Claveras Espinach
2n Premi, Josep M.ª Vila Bassols
3r Premi, Montserrat Sala de Ribot

S'agraeix la col.laboració de tots els participants.

Els premis seran lliurats el dia 25 a la mitja part del concert.

Millores al Museu

Darrerament s'han fet algunes millores al Museu de Flora i Fauna de les Guilleries. En Ramon Planiol ha arreglat les espècies que presentaven un estat deficient i n'ha aportat algunes que el Museu no tenia.

S'han netejat totes les vitrines i ara presenta un millor estat en general.

També s'han encarregat alguns troncs que falten i s'ha fet una nova retolació del que hi ha exposat.

Millores al Museu Guilleries.

Recollida de "trastos vells"

L'Ajuntament té establert un servei gratuït de recollida de mobles i electrodomèstics vells i tot tipus de desferres domèstiques similars.

El camió passa el primer dissabte de cada mes a partir de les dues del migdia pel domicili de tothom qui ho destigi. Només cal avisar prèviament a l'Ajuntament.

Havent-hi aquest servei es recorda que no és permès de llençar trastos vells en altres llocs.

Reserves d'aparcament de vehicles (GUALS)

Es recorda que les úniques plaques vàlides per indicar la prohibició d'aparcament davant d'una entrada de garatge, (GUALS), són les oficials i numerades de l'Ajuntament de Sant Hilari. Les persones que siguin titulars d'aquests guals poden passar a recollir, si no ho han fet, la placa oficial a les oficines de l'Ajuntament. En cas contrari el gual no és vàlid.

Museu de la Torneria

De cara a recuperar part de la nostra identitat com a poble la Comissió de Cultura de l'Ajuntament vol endegar una campanya orientada a fer un recull d'aquells objectes de torneria que han tingut un paper important en el treball dels torners.

Que la torneria és un ofici antic a Sant Hilari ve demostrat pels documents del segle XIV, però encara és un puntal en l'economia de la població. Els temps han canviat i el treball també, d'aquí que es tinguin ganes de recollir tot allò que en el camp de la torneria pugui tenir interès a fi que l'ofici de tortner sigui recordat per les generacions actuals i les futures.

En una primera fase es tractaria d'arreplegar objectes de tot tipus, dels d'abans, dels negres i dels d'ara, per a fer-ne una adequada recopilació. L'Ajuntament té la intenció de fer EL MUSEU DE LA TORNERIA, que seria una manera senzilla de reconèixer el paper que el treball amb el torn ha jugat en el desenvolupamet de Sant Hilari i de perpetuar aquest antic ofici.

Totes aquelles persones o empreses que hi vulguin col.laborar poden fer *donació o cessió* de les peces a l'Ajuntament en hores d'oficina. S'acceptarà també qualsevol idea o iniciativa sobre el que podria ser el futur museu.

Col.legi públic St. Hilari Sacalm

Tot coincidint amb la celebració del cinquantenari, el Col.legi Públic Sant Hilari ha inaugurat tot un seguit de novetats.

Algunes han estat de nova construcció i d'altres han consistit en una considerable millora de les instal.lacions existents.

Actualment disposarà d'una gran quantitat de serveis que seran d'utilització conjunta amb l'Institut d'Estudis Secundaris, com poden ser laboratori, biblioteca, gimnàs, pista polisportiva, més aules, etc.

Creiem que s'ha aconseguit una millora d'acord amb les exigències del món d'avui a l'ensenyament.

Grans modificacions al Col.legi Públic.

Sant Hilari a la premsa

Amb motiu de la celebració de la Festa Major el Punt Diari del dia 25-8 -88 va dedicar quatre pgs. a Sant Hilari. El Diari de Girona del 25 del mateix més també hi dedicà vàries pàgines.

El 4-XII-88 al suplement dominical de l'Avui dedicava una pàgina a les Guilleries.

El 12-III-89 el Diari de Girona dedicava quatre pàgines del suplement del diumenge al I Congrés Internacional de Teatre de Tema Religiós.

El 5-III-89 hi havia una pàgina en color a ''La Vanguardia Española'' sobre el Via-Crucis Vivent.

El 21-V-89 el Diari de Girona dedica la portada en color i una pàgina de l'interior a la nostra població.

El 19-VII-89 el Diari de Girona dedica dues pàgines al XIIè Festival Internacional de Música de Sant Hilari.

Maig de 1989, la revista ''NARRIA'' de la Universitat Autònoma de Madrid publica cinc pàgines dedicades a la història de la torneria a Sant Hilari.

Curset de Teatre

Al llarg de vuit setmanes es va desenvolupar un concert de teatre de cara a ensenyar als nens i nenes en edat escolar a moure's i desenvolupar-se damunt d'un escenari. Els monitors eren aportats pel grup de teatre Inteatrex.

Va ser subvencionat per l'Ajuntament i les àrees d'ensenyament de la Generalitat i la Diputació.

Hi participaren un centenar d'alumnes que s'ho van passar d'allò més bé.

La cloenda del curset es va fer el dia 23 de juny al cinema Catalunya. Els nens i nenes varen organitzar unes representacions senzilles orientats i dirigits pels monitors. Varen escenificar ''Els vestit nou de l'emperador'', ''Els germans d'en Joan Brut'' i ''Per què hi ha arbres que no perden la fulla''.

El resultat va ser d'allò més engrescador i han quedat moltes ganes de tornar-hi.

Clausura del Curset de Teatre.

Cicle d'audicions musicals per a escolars

L'Ajuntament va patrocinar un cicle d'audicions musicals per a escolars de 5è i 6è d'EGB sobre el tema de les ''Famílies d'Instruments''. Es varen fer al cinema Catalunya amb la col.laboració d' ''Els Amics de la Música''. Les audicions eren presentades per diferents grups d'intèrprets acompanyats per un animador-presentador. Al llarg del curs es mostraren als nens els instruments musicals més importants, integrant-los en la seva família corresponent. Les sessions foren quatre i els alumnes dels centres escolars varen poder ampliar els seus coneixements musicals.

Al cap d'uns dies i després de les orientacions rebudes, un grup d'alumnes del col.legi va organitzar una exposició d'instruments fets de manera molt simple.

Relació d'obres majors

		Cost pressupost
Any 1986:	37 vivendes	157.619.675,- Pts.
» 1987:	67 »	286.315.618,- »
» 1988:	41 »	278.862.169,- »
» 1989:	33 »	171.063.849,- »
	(De gener a juliol)	

Relació d'obres menors

Any 1986:	177	
» 1987:	144	
» 1988:	160	
» 1989:	93	(gener a juliol)

Escola de Belles Arts

També enguany ha funcionat l'Escola de Belles Arts Municipal a càrrec de Joan Mir.

S'hi podien inscriure persones de totes les edats, petits i grans, i es podien practicar diferents modalitats d'arts plàstiques, com pintura, dibuix, ceres, ceràmica, etc. Es feien les classes al nou local que el municipi va adquirir davant del Casal dels Avis, dos dies per setmana.

Inauguració de l'escola municipal de Belles Arts.

Informació Municipal

Aprofitem l'edició del Programa de festes per donar a conèixer l'actuació municipal en els darrers mesos. D'aquesta manera ens estalviem diners i s'informa de manera periòdica, encara que sigui un cop l'any. Si hi ha temes més puntuals s'utilitza l'emissora municipal «Ràdio Sant Hilari», «La Veu de les Guilleries».

10 ANYS DE GESTIÓ DELS AJUNTAMENTS DEMOCRÀTICS

Pistes de tennis municipals.

Oficina de Turisme.

Nova carretera d'Arbúcies.

Enllumenat del camp municipal d'esports.

Cobriment riera Vallicrosa.

Cobriment riera Vallicrosa.

Desviament de la carretera d'Arbúcies.

Nou sortidor a la Placeta.

Piscines municipals.

Ball de Festa Major al Pavelló.

Ampliació i jardins del Casal dels Avis.

Reasfaltat de carrers.

Bàsquet al Pavelló municipal.

Ambulància nova.

Edifici de l'Escola Municipal de Belles Arts.

Visita del President de la Generalitat Molt Honorable Jordi Pujol.

Restauració del Campanar.

Festa popular a la Plaça.

Nou escorxador municipal.

Centre d'assistència Primària.

Aparcament darrera l'Ajuntament.

RECORDATORI

L'alcaldia recorda alguns aspectes sobre:

Neteja de les vies públiques.

- Que no s'han de llençar ni papers ni desperdicis al carrer.
- No es pot tirar aigua, ni bruta ni neta, a la via pública.
- Els propietaris d'establiments comercials estan obligats a decentar convenientment l'espai anterior a l'establiment abans de l'apertura del local.
- No es poden malmetre ni maltractar els arbres que hi ha a les vies públiques.
- Cal que els edificis que tinguin les façanes en mal estat de conservació les arreglin degudament.

Ocupació de la via pública.

- Cal demanar permís per posar qualsevol anunci imprès o cartell, o repartir propaganda impresa. Està totalment prohibit posar anuncis fora de les columnes publicitàries o dels llocs degudament autoritzats per l'Ajuntament.
- El mateix s'ha de fer per ocupar la via pública amb cadires, taules o qualsevol altre objecte material.

1) PER UN POBLE MÉS NET DEMANEM LA SEVA COL.LABORACIÓ.

Gràcies.

TELÈFONS D'URGÈNCIA

Caserna de la Guàrdia Civil 86 80 32
Oficines de l'Ajuntament ..... 86 81 01 - 86 81 23

En cas d'incendis cal trucar a alguns d'aquests números i també el 085 o el 23 33 80. Darrera la porta de la Casa de la Vila hi ha una alarma.

Servei d'ambulàncies municipal 86 81 23. També es pot trucar, a Ambulàncies Guilleries (servei privat) 86 84 57

El servei d'ambulàncies de la Creu Roja és el 86 04 04

Ràdio Sant Hilari 86 83 87
Dra. Rosa Gorgot 86 89 56
Dr. Joan Castells 86 84 76
Farmàcies: Ramon Broto 86 80 93
Xavier Muntalt 86 90 49
Practicant, Joan Torres 86 89 42
Serveis de grua: Trima 86 83 28
A. Fauria 86 82 31
Montseny 86 84 64
Guilleries 86 88 73

AVÍS

A aquelles persones que estiguin interessades en l'adquisició de solars o parcel.les per edificar se les recomana que abans de fer cap tracte, es dirigeixin a les Oficines de l'Ajuntament, on se les informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel.la que vulguin comprar. Aquest servei es gratuït. El TELÈFON D'URGÈNCIES per la nit és el 86 81 23 el qual estarà permanentment atès per la policia municipal. En cas de força major de no respondre aquest telèfon, es pot deixar el missatge en el número 86 81 01, el qual serà recollit igualment per la policia de guàrdia.

Així mateix, segons indica el servei de correus, cal tenir present que en totes les cartes i enviaments adreçats a Sant Hilari, s'hi ha de fer constar el nou Codi Postal, que és el 17403, junt amb el nom del municipi, tal com s'indica: «17403 Sant Hilari Sacalm».

ÍNDEX

Portada	Iolanda Claveras
Salutació	F. Xavier Rossell i Terris
Pregó de la Festa Major de l'any 88	Pilarin Bayés
El treball artesà de la fusta a Sant Hilari Sacalm. La Torneria	Àngel Serradesanferm i Imma Martínez
''Requiem'' per un arbre	Sèneca ''fill''
Qui som, què fem i com vivim?	Agrupament Escolta ''Els quatre vents''
De les Belles Arts, la música; i de la música, el cant choral	Agrupació Choral ''Els Nois Alegres''
50 anys del Col.legi Públic: anècdotes i records	Ricard Madrià i Garriga
Sartrouville - St. Hilari: intercanvi entre alumnes d'Europa	Alumnes de 7è i 8è del Col.legi Públic
En la lluita contra el foc	Josep M.ª Pons
''L'home i l'arbre''	José Gutiérrez Rodríguez
Fem examen de consciència	Soledat Ridaura
Notes de Societat	Recull d'Àngel Serradesanferm
Guanyadors del Concurs Literari Escolar	Marta Serradesanferm, Sònia Clopés, Irene Cullel, M. Ruiz
Racó Poètic	Jaume Llacuna, Rosa Huguet, M. Ruiz, José Gutiérrez, M.ª Teresa Sirera
El Teatre agermana els pobles	Grup de Teatre ''Els Nois Alegres''
Associació ''Amics de la Música''	Toni Miralpeix / Francesc Danés
Colònies d'estiu	Joan Tuneu i Mir
Concurs de tallada de troncs	''Destino''
C. E. Sant Hilari	
Concurs escolar sobre ''El conte de l'avi''	Marta Serradesanferm, Quim Gallifa, Josep Güell, Gemma Brugués, Elisabet Maresma
Estiueig a Sant Hilari durant els anys 40	Jaume Pla
Estiu - temps lliure	Joan Coma, prevere
Crònica de l'any	
Actges religiosos i cívics	
Col.legi Sant Josep. Notes	X. Volom / A. Serradesanferm
Balanç del 1r Congrés Internacional de Teatre de tema Religiós	La Junta
Fotos que fan història	Recull d'Àngel Serradesanferm
Algunes reflexions sobre la història: El ''barcelonisme'' i el ''gironisme''	Antoni Pladevall i Font
Una opció pragmàtica i realista	F. Xavier Rossell i Terris
Llar infantil ''Les Cent Fonts''	L'Equip Educatiu
Avantatges de la reforma sanitària a Sant Hilari	Dra. Maria Rosa Gorgot i Dr. Joan Castells
L'arbre símbol de vida i motiu de festa	Josep M. Alimbau i Argila
L'esport avui	
Els Petits Cantaires	Els Petits Cantaires
Anunciants	
Informació Municipal	

3r Premi del Concurs de Cartells, obra de M. Sala.

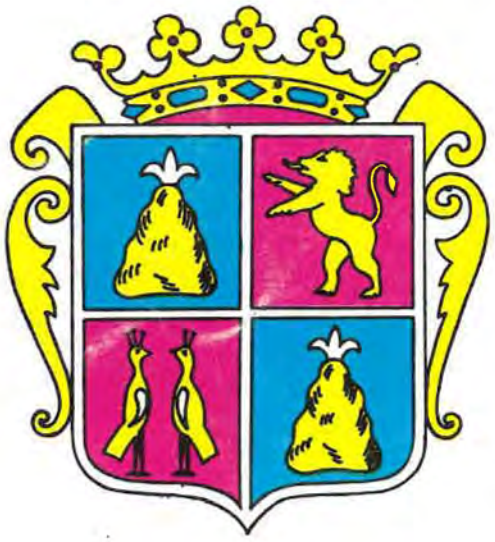

Fotografies: AMADEU, ROSSELL, BOSCH i arxius À. SERRADESANFERM
Impressió i Fotocomposició: IND. GRÀFIQUES DURAN, S. A.
Edita: COMISSIÓ DE FESTES
Coordinador: ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS
Dip. legal. Gl. 1585 - 1989

Portada de: IOLANDA CLAVERAS